

INTEGROVANÁ ÚZEMNÍ STRATEGIE

Plzeňské
aglomerace
2021–2027

**VERZE 1
BŘEZEN 2021**

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Obsah

1	VSTUPNÍ METODICKÉ POZNÁMKY	3
2	POPIS ÚZEMÍ	3
3	ANALYTICKÁ ČÁST	6
3.1	Zjednodušená socioekonomická analýza	6
3.1.1	Demografie	6
3.1.2	Ekonomický potenciál, podnikatelské prostředí	13
3.1.3	Výzkum a vývoj (VaV)	24
3.1.4	Občanská vybavenost	31
3.1.5	Dopravní a technická infrastruktura	36
3.1.6	Životní prostředí	44
3.2	Shrnutí dotazníkového šetření v obcích Plzeňské aglomerace (04/2019)	58
3.3	Vyhodnocení dosavadní realizace Strategie ITI Plzeňské metropolitní oblasti 2014-2020	60
3.4	Analýza problémů, rozvojových potřeb a potenciálu území	60
3.5	Celková SWOT analýza	69
3.6	SWOT analýza dle oblastí	72
3.7	Analýza stakeholderů	74
3.7.1	Identifikace významných subjektů	74
3.7.2	Doporučení pro výběr subjektů do pracovních skupin	75
3.7.3	Pracovní skupiny	75
4	STRATEGICKÁ ČÁST	79
4.1	Stanovení vize, strategických cílů, specifických cílů a opatření	79
4.2	Vazba na relevantní rozvojové dokumenty	91
4.2.1	Vazba na Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+	93
4.3	Popis integrovaných rysů strategie	100
4.3.1	Vymezení integrovaného přístupu	100
4.3.2	Integrovanost na úrovni opatření strategie	101
4.4	Integrovaná řešení naplňující Strategii	103
4.4.1	Schéma integrovaných řešení	105
4.4.2	Specifikace integrovaných řešení	106
4.4.3	Indikativní seznam strategických projektů	110
5	IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	114
5.1	Popis řízení včetně řídicí a realizační struktury a komunikace IN	114
5.2	Popis realizace partnerské spolupráce (dle nařízení)	114
5.3	Monitorování a hodnocení plnění strategie	114
6	PŘÍLOHY	115
6.1	Seznam použitých zdrojů při zpracování analýzy	115
6.2	Identifikovaní stakeholdeři v území Plzeňské aglomerace	116
7	AKČNÍ PLÁN	140

Seznam tabulek

TABULKA 1 PROJEKCE STÁRNUTÍ OBYVATELSTVA PLZEŇSKÉHO KRAJE DO ROKU 2050	9
TABULKA 2 STRUKTURA ZAMĚSTNANOSTI DLE OKEČ V PLZEŇSKÉM KRAJI	18
TABULKA 3 STRUKTURA ZAMĚSTNANOSTI DLE KZAM V PLZEŇSKÉM KRAJI	19
TABULKA 4 STRUKTURA VOLNÝCH PRACOVNÍCH MÍST PODLE KLASIFIKACE ZAMĚSTNÁNÍ CZ-ISCO	20
TABULKA 5 SPOLUPRÁCE MEZI SEKTORY V OBLASTI VAV V PLZEŇSKÉM KRAJI ZA ROK 2017 (MIL. KČ)	30
TABULKA 6 DÉLKA JEDNOTLIVÝCH TYPŮ KOMUNIKACÍ NA ÚZEMÍ PLZEŇSKÉHO KRAJE	36
TABULKA 7 HODNOTY ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK ROK 2015	50
TABULKA 8 MNOŽSTVÍ ODPADU VYUŽITÉHO, ODSTRANĚNÉHO A ZPRACOVANÉHO JINÝM ZPŮSOBEM V ROCE 2012 V PLZEŇSKÉM KRAJI	56

Seznam grafů

GRAF 1 VÝVOJ A PROGNOZA POČTU OBYVATEL V PLZEŇSKÉM KRAJI PODLE VĚKOVÝCH SKUPIN	6
GRAF 2 VÝVOJ MECHANICKÉ A PŘIROZENÉ MĚNY OBYVATELSTVA PLZEŇSKÉHO KRAJE 2010–2018	7
GRAF 3 VÝVOJ POČTU CIZINCŮ V PLZEŇSKÉM KRAJI 2010-2018	8
GRAF 4 VĚKOVÁ PYRAMIDA OBYVATEL V PLZEŇSKÉM KRAJI V ROCE 2014 A 2030 (PROGNOZA)	10
GRAF 5 VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA PLZEŇSKÉ AGLOMERACI V POROVNÁNÍ S PLZEŇSKÝM KRAJEM A ČR	11
GRAF 6 INTENZITA BYTOVÉ VÝSTAVBY	13
GRAF 7 HDP NA OBYVATELE V KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2017	14
GRAF 8 HDP NA OBYVATELE V KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY – VÝVOJ	14
GRAF 9 POROVNÁNÍ POČTU UCHAZEČŮ A VOLNÝCH PRACOVNÍCH MÍST DLE VZDĚLÁNÍ V PLZEŇSKÉM KRAJI ...	21
GRAF 10 VÝVOJ PODÍLU NEZAMĚSTNANÝCH OSOB V PLZEŇSKÉM KRAJI A JEHO OKRESECH V OBDOBÍ 2012–2018	22
GRAF 11 VÝVOJ POČTU PRACOVÍŠŤ VAV V PLZEŇSKÉM KRAJI	25
GRAF 12 VÝVOJ POČTU ZAMĚSTNANCŮ VAV (FTE) NA 1 000 OBYVATEL	27
GRAF 13 PATENTOVÉ PŘIHLÁŠKY PODANÉ PŘIHLAŠOVATELI Z ČR ZA OBDOBÍ 2008-2018	28

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1 VYMEZENÍ PLZEŇSKÉ AGLOMERACE	4
OBRÁZEK 2 PLZEŇSKÁ AGLOMERACE 2021+	5
OBRÁZEK 3 INTENZITA DOPRAVY NA ÚZEMÍ PLZEŇSKÉ AGLOMERACE	37
OBRÁZEK 4 SÍŤ ŽELEZNIČNÍCH TRATÍ NA ÚZEMÍ PLZEŇSKÉHO KRAJE	39
OBRÁZEK 5 CYKLOTRASY A CYKLOSTEZKY V PLZEŇSKÉ AGLOMERACI	40
OBRÁZEK 6 TARIFNÍ ZÓNY IDP	42
OBRÁZEK 7 DOSAŽENÍ CÍLŮ OCHRANY VOD JAKO SLOŽKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	46
OBRÁZEK 8 OBCE A OBLASTI S NEPŘÍJATELNÝMI A VÝZNAMNÝMI POVODŇOVÝMI RIZIKY 2016	47
OBRÁZEK 9 TEPELNÝ OSTROV MĚSTA PLZNĚ 2018	52
OBRÁZEK 10 ZRANITELNOST OBYVATEL PLZNĚ VŮČI DOPADŮM VLN HORKA	53
OBRÁZEK 11 STRATEGICKÁ HLUKOVÁ MAPA HLAVNÍCH SILNIC	55
OBRÁZEK 12 CELKOVÁ PRODUKCE ODPADŮ DLE SKUPIN ODPADŮ V ROCE 2013	57
OBRÁZEK 13 INTEGROVANÁ ŘEŠENÍ PLZEŇSKÉ AGLOMERACE	104
OBRÁZEK 14 ČLENĚNÍ INTEGROVANÝCH ŘEŠENÍ PLZEŇSKÉ AGLOMERACE	105

1 VSTUPNÍ METODICKÉ POZNÁMKY

Ambicí Integrované územní **Strategie Plzeňské aglomerace 2021+** (dále jen „SPA“) je stanovit hlavní cíle regionálního rozvoje v horizontu **7 let**. Dokument úzce navazuje na cíle Strategie regionálního rozvoje ČR 21+, který vychází ze Strategického rámce ČR 2030.

Hlavním smyslem SPA je definovat, jaké intervence by měly být realizovány v Plzeňské aglomeraci tak, aby byla podporována konkurenceschopnost a nalézána řešení podporující udržitelný rozvoj území.

SPA se dále zabývá řešením nejen požadavky národní úrovně, ale řeší zejména územně specifické cíle.

Cíle SPA budou naplňovány prostřednictvím opatření a aktivit uvedených v akčním plánu.

Strategie Plzeňské aglomerace aktuálně nezohledňuje žádné potenciální dopady pandemie COVID-19 na kteroukoliv z rozvojových oblastí. S ohledem na neexistenci relevantních dat není možné negativní či pozitivní dopady reálně hodnotit či predikovat. Zpracování a struktura SPA vychází ze závazného metodického pokynu Národního orgánu pro koordinaci (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR) a reaguje, zejména ve své strategické části, na požadavky řídicích orgánů jednotlivých operačních programů, a to ve vazbě na zajištění možnosti financování opatření SPA ze Strukturálních fondů EU. V případě, že by v budoucnu došlo k přehodnocení věcných, územních či finančních priorit z důvodů specifikovaných dopadů pandemie COVID-19 na evropské, národní či regionální úrovni, bude na to reagovat i strategická část SPA.

2 POPIS ÚZEMÍ

Na základě tematického rozdělení Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ spadá řešené území do úrovně **aglomerace**. Aglomeracemi jsou myšlena krajská města (vyjma Prahy, Brna a Ostravy) a jejich zázemí včetně venkovského.¹

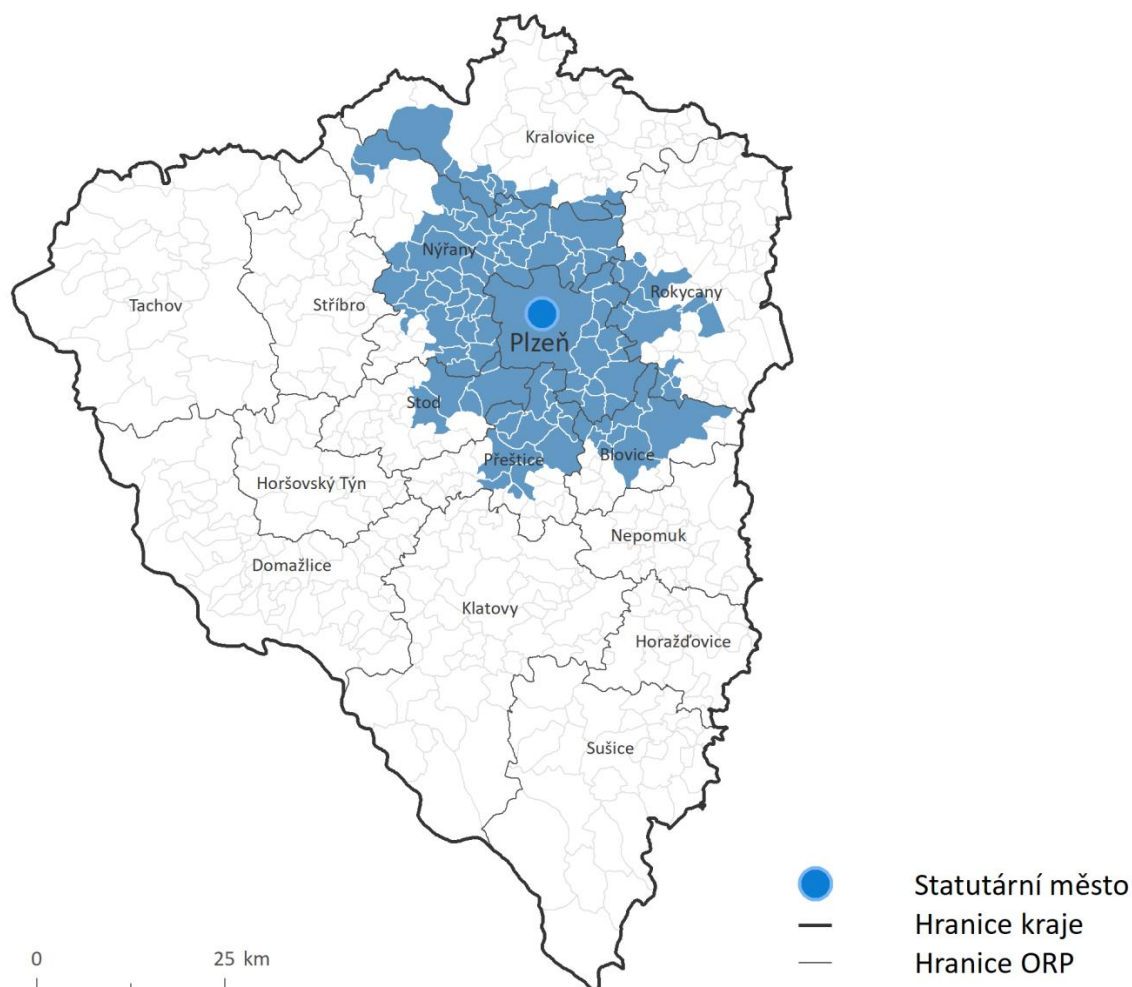
Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ dále uvádí, že Plzeň a její zázemí lze vnímat na pomezí mezi metropolitními územími a aglomeracemi. Jádrové město Plzeň počtem obyvatel (k 1. 1. 2019 má Plzeň dle dat ČSÚ 172 441 obyvatel) významně přesahuje ostatní krajská města (kromě těch zařazených do kategorie metropolitních území). Rovněž charakteristiky ekonomického růstu či intenzity vědy a výzkumu staví Plzeňský kraj v mezikrajském srovnání mezi nejlépe hodnocené kraje. Např. v porovnání růstu HDP/obyv. vykazuje Plzeňský kraj, jako jediný v porovnání s ostatními kraji, lepší výsledky v rámci konvergence k evropskému průměru. Na druhou stranu je nicméně funkční zázemí Plzně (tzv. FUA – Functional Urban Area) významně menší než v případě sídel zařazených do kategorie metropolitních území. Na základě dat z roku 2017 dosahuje funkční zázemí Plzně 342 tisíc obyvatel, zatímco funkční zázemí Brna a Ostravy výrazně přesahuje hranici 700 tisíc, resp. 1 milionu obyvatel.

Do **Plzeňské aglomerace** spadá celkem 108 obcí, což je 22 % obcí Plzeňského kraje. Území aglomerace má rozlohu 1 323 km² (zasahuje na území 7 správních obvodů obcí s rozšířenou působností) a k 1. lednu 2019 zde žilo 309 tisíc obyvatel. Zatímco svým územním rozsahem

¹ <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/uzemni-dimenze-2021>

není v rámci kraje aglomerace výrazná, populačně tvoří více než polovinu obyvatel, přičemž v Plzni žije více než polovina obyvatel celé aglomerace.

Obrázek 1 Vymezení Plzeňské aglomerace

Zdroj: Závěrečný dokument projektu Vymezení území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR

Obrázek 2 Plzeňská aglomerace 2021+

Zdroj: ITI Plzeň, vlastní zpracování

3 ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část představuje základní informace o Plzeňské aglomeraci z hlediska stěžejních rozvojových oblastí. Na analýzu dále navazuje SWOT analýza a definice hlavních pozitiv a problémů aglomerace.

Analýza byla zpracována na základě dat dostupných v říjnu 2019. Seznam dokumentů a zdrojů, ze kterých bylo při zpracování analýzy vycházeno je uveden v příloze *Seznam použitých zdrojů při zpracování analýzy* na konci tohoto dokumentu.

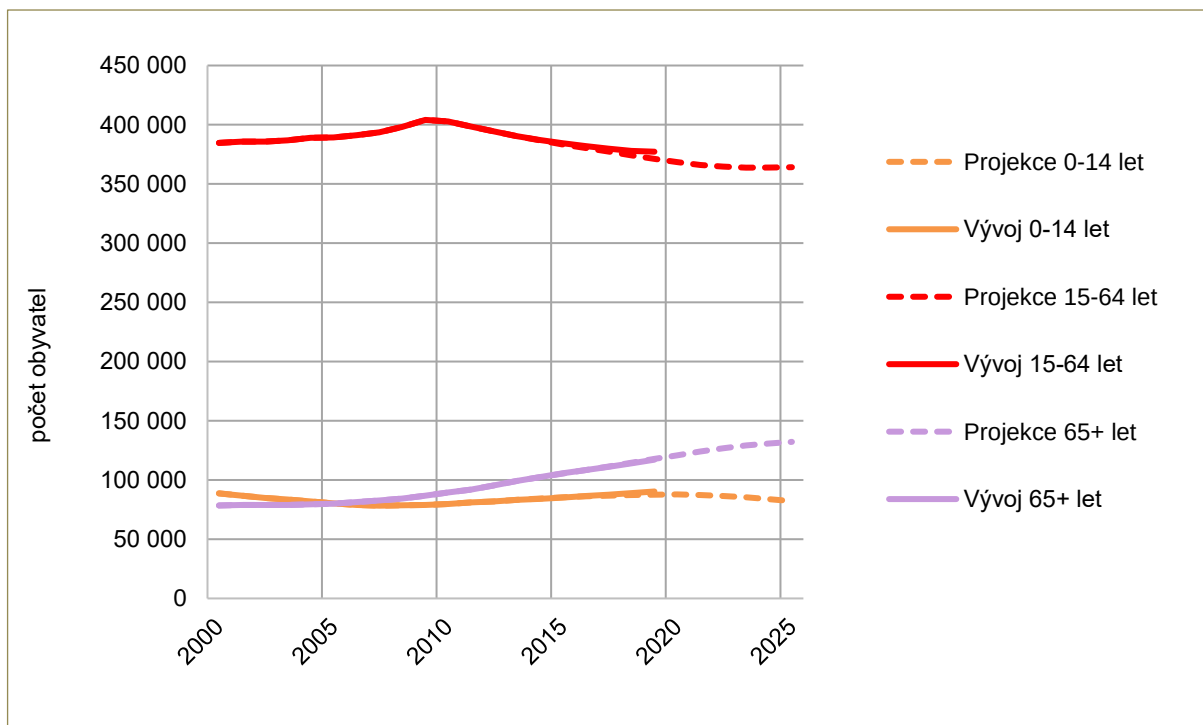
Analýza vychází z jednotlivých sektorových dokumentů, kde je daná problematika řešena podrobněji, proto již není v tomto dokumentu popisována.

3.1 Zjednodušená socioekonomická analýza

3.1.1 Demografie

Svou rozlohou je Plzeňský kraj 3. největším krajem v České republice, počtem obyvatel se však v rámci ČR řadí až na 9. místo. Ve srovnání s ostatními kraji České republiky byl v roce 2011 s hustotou 75,6 obyvatel/km² po Jihočeském kraji a Kraji Vysočina třetím nejhustěji zalidněným krajem v České republice. K 31. 12. 2018 žilo v Plzeňském kraji 584 672 obyvatel, z toho 290 226 mužů a 294 446 žen. Ve srovnání s rokem 2017 došlo k nárůstu o 3 856 obyvatel.

Graf 1 Vývoj a prognóza počtu obyvatel v Plzeňském kraji podle věkových skupin

Zdroj: ČSÚ

Populace Plzeňského kraje se trvale zvyšuje od roku 2005. Mezi lety 2005 a 2018 se počet obyvatel v kraji zvýšil z 551,5 tis. na 584,6 tis. obyvatel (viz graf 3). To představuje nárůst

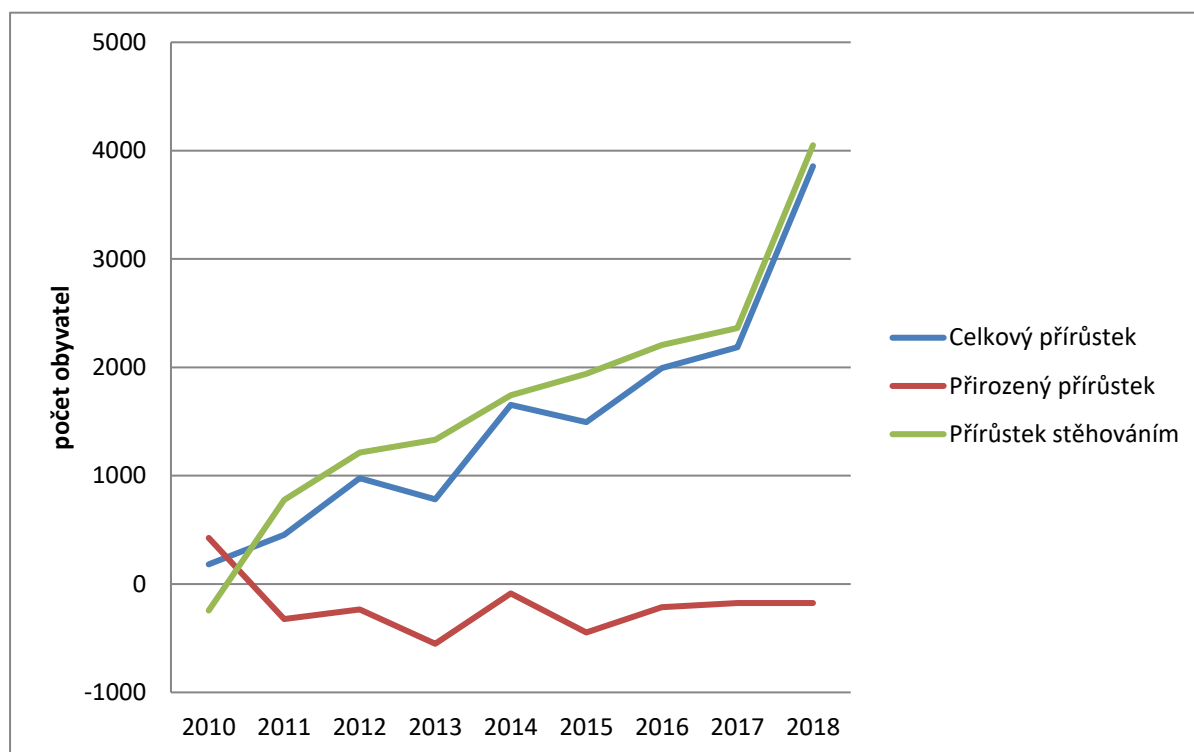
o 33,1 tis., tj. o 6 % obyvatel za 13 let. Nejrychleji rostl počet obyvatel kraje mezi roky 2005 a 2009, kdy se zvýšil téměř o 20 tisíc. Na růstu obyvatel se významně podílí zahraniční migrace. V roce 2018 bylo v Plzeňském kraji evidováno již 35,4 tis. bydlících cizinců.

Od roku 2009 klesá počet osob v produktivním věku (15-64 let) a podle demografické prognózy ČSÚ (vč. migrace) bude tento pokles pokračovat. Mezi roky 2009 a 2019 klesl počet obyvatel kraje v produktivním věku o téměř 7 %. Ve věkové kategorii poproduktivních (nad 65 let) byl v období 2005-2019 zaznamenán intenzivní nárůst počtu osob (o 46 %). Z hlediska vzdělávání je důležité, že počet obyvatel předproduktivního věku 0-14 let v Plzeňském kraji od roku 2007 mírně roste a v roce 2019 zatím vykázal nejvyšší počty za celé sledované období. Poté se toto maximum přesune do věku středních a vysokých škol.

Dle projekce obyvatelstva ČSÚ by se měl do roku 2026 počet obyvatel v Plzeňském kraji zvyšovat až na hodnotu 578 000, poté by měl počet obyvatel začít opět klesat a do roku 2050 by měl klesnout až pod hranici 567 000.

Mechanická a přirozená měna obyvatelstva

Graf 2 Vývoj mechanické a přirozené měny obyvatelstva Plzeňského kraje 2010–2018

Zdroj: ČSÚ, Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje v letech 2012-2018

V Plzeňské aglomeraci, jak potvrzuje demografická prognóza vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva města Plzně v období 2010-2040, je patrná migrace do města Plzně za prací. Dle již výše zmíněné demografické prognózy se očekává mírné snížení úhrnné plodnosti.

Na území Plzeňského kraje žilo k 31. 12. 2018 celkem 35 381 cizinců (bez azylantů), tj. 6,1 % z celkového počtu obyvatel v regionu. Dle pohlaví je více cizinců mužů, tvoří 57,2 %. Z celkového počtu cizinců na území České republiky představuje skupina cizinců žijící v Plzeňském kraji 6,3 % (pátý nejvyšší podíl v celorepublikovém srovnání). Nejvíce cizinců

v mezikrajském porovnání žije v krajích HL. město Praha, Středočeském, Jihomoravském a Ústeckém.

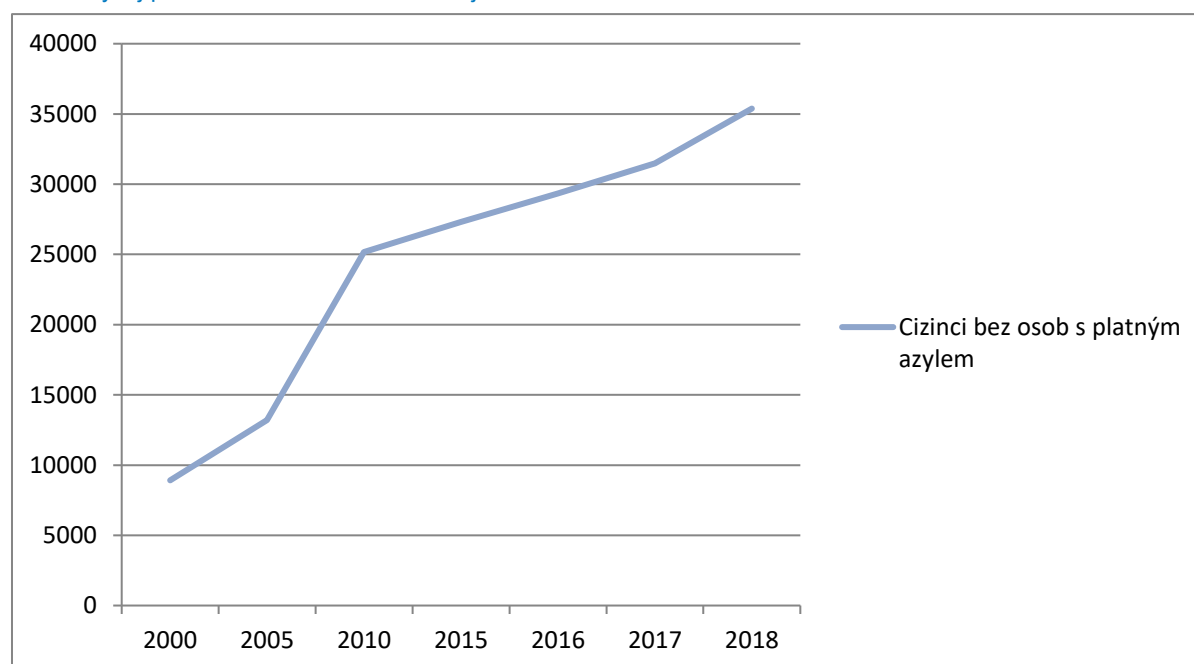
Z hlediska státní příslušnosti mají v Plzeňském kraji mezi cizinci nejvyšší zastoupení Ukrajinci, kteří tvoří jednu čtvrtinu všech cizinců, dále státní příslušníci Slovenska (23,3 %), Vietnamu (16,0 %), Bulharska (6,8 %) a Rumunska (6,4 %). Počet občanů z Německa postupně klesá, ještě v roce 2016 tvořili 8,0 % všech cizinců v kraji, v roce 2018 je to již jen 5,8 %.

Zhruba polovina cizinců z celkového počtu v kraji žije na území okresu Plzeň-město (49,6 %). V celém kraji došlo ke zvýšení počtu cizinců o 12,4 % oproti roku 2017, nejvíce pak v okresech Rokycany (o 16,9 %), Plzeň-sever (o 16,8 %) a Tachov (o 13,4 %). V okresech Plzeň-město, Plzeň-jih a Rokycany dominovali v roce 2018 Ukrajinci, na Domažlicku a Tachovsku převažovali cizinci vietnamské národnosti a v okresech Klatovy a Plzeň-sever tvořili nejpočetnější skupinu Slováci.

Podíl cizinců na obyvatelstvu Plzeňského kraje má rostoucí trend, region se hodnotou 6,1 % řadí na třetí nejvyšší místo v ČR hned po krajích HL. město Praha a Karlovarském. Oproti roku 2017 se podíl cizinců na obyvatelstvu kraje zvýšil o 0,6 procentních bodů

Populační vývoj je velmi těsně spjat se zahraniční migrací. Plzeňský kraj je 3. nejrychleji rostoucím krajem v ČR po Praze a Středočeském kraji. Podíl cizinců činí 6,1 % a je 3. nejvyšší po Praze a Karlovarském kraji (Ukrajina 1/4, Slovensko a Vietnam po 1/5, roste podíl cizinců z Bulharska a Rumunska).

Graf 3 Vývoj počtu cizinců v Plzeňském kraji 2010-2018

Zdroj: ČSÚ, Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje v letech 2000-2018

Věková struktura a stárnutí obyvatelstva

Změny v přirozeném pohybu obyvatelstva se významně promítají do věkové struktury populace Plzeňského kraje. Z důvodu poklesu porodnosti a prodlužování délky života se v Plzeňském kraji výrazně projevuje stárnutí populace. Na základě prognózy ČSÚ

Ize v Plzeňském kraji v nejbližším období očekávat pokles počtu obyvatel v produktivním věku a stárnutí této složky populace. Tyto trendy mají negativní dopad na využití občanské vybavenosti a disponibilní pracovní síly v kraji.

Z hlediska věkové struktury patří Plzeňský kraj v rámci ČR k územím se starším obyvatelstvem. Průměrný věk obyvatel kraje dosáhl v roce 2017 výše 42,6 let, v okrese Plzeň-město dokonce 43 let (ČSÚ, Statistická ročenka Plzeňského kraje 2018). V roce 2017 tvořil podíl obyvatel Plzeňského kraje v poproduktivním věku 19,52 %. Dle projekce obyvatelstva ČSÚ v krajích ČR do roku 2050 by se měl podíl obyvatel v poproduktivním věku do roku 2030 zvýšit na 24 % a do roku 2050 až na 31 %. Průměrný věk obyvatel Plzeňského kraje v roce 2013 byl 42,6 let. Dle projekce ČSÚ by se do roku 2050 měl zvýšit o 5,6 let.

Relativním ukazatelem pro charakteristiku vývoje věkové struktury a základním indikátorem stárnutí populace je index stárni vyjádřený poměrem počtu obyvatel (65 a více let) a dětské skupiny (0-14 let), tedy kolik obyvatel postproduktivního věku připadá na 100 dětí do 15 let. Vývoj tohoto relativního ukazatele dokumentuje stárnutí v celé časové řadě uplynulého desetiletí. Zatímco v roce 2012 dosahoval v Plzeňském kraji hodnoty 119,2, v roce 2017 již hodnoty 128,3. Dle projekce ČSÚ by měl index stárni do roku 2050 dosáhnout hodnoty 236. Index stárni v obcích Plzeňské aglomerace v roce 2017 byl 128,3.

Tabulka 1 Projekce stárnutí obyvatelstva Plzeňského kraje do roku 2050

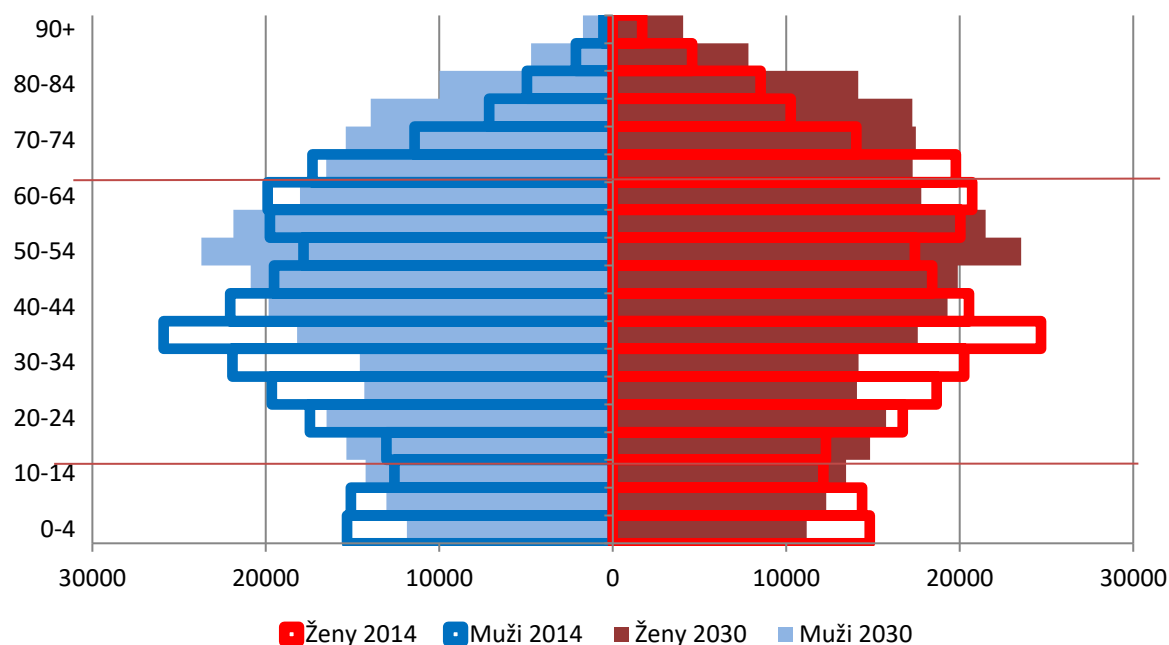
	2017	2020	2030	2050	2017 v %	2020 v %	2030 v %	2050 v %
0-14	88 938	87 736	76 090	74 670	15,3	15,2	13,2	13,1
15-64	377 756	368 458	361 661	316 188	65,1	63,8	62,6	55,8
65+	114 122	120 918	140 313	176 093	19,6	21	24,2	31,1
index stárni	128,3	138	184	236	-	-	-	-
Ø věk	42,6	43,25	45,7	48,2	-	-	-	-

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

Pozn.: Index stárni = počet osob ve věku 65 a více na 100 osob ve věku 0-4 let

Podíl obyvatel ve věku 0-14 let na celkovém počtu obyvatel Plzeňské aglomerace se v roce 2017 proti předchozímu roku nepatrně zvýšil na 15,3 %. I nadále pokračoval rostoucí trend poproduktivní skupiny, tj. obyvatel starších 65 let. Celkem žilo v Plzeňské aglomeraci ke konci roku 2017 114 122 seniorů. Z okresů kraje vykazuje nejnižší podíl dětské skupiny (15,03 %) a zároveň nejvyšší podíl skupiny seniorů (20,48 %) okres Plzeň-město. Uvedený okres vykazuje i nejvyšší průměrný věk (43 let) ze všech sedmi okresů kraje.

Graf 4 Věková pyramida obyvatel v Plzeňském kraji v roce 2014 a 2030 (prognóza)

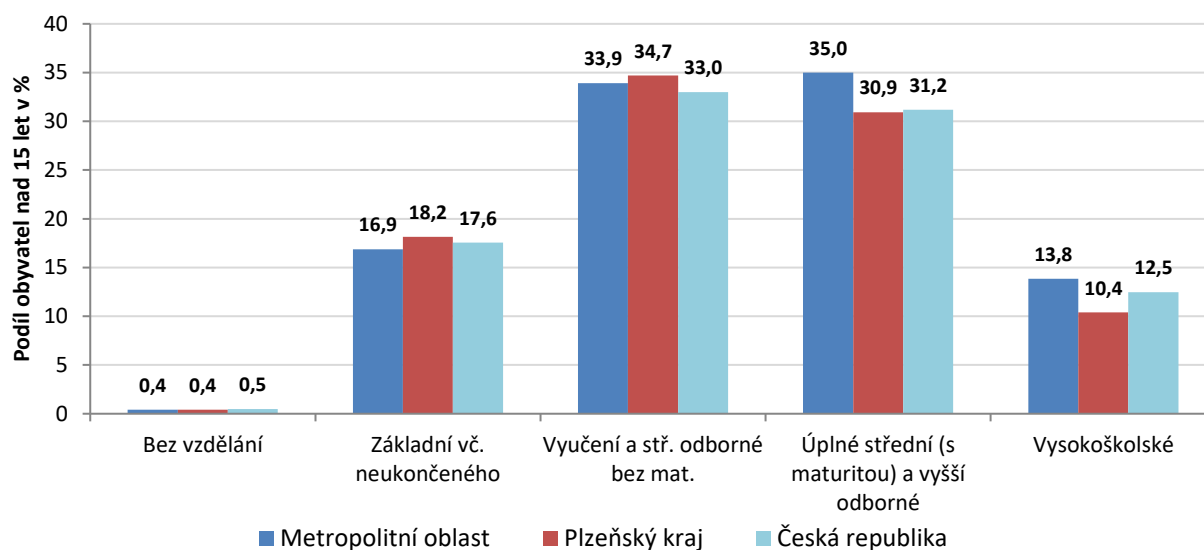

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

Vzdělanostní struktura

V aglomeraci je v porovnání s krajem i celou Českou republikou výrazně vyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel a obyvatel s maturitou. V roce 2017 zde žilo 16,67 % vysokoškoláků. Nejvíce vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je ve městě Plzni. Vzdělanostní struktura aglomeraci v porovnání s krajem a celou republikou je uvedena v následujícím grafu.

Graf 5 Vzdělanostní struktura Plzeňské aglomerace v porovnání s Plzeňským krajem a ČR

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

Zhodnocení vzdělanostní struktury vychází ze Sčítání lidu, domů a bytů (ČSÚ), které poskytuje na úrovni kraje nejkomplexnější a dostatečně přesné informace.

Největší podíly osob s maturitou a vyšším vzděláním jsou v SO ORP Plzeň. Naopak je zde výrazně menší podíl osob se základním a středním vzděláním bez maturity než v ostatních SO ORP. Tento fakt je dán především nejvyšší koncentrací příslušných vzdělávacích zařízení a také podnikatelských subjektů poskytujících pracovní uplatnění pro osoby na území SO ORP. Lze tak předpokládat přesun obyvatel z kraje do Plzeňské aglomerace za vzděláním, kde následně zůstanou kvůli pracovním příležitostem.

Podle prognózy vzdělanostní struktury (Mazouch, Fischer 2011) se v dalších letech očekává další ztráta postavení Plzeňského kraje z hlediska podílu obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Realnost této hrozby potvrzuje zejm. klesající počet studentů na Západočeské univerzitě v Plzni.

Za hlavní výstup středních škol z hlediska rozvoje VaVal v kraji lze považovat absolventy oborů s maturitní zkouškou. Jejich počet má nejen v Plzeňském kraji klesající trend od roku 2007, který je způsoben jednak nepříznivým demografickým vývojem této věkové skupiny, jednak zavedením povinných státních maturit.

Zatímco v rámci celé ČR ubyla mezi lety 2011/12-2016/17 více než 25 % absolventů s maturitní zkouškou, v kraji byl tento pokles nižší (21 %), což byl 3. nejmenší úbytek mezi kraji. Dle skupin oborů byly nejvyšší počty absolventů ve školním roce 2016/17 v gymnáziích, dále pak v oboru Ekonomie, obchod, podnikání (371 absolventů) a na třetím místě je obor Přírodní vědy (189), reprezentován především absolventy ICT oborů.

Nárůst počtu absolventů zaznamenaly v Plzeňském kraji Lékařské a zdravotnické obory (+14 %) a Umění (+11 %). Počet absolventů skupiny oborů Strojírenství a strojírenská výroba také v období 2011/12-2016/17 mírně vzrostla (+2,1 %), i když v rámci ČR vykázala ve stejném období 30% úbytek.

Největší úbytek absolventů v kraji došlo ve skupinách oborů Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (částečně vlivem přeřazení inženýrských oborů do přírodních věd), Ostatní technické obory (-41 %), Stavebnictví a architektura (-39 %), Ekonomie, obchod, podnikání (-36 %), Právo a veřejnosprávní činnost (-50 %) a Hotelnictví a turismus (-33 %).

Bydlení

Pro bytovou výstavbu z hlediska počtu dokončených bytů byl nejlepší rok 2008, kdy došlo k výraznému nárůstu oproti roku 2007 a hodnoty počtu dokončených bytů celkem se v následujících letech, pravděpodobně jako důsledek hospodářské krize, nedostaly nad jeho úroveň a klesaly až do roku 2011. Stejný trend je patrný u dokončených bytů v bytových domech ve všech sledovaných lokalitách. Dokončené byty v rodinných domech vykazovaly nejvyšších hodnot o rok později, ale pravděpodobný vliv ekonomické krize zde nebyl tak patrný, protože pokles nebyl tak prudký. V dalších letech sledovaného období dochází střídavě k růstu a poklesu počtů dokončených bytů. Od roku 2016 opět počty dokončených bytů celkem, v bytových domech i v rodinných domech a ve všech sledovaných lokalitách rostou.

Bytová výstavba v Plzni je velmi ovlivněna developerskými projekty, prostřednictvím kterých jsou obvykle stavěny byty v bytových domech. V menším rozsahu je prostřednictvím developerských projektů realizována výstavba rodinných domů, a to obvykle v okrajových částech města. Realizace rodinných domů je zejména uskutečňována prostřednictvím individuální výstavby.

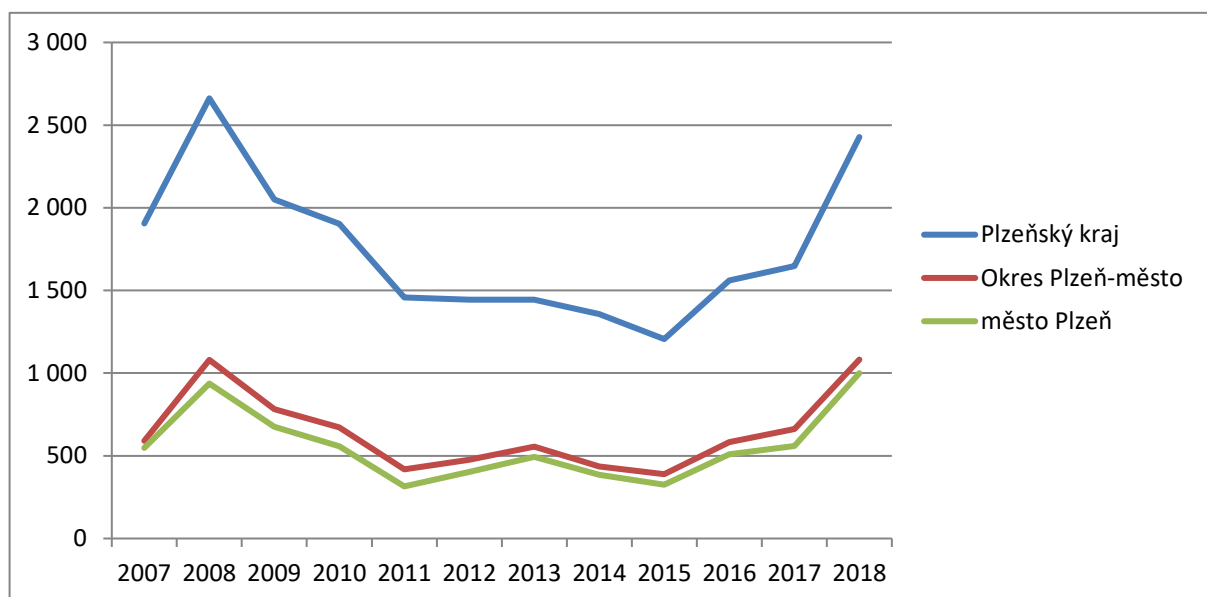
Na základě statistických údajů bytové výstavby v Plzni za rok 2018, tak už i za toto období je počet dokončených bytů v bytových domech vyšší než za celý rok 2017, právě zásluhou zahájených a připravovaných developerských projektů na výstavbu bytů ve městě Plzni. Tento trend bude pravděpodobně pokračovat, protože některé developerské projekty budou dokončeny v roce 2019 a některé až v letech následujících

V období let 2007 až 2018 dosáhla intenzita bytové výstavby nejvyšší hodnoty v roce 2008, kdy na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,70 dokončených bytů. V roce 2017 dosáhla intenzita bytové výstavby hodnoty 2,84. V roce 2018 dosáhla intenzita bytové výstavby hodnoty 4,16.

Z rostoucího počtu zahájených i dokončených bytů v roce 2016 a 2017 je patrné oživení bytové výstavby. Zahájená výstavba dominuje v okrese Plzeň-město. Největší zásluhu na tomto boomu měly rozbíhající se developerské projekty týkající se převážně bytových domů v rámci Plzně.

Celkem byla v Plzeňském kraji v roce 2018 dokončena výstavba 2 427 bytů, jedná se o pátou nejvyšší hodnotu v České republice. Zároveň se tak kraj podílel 7,2 % na celkové dokončené výstavbě v republice. Většina bytů, konkrétně 49,7 %, byla dokončena v rodinných domech.

Graf 6 Intenzita bytové výstavby

Zdroj: ČSÚ

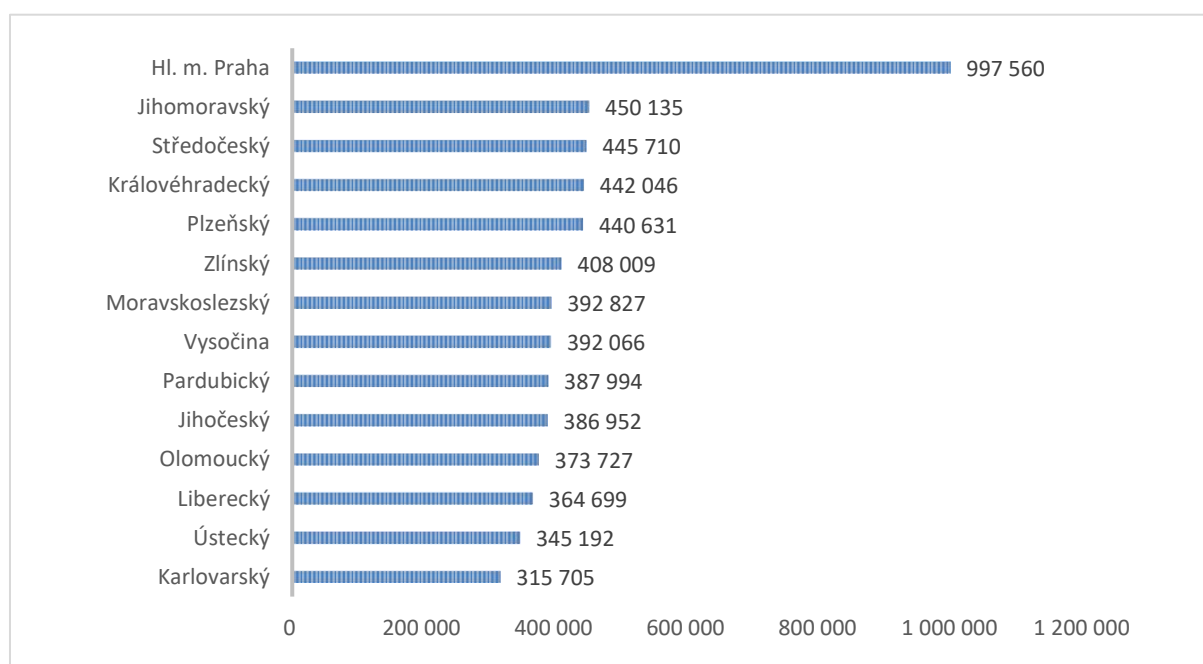
3.1.2 Ekonomický potenciál, podnikatelské prostředí

Výkonnost ekonomiky v Plzeňském kraji, hodnocená podle výše HDP na obyvatele, je trvale jedna z nejvyšších mezi kraji, i když zůstává pod průměrem ČR. HDP na 1 obyvatele v Plzeňském kraji od roku 2009 stále roste.

V roce 2017 představoval podíl Plzeňského kraje na celkovém hrubém domácím produktu v běžných cenách 5,1 %. Zároveň Plzeňský kraj dosáhl v roce 2017 v HDP na obyvatele v PPS 82,8 % průměru EU 28. V tomto ukazateli i v přepočtu HDP na 1 obyvatele (440 631 Kč) se v porovnání s ostatními kraji umístil na pátém místě. V porovnání s dosaženým průměrem ČR byla jeho výše nižší o 6,8procentního bodu. Oproti průměru roku 2012 se v Plzeňském kraji zvýšil tento ukazatel v roce 2017 o 8,6procentního bodu.

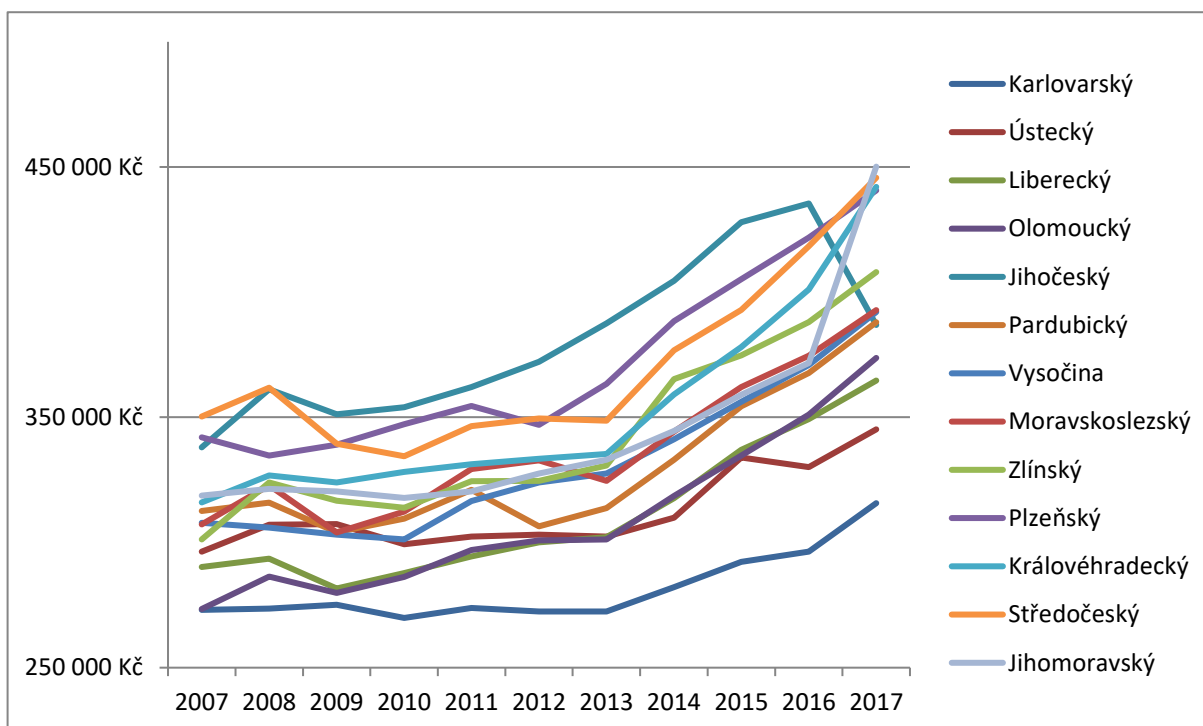
V roce 2018 představoval podíl Plzeňského kraje na celkovém hrubém domácím produktu v běžných cenách 4,9 %. V přepočtu HDP na 1 obyvatele (449 822 Kč) se v porovnání s ostatními kraji umístil na pátém místě.

Graf 7 HDP na obyvatele v krajích České republiky v roce 2017

Zdroj: ČSÚ, Ročenky

Graf 8 HDP na obyvatele v krajích České republiky – vývoj

Zdroj: ČSÚ, regionální účty

Ekonomická krize způsobila propad HDP na obyvatele v období 2008-2012. Od roku 2012 však následuje prudký nárůst (průměrné roční tempo růstu mezi lety 2012-2017 bylo 4,9 %). Dlouhodobě se kraj držel na 3. příčce mezi kraji (po Praze a Jihomoravském kraji), v roce 2017 však poklesl na 5. místo (za Středočeský a Královéhradecký kraj).

Růst produktivity práce v reálném vyjádření byl mezi lety 2006-2017 zaznamenán u většiny odvětví v rámci Plzeňského kraje. K poklesu došlo jen u odvětví Informační a komunikační činnosti. V rámci mezikrajského srovnání produktivity práce v jednotlivých odvětvích se zlepšila pozice Plzeňského kraje v terciérním sektoru jako celku (posun z 10. na 3. místo v mezikrajském srovnání), ale např. v odvětví Informační a komunikační činnosti kraj klesl ze 6. místa v roce 2010 na 7. v roce 2017. I přes výrazný růst produktivity práce v odvětví Zpracovatelského průmyslu klesl kraj ze 4. místa v letech 2009-2010 na relativně stabilní 6. pozici v rámci krajů ČR.

Podle registru ekonomických subjektů bylo k 31. 12. 2018 v Plzeňském kraji evidováno 147 014 ekonomických subjektů, z toho bylo nejvíce fyzických osob (78,5 %). Většina ekonomických subjektů kraje (37,6 %) má sídlo v okrese Plzeň-město. Podle velikostní kategorie počtu zaměstnanců jsou v Plzeňském kraji nejpočetněji zastoupeny podniky nazývané mikropodniky, jsou to subjekty do 10 zaměstnanců. Více než 60 % subjektů neuvádí počet zaměstnanců a subjekty vedené bez zaměstnanců tvoří podíl přesahující 30 %. Výraznou úlohu v zaměstnanosti Plzeňského kraje sehrává 61 subjektů s 500 a více zaměstnanci, z toho 25 jich zaměstnává 1 000 a více pracovníků.

Mezi organizace s větším počtem zaměstnanců patří v Plzeňském kraji: LASSELSBERGER, s.r.o., VISHAY ELECTRONIC spol. s r.o., Statutární město Plzeň, IDEAL AUTOMOTIVE Bor, s.r.o., HP-Pelzer s.r.o., International Automotive Components Group s.r.o., Plzeňský Prazdroj, a.s., BORGERS CS spol. s r.o., Západočeská univerzita v Plzni, MD ELEKTRONIK spol. s r.o. a Fakultní nemocnice Plzeň.

Od roku 2014 narostl počet ekonomických subjektů v Plzeňském kraji nejvíce v odvětví týkajícího se Informační a komunikační činnosti (o 53,5 %), navýšení se projevilo také u odvětví Kulturní, zábavní a rekreační činnosti (o 14,2 %) a Zemědělství, lesnictví a rybářství (o 14,1 %). Opakem je Peněžnictví a pojišťovnictví, kde byl zaznamenán největší propad počtu ekonomických subjektů ve srovnání s rokem 2014 (o 51,4 %).

Trendy v perspektivním ekonomickém rozvoji směřují zejména do oblasti inovací, SW řešení, technologických řešení a digitalizace. Posilování těchto trendů může výrazně přispět k rozvoji diverzifikované struktury ekonomiky Plzeňské aglomerace, a to jak ve smyslu organizace hospodářství (velké podniky s domácím kapitálem, velké podniky se zahraničním kapitálem, malé a střední podniky), tak ve smyslu pozitivní sektorové rozrůzněnosti.

Trh práce

Analýzou trhu práce se Plzeňská aglomerace zabývá na mnoha platformách a mimo jiné se mu věnuje rovněž projekt KOMPAS, který je zaměřený přímo na predikci vývoje trhu práce. Díky prognózám trhu práce lze dopředu odhadnout, jakým směrem se bude vývoj na pracovním trhu ubírat a je možno se na tyto změny alespoň částečně připravit.

Plzeňská aglomerace patří v rámci České republiky mezi ekonomicky silné regiony a představuje na českém industriálním trhu jeden z nejrozvinutějších a po hlavním městě také nejlépe diverzifikovaných trhů. Za jeho velkým úspěchem a zájmem developerů a nájemců stojí především vynikající dopravní dostupnost díky dálnici D5, tradiční průmyslový charakter regionu a vzdělaná a kvalifikovaná pracovní síla.

V Plzeňské aglomeraci došlo v posledních letech k výraznému nárůstu výstavby průmyslových parků, a to nejen Městský industriální park Plzeň Borská pole, ale rovněž rozvojové průmyslové zóny při dálnici D5, což je pro developery a nájemce skladových prostor výhodná strategická poloha směrem k exportu do Německa. Nejčastějšími aktivitami v průmyslových zónách jsou sklady, výrobní podniky, vývojová centra a služby pro logistiku.

Průmyslové zóny hrají klíčovou roli při lákání zahraničních investorů do města Plzně. V roce 2018 probíhala spolupráce s investory v lokalitě Borská pole v oblasti marketingové komunikace. V rámci zavedeného systému after-care probíhá průběžná komunikace s podnikateli a klíčovými investory. Cílem těchto aktivit je zvýšit objem reinvestic stávajících zahraničních firem a usnadnit přístup místním podnikům do odběratelských sítí nadnárodních společností. V neposlední řadě mají after-care aktivity za cíl také omezovat riziko odchodu investorů.

Zaměstnavatelům vzhledem k dobré ekonomické situaci v ČR přibývají zakázky, což vede k velkému počtu poptávaných pracovníků, aby bylo možné dostát závazkům, a také vede k rozšiřování stávajících výrobních prostor. Ojediněle dochází ke stabilizování stavu zaměstnanců a stagnaci přijímání nových zakázek. Převážná většina zaměstnavatelů monitorovaných ve sledovaném období uvádí zvyšování stavu zaměstnanců a řešení přirozené fluktuace. Statistické údaje z října 2019 ukazují, že trh práce je již patrně za vrcholem cyklu, v následujících 5 letech je očekáván menší pokles počtu pracovních míst (-3 %).

Počet volných pracovních míst klesá. Poptávka po pracovní síle sice stále nutí podniky přidávat zaměstnancům na mzdách, avšak na druhé straně stojí hospodářské výsledky firem.

Region rovněž řeší nedostatek vědeckých pracovníků a odborníků z oblasti digitálních technologií a technických oborů. Byla zpracována studie o absolventech škol v Plzeňském kraji, která potvrdila úspěšnou podporu technických oborů. Jasnou společnou prioritou zaměstnavatelů a veřejných institucí je zájem na růstu atraktivity Západočeské univerzity (ZČU) v Plzni, která by měla přilákat více studentů z jiných regionů v ČR i ze zahraničí.

Pomoc těmto zahraničním pracovníkům by měla být víceúrovňová, kromě formálních záležitostí rovněž umožní zapojení cílové skupiny do kulturně-spoločenského života v Plzeňském kraji (ubytování, ZŠ, MŠ, lékař, kulturní a sportovní vyžití, jazyková vybavenost na úřadech), což je nezbytná aktivita pro úspěšnou a dlouhodobou integraci. Tato aktivita se neobejde bez dostatečné infrastruktury, a to nejen na půdě univerzity, ale i v zázemí těchto aktivit.

Trh práce v Plzeňské aglomeraci je rovněž výrazně ovlivněn změnami trhu práce v sousedním Bavorsku, a sice poklesem výkonu firem v automobilovém průmyslu nebo efektech digitalizace na zaměstnanost. I z toho důvodu se chce Plzeňská aglomerace soustředit na podporu spolupráce škol a firem.

Atraktivita prostředí zaměstnavatelů je pro školy lákavá, avšak dle průzkumu z dotazníkového šetření z roku 2018 u 554 firem bylo zjištěno, že více než polovina z nich hodnotí spolupráci škol a firem na základní a mírně pokročilé úrovni, spíše jako nesystematickou, bez navzájem provázaných aktivit (stáže pro učitele, zapojení odborníků z praxe, zapojení žáků do praktických aktivit). Na pokročilé úrovni označilo tuto spolupráci pouze 19 % respondentů

z řad firem. Firmy nejčastěji spolupracují se ZČU a technicky zaměřenými školami, přičemž většinou spolupracují spíše s menším počtem škol.

Z dosavadního vývoje na trhu práce lze usuzovat na přetrvávající rozpor mezi nabídkou a poptávkou pracovní síly. V následujících letech budou dle prognózy nejvíce chybět kvalifikované dělnické profese, zejména zedníci, zámečníci, svářeči a obráběči, dále rovněž elektrikáři, skladníci a řidiči vysokozdvížných vozíků. Očekávat můžeme rovněž požadavky zaměstnavatelů na obsazení míst pro strojírenské techniky, strojní inženýry, seřizovače a obsluhu strojů, řidiče a obchodní zástupce. Firmy budou také hojně poptávat pracovníky z oblasti vývoje elektroniky a programování průmyslové automatizace. V informačních technologiích budou nejvíce chybět vývojáři a SAP konzultanti. Rovněž se očekává nedostatek sociálních pracovníků, lékařů, zdravotních sester.

Zaměstnanost

Průměrná mzda dosáhla ve 2. čtvrtletí 2019 i s odměnami hodnoty 34 105 Kč. Tento průměr však nepobírá téměř 2/3 zaměstnanců. Za první pololetí došlo k nominálnímu nárůstu průměrné mzdy o 7,3 %. Vzhledem ke stále stoupající inflaci (2,8 %) v reálném vyjádření pouze o 4,4 %.

Největší podíl zaměstnaných obyvatel je na území Plzeňského kraje v odvětví zpracovatelského průmyslu. Počet zaměstnanců v tomto odvětví navíc v posledních letech stoupá. V 2012 bylo v tomto odvětví zaměstnáno 29,7 % zaměstnanců, v roce 2017 to bylo 33,6 %. K výraznějšímu nárůstu podílu zaměstnaných došlo ve sledovaném období v rámci dopravy a skladování a administrativní a podpůrné činnosti. Naopak ke značnému úbytku zaměstnanců došlo v odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství a ubytování, stravování a pohostinství. Tento fakt poukazuje na úpadek zemědělství v Plzeňském kraji a rozvoj zpracovatelského průmyslu. Podobný trend vykazuje i celá Česká republika.

Mezi nejvýznamnější odvětví v celkovém počtu organizací v Plzeňské kraji do 5 tisíc zaměstnanců, z nichž většina sídlí v Plzni, se řadí:

- výroba dopravních prostředků (35 %),
- zdravotní a sociální péče (28,5 %),
- výroba elektrických a optických přístrojů (27,3 %)
- veřejná správa a obrana (26,7 %)
- výroba strojů a zařízení (25,8 %)
- skladování a pošta (24,3 %).

Z celkového pohledu v období 2012-2017 přibýlo v Plzeňském kraji cca 14 300 zaměstnanců. Struktura zaměstnanosti dle odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ) v Plzeňském kraji je uvedena v následující tabulce:

Tabulka 2 Struktura zaměstnanosti dle OKEČ v Plzeňském kraji

Sekce	Odvětví	Počet zaměstnaných v tis.			Podíl zaměstnaných v %		
		2012	2017	dif.	2012	2017	dif.
A	Zemědělství, lesnictví a rybářství	12,3	9,3	-3	4,4	3,2	-1,2
B	Těžba a dobývání	1,4	1	-0,4	0,5	0,3	-0,2
C	Zpracovatelský průmysl	82,4	97,8	15,4	29,7	33,6	3,9
D	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	2,9	2,8	-0,1	1	1,0	0,0
E	Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpady	2,9	4,2	1,3	1,1	1,4	0,3
F	Stavebnictví	24,7	23,9	-0,8	8,9	8,2	-0,7
G	Velkoobchod a maloobchod.; opr. mot. vozidel	30,9	28,7	-2,2	11,1	9,9	-1,2
H	Doprava a skladování	17,3	20,9	3,6	6,3	7,2	0,9
I	Ubytování, stravování a pohostinství	10,2	7,4	-2,8	3,7	2,5	-1,2
J	Informační a komunikační činnosti	5,6	6	0,4	2	2,0	0,0
K	Peněžnictví a pojišťovnictví	5,6	3,5	-2,1	2	1,2	-0,8
L	Činnosti v oblasti nemovitostí	1,7	2	0,3	0,6	0,7	0,1
M	Profesní, vědecké a technické činnosti	10	10,2	0,2	3,6	3,5	-0,1
N	Administrativní a podpůrné činnosti	4,4	7,5	3,1	1,6	2,6	1,0
O	Veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp.	17	18,1	1,1	6,1	6,2	0,1
P	Vzdělávání	18,6	19,2	0,6	6,7	6,6	-0,1
Q	Zdravotní a sociální péče	19,5	19,2	-0,3	7	6,6	-0,4
R	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	2,6	3,5	0,9	0,9	1,2	0,3
S	Ostatní činnosti	5,4	3,8	-1,6	1,9	1,3	-0,6
	Celkem	277,2	291,5	14,3	100	100	0,0

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil 2012, 2017

Dle klasifikace zaměstnání je na území Plzeňského kraje nejvíce řemeslníků a technických a odborných pracovníků, kteří tvoří dohromady více než jednu třetinu všech zaměstnanců v kraji. Další jsou s cca 15 % zastoupeni pracovníci ve službách a prodeji a obsluha strojů a zařízení, montéři. Ve všech těchto skupinách došlo od roku 1993 k nárůstu v jednotkách tisíců zaměstnanců. Největší nárůst byl u obsluhy strojů a zařízení, montéři, jejichž počet se zvýšil o 8 000 zaměstnanců, což bylo o 2 % více. O 3,4 % se v kraji zvýšil i počet technických a odborných pracovníků. V souladu s daty struktury OKEČ je jednou z nejméně zastoupených skupin skupina Kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářstvím a dále ve skupinách Pomocných a nekvalifikovaných pracovníků. Struktura zaměstnanosti dle klasifikace zaměstnanosti (KZAM) je uvedena v následující tabulce:

Tabulka 3 Struktura zaměstnanosti dle KZAM v Plzeňském kraji

Hl. třída	KZAM	Počet zaměstnaných v tis.			Podíl zaměstnaných v %		
		2012	2017	dif.	2012	2017	dif.
1	Zákonodárci a řídící pracovníci	15,4	10,9	-4,5	5,6	3,7	-1,9
2	Specialisté	35,8	37,3	1,5	12,9	12,8	-0,1
3	Techničtí a odborní pracovníci	49,8	53,2	3,4	18	18,3	0,3
4	Úředníci	21,3	26,7	5,4	7,7	9,2	1,5
5	Pracovníci ve službách a prodeji	40,4	38,8	-1,6	14,6	13,3	-1,3
6	Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	4,9	3,5	-1,4	1,8	1,2	-0,6
7	Řemeslníci a opraváři	53,6	52,5	-1,1	19,3	18,0	-1,3
8	Obsluha strojů a zařízení, montéři	42,9	50,9	8	15,5	17,5	2,0
9	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	11,7	17,1	5,4	4,2	5,9	1,7
	Celkem	277,2	291,5	8	100	100	0

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil 2012, 2017

Ekonomická prosperita Plzeňského kraje je úzce spjat se zpracovatelským průmyslem, který symbolizuje jak tradiční velké strojírenské a potravinářské podniky, tak i úspěšné přímé zahraniční investice.

K významným potravinářským podnikům Plzeňského kraje patří: Plzeňský Prazdroj a.s. (založený v roce 1842) - největší český exportér piva, který se stal součástí mezinárodní skupiny Asahi Group Holdings Ltd (japonská pivovarnická společnost). Stock Plzeň a.s. - tradiční výrobce lihovin, v současné době největší výrobce lihovin v České republice a Bohemia Sekt Českomoravská vinařská a.s. ve Starém Plzenci – významný producent vín.

K významným průmyslovým odvětvím v regionu náleží strojírenství, které je spojováno především se jménem Škoda. Hlavním výrobním sortimentem jsou zařízení pro klasickou i jadernou energetiku a petrochemii, výrobky hutí a kováren, těžké obráběcí stroje, zařízení pro válcovny, zařízení pro zpracování cukrové třtiny, hydraulické a vulkanizační lis, převodovky, kolejové dopravní prostředky, trolejbusy, kompletní elektrické pohony, turbíny pro paroplynové cykly a odběrové parní turbíny. Rozvíjí se zde i vlastní výzkum a obchodní společnost. Dalšími důležitými průmyslovými podniky, které ovlivňují ekonomiku kraje, jsou: DIOSS Nýřany a.s. orientující se na výrobky z plechů a trubek a LASSELSBERGER, s.r.o. reprezentující keramický průmysl.

Plzeňský kraj je díky své poloze přitažlivý pro zahraniční investory. Zahraničním investicím dominuje japonský závod Panasonic AVC Networks Czech s.r.o., který vyrábí panely s plochými zobrazovacími displeji. K významným zahraničním firmám se řadí firma BORGERS CS spol. s r.o. s výrobou tkanin a textilních podlahových krytin pro automobilový průmysl, MD ELEKTRONIK spol. s r.o. s výrobou kabelových propojek a Daikin Industries Czech Republic s.r.o. s výrobou tepelných čerpadel, klimatizační techniky a ventilačních systémů.

Ze struktury volných pracovních míst, viz tabulka, vyplývá, že v Plzeňském kraji dlouhodobě stoupá poptávka po řemeslnících a opravářích, a především po obsluze strojů a zařízení a montérech. Tuto potřebu a nedostatek pracovní síly v těchto oborech potvrdily i pracovní

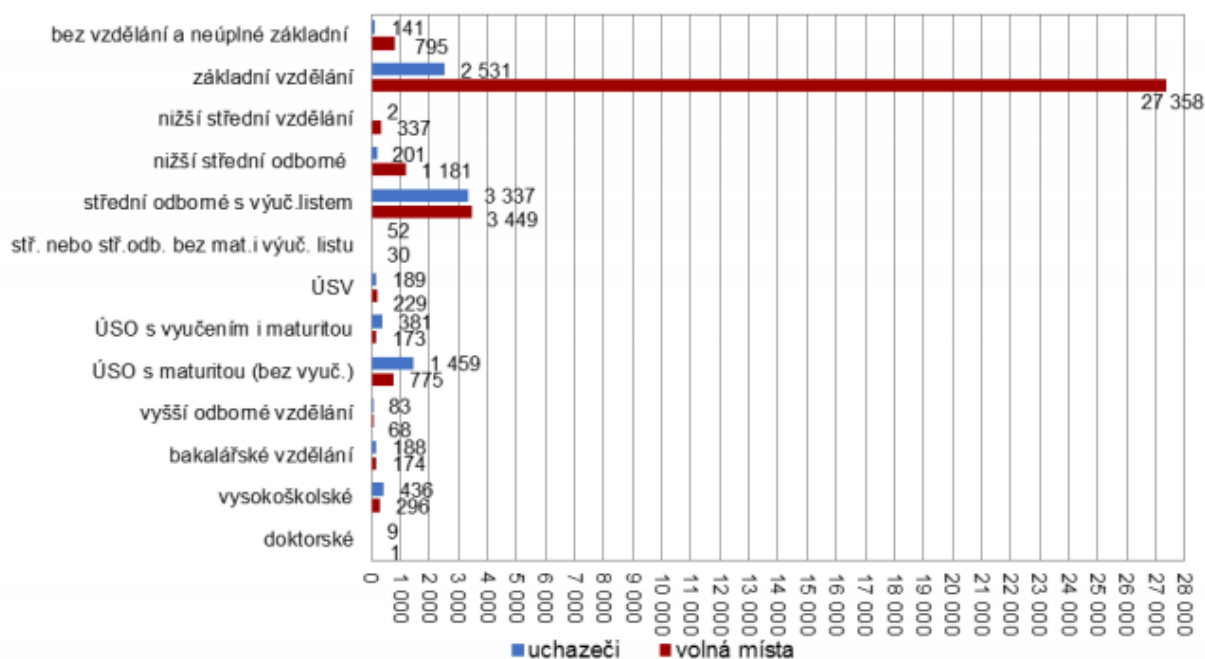
skupiny a průzkum mezi podnikateli Plzeňské aglomerace. Nedostatek kvalifikované pracovní síly je zapříčiněn převážně klesajícím zájmem o technické obory a migrací kvalifikovaných pracovníků do zahraničí. V posledních letech stále silněji pociťujeme nedostatek uchazečů oblasti technických profesí. Malý zájem o studium technických oborů a nedostatek jak vyučených, tak středoškoláků technických profesí je intenzivně prezentován téměř při každém jednání se zaměstnavateli na různých seminářích a jednáních se zástupci firem i zástupci samosprávy.

Tabulka 4 Struktura volných pracovních míst podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO

	CZ – ISCO	stav k					
		31.12.2016		31.12.2017		31.12.2018	
		v jed.	v %	v jed.	v %	v jed.	v %
1	Zákonodárci a řídící pracovníci	61	0,6	58	0,3	65	0,2
2	Specialisté	483	4,7	652	3,2	707	2,0
3	Techničtí a odborní pracovníci	790	7,7	872	4,3	811	2,3
4	Úředníci	289	2,8	305	1,5	535	1,5
5	Pracovníci ve službách a prodeji	1305	12,8	1663	8,2	1951	5,6
6	Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	74	0,7	110	0,5	230	0,7
7	Řemeslníci a opraváři	2812	27,5	3660	17,9	5867	16,8
8	Obsluha strojů a zařízení, montéři	2906	28,5	10070	49,4	20793	59,6
9	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	1490	14,6	3006	14,7	3907	11,2
0	Zaměstnanci v ozbrojených silách	-	x	-	x	-	x
	Neuvedeno	-	x	-	x	-	x
celkem		10210	100	20396	100	34866	100

Zdroj: Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2018 a strategie APZ pro rok 2019

Graf 9 Porovnání počtu uchazečů a volných pracovních míst dle vzdělání v Plzeňském kraji

Zdroj: Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2018 a strategie APZ pro rok 2019

Této problematice je třeba se věnovat i v následujících letech. Mezi žáky učebních oborů je třeba osvěta a prevence před nedokončením středoškolského vzdělání, neboť tato cílová skupina bude v následujících letech nejohroženější skupinou případných žadatelů a uchazečů o zaměstnání.

I z toho důvodu si Plzeňská aglomerace klade za cíl rozvoj a podporu nejen kariérového poradenství, ale i celoživotního vzdělávání.

Kromě žáků učebních oborů je mezi zaměstnavateli vysoká poptávka po zaměstnávání cizinců. V roce 2018 byl Úřadem práce v Plzni zaznamenán citelný nárůst žádostí o krátkodobá pracovní povolení. Zaměstnavatelé se snaží získat na volné pozice i cizince ze třetích zemí, proces získání zaměstnanecké karty je ale příliš dlouhý a s tím souvisí využívání možnosti krátkodobých povolení (do 90 dnů) k zaměstnání pro cizince. Předpokládá se, že v následujících letech bude množství žádostí o krátkodobá povolení k zaměstnání nadále narůstat.

Velkým problémem v regionu je velká dojezdová vzdálenost. V případě směnných provozů není veřejná doprava zajištěna vůbec. Z toho vyplývá také požadavek zaměstnavatelů na zahraniční pracovníky. Cizinci jsou většinou ubytováni v místě výkonu práce a jsou kdykoliv k dispozici zaměstnavateli, zároveň jsou ochotni pracovat za minimální mzdu, o sobotách, nedělích nebo přesčas.

Region je následně přetížen agenturními zaměstnanci z různých zemí, kteří nejsou k místu pobytu nijak vázáni, nocují v neuspokojivých podmínkách na ubytovnách, často pracují mnoho hodin denně u více zaměstnavatelů. Díky příznivé ekonomické situaci hledají firmy v současné době tisíce nových zaměstnanců z řad cizinců a vyvstává otázka, jak řešit zázemí pro tyto zahraniční pracovníky.

Dost často jdou ruku v ruce se zaměstnáváním cizinců i zvýšená kriminalita, alkohol a neochota místních obyvatel k akceptaci „neadaptovatelných“ sousedů. Z toho důvodu je

třeba, aby region podpořil jak vzdělávání cizinců (ekonomických migrantů), které by pomohlo k jejich integraci v Plzeňské aglomeraci, tak i vybudoval potřebné zázemí (ubytování, školy, lékař, sociální služby, osvěta a kulturní vyžití), a to rovněž i pro rodinné příslušníky.

Nezaměstnanost

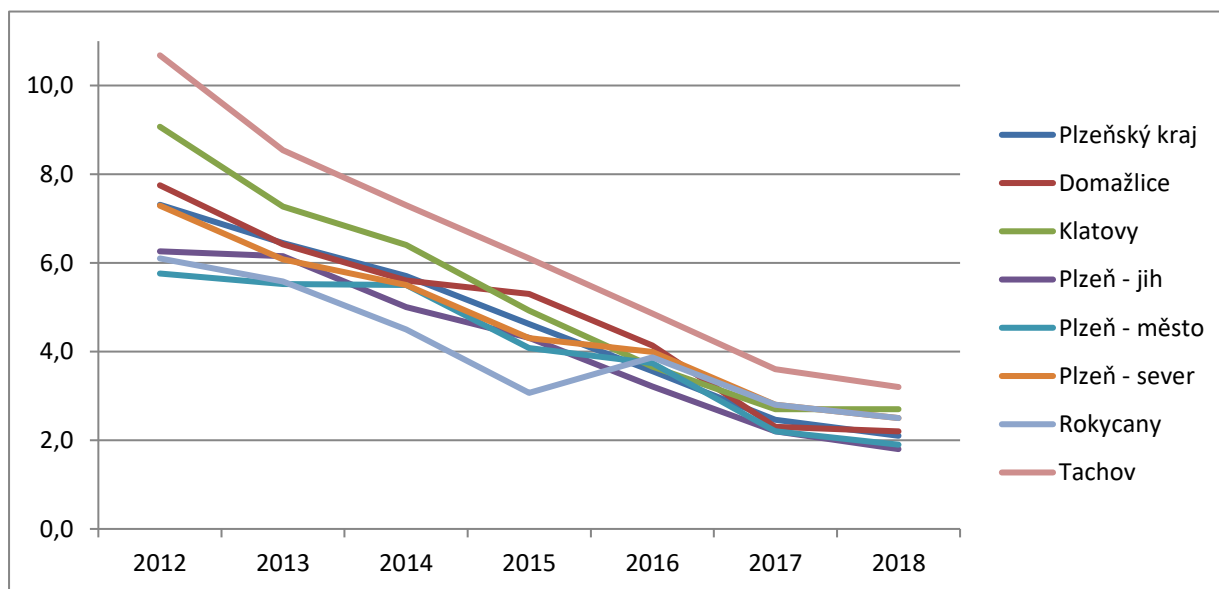
K 31. 12. 2018 evidoval Úřad práce ČR (ÚP ČR), Krajská pobočka v Plzni celkem 9 009 uchazečů o zaměstnání. Jejich počet byl o 957 vyšší než na konci předchozího měsíce, ve srovnání se stejným obdobím minulého roku je nižší o 1 508 osob. Z tohoto počtu bylo 7 955 dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let. Bylo to o 972 více než na konci předchozího měsíce. Ve srovnání se stejným obdobím minulého roku byl jejich počet nižší o 1 668. 2. Vývoj podílu nezaměstnaných v Plzeňském kraji v letech 2017-2019 v %.

Podíl nezaměstnaných osob, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let k obyvatelstvu stejného věku, k 31. 12. 2018 vzrostl o 0,2 % a činil tak 2,1 %.

Podíl nezaměstnaných stejný nebo vyšší, než krajský průměr vykázaly čtyři okresy, nejvyšší byl v okrese Tachov (2,9 %). Nejnižší podíl nezaměstnaných byl zaznamenán v okrese Plzeň – jih (1,7 %).

Vývoj podílu nezaměstnaných osob je uveden v grafu. Porovnáme-li ostatní kraje ČR podle nejnižší míry nezaměstnanosti, zaujímal v roce 2018 Plzeňský kraj s mírou nezaměstnanosti 2,1 % druhé místo.

Graf 10 Vývoj podílu nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji a jeho okresech v období 2012–2018

Zdroj: MPSV, portál Zaměstnanost – Statistiky nezaměstnanosti

Kraj evidoval k 31. 12. 2018 celkem 34 866 volných pracovních míst. Jejich počet byl o 522 vyšší než v předchozím měsíci a o 14 470 vyšší než ve stejném měsíci minulého roku. Na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 0,3 uchazeče, z toho nejvíce v okresech Plzeň-sever, Rokycany (shodně 0,4) a Klatovy (0,6).

Nezaměstnaní absolventi a mladiství představovali v Plzeňském kraji 3,8 % z celkového počtu neumístěných uchazečů. Z hlediska struktury pracovních sil hledají nejobtížněji zaměstnání zaměstnanci s nízkou kvalifikací, osoby se zdravotním omezením, absolventi škol a administrativní pracovníci se středoškolským vzděláním. Naopak nedostatek pracovníků převládá v technických profesích.

Počet osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním dosáhl v Plzeňském kraji ve 3. čtvrtletí roku 2018 celkem 291 800 osob. Dostupnost a propustnost zaměstnávání jsou nedostatečné hlavně pro znevýhodněné skupiny obyvatel na trhu práce. Znevýhodněnými osobami jsou myšleny převážně matky s malými dětmi, absolventi škol, osoby se zdravotním postižením, osoby starší 50 let a dlouhodobě nezaměstnané osoby.

Z celkového počtu nahlášených volných míst bylo 862 vhodných pro osoby se zdravotním postižením (OZP), na jedno volné pracovní místo připadalo 2,1 osob se ZP. Volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé bylo registrováno 10 159, na jedno volné místo připadalo 0,04 uchazečů této kategorie.

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných poklesl ke konci roku 2018 na 18,2 % (1642) uchazečů. Ke stejnému datu bylo v evidenci v celém Plzeňském kraji 276 absolventů a 1 775 osob zdravotně postižených osob.

Přestože zaměstnavatelé z důvodu nízké nezaměstnanosti řešili obsazování svých volných pracovních míst i za pomoci osob se zdravotním postižením (např. formou zkrácených úvazků nebo přizpůsobení pracovní doby), je třeba konstatovat, že zájem o zaměstnávání osob se ZP je stále malý.

V rámci ČR patří Plzeňský kraj k oblastem s nižší mírou nezaměstnanosti. Plzeňský kraj si dlouhodobě udržuje dobrou pozici v nezaměstnanosti, stabilně se pohybuje na 1. až 4. místě ve srovnání s ostatními kraji. Dle statistik Úřadu práce ČR, pobočka Plzeň činil podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2019 2,02 %. Na jedno volné pracovní místo (dále jen VPM) připadá v Plzeňském kraji dle údajů ÚP ČR 0,22 uchazeče. Úřad práce v Plzni eviduje ke konci roku 2019 39,3 tis. volných pracovních míst, přičemž 32,5 tis. VPM je určeno pro cizince. Dynamický růst počtu VPM byl citelný hlavně v letech 2017-2018.

Aktuálně poptávaná VPM jsou určená hlavně pro nekvalifikované cizince, přičemž nejvýznamnější poptávané profese tvoří:

- Obsluha strojů a zařízení, montéři (zejména skladníci, obsluha vysokozdvížných vozíků, řidiči nákladních vozidel a montážní dělníci) – celkem 61%
- Řemeslníci a opraváři – 16%
- Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci – 11%

Což je celkem 88 % všech VPM v Plzeňském kraji.

Přetrvává trend rostoucího počtu VPM v profesích s nejvýše základním vzděláním, podíl v rámci PK je 86 %. Úřad práce v Plzni dlouhodobě registruje nedostatek kvalifikované pracovní síly zejména v technických profesích.

Jedním z klíčových faktorů nezaměstnanosti je velká rozlehlost kraje, kde se zaměstnavatelé koncentrují do větších měst a podél dálnice D5. V odlehlých částech, kde se nachází řada

malých obcí, je velice špatná dopravní obslužnost. Obyvatelé těchto obcí tak mají velice nízkou možnost dojíždění za prací, zejména jedná-li se o třísměnný provoz.

Zaměstnavatelé nedostatečně využívají pro pracovní trh stále perspektivní, zaměstnance z věkové kategorie nad 50 let. Přitom tito pracovníci mají před sebou zhruba ještě 15 let aktivního života, než jim vznikne nárok na starobní důchod.

Pro zvýšení dostupnosti a propustnosti vzdělávání je vhodné využít aktivní politiku zaměstnanosti a navázat na předchozí aktivity v této oblasti. Se zvýšením dostupnosti a propustnosti zaměstnávání v dlouhodobější perspektivě je však nutné také zvýšit prostupnost vzdělávání a provázání vzdělávání s požadavky trhu práce.

V posledních letech se mezi zaměstnavateli rozvíjí nový negativní trend získávání pracovníků z oblasti obsluhy strojů a zařízení, a sice nalákání žáků učebních oborů, případně středoškoláků, na finančně výhodné platové podmínky. Většinou již v průběhu posledního školního roku, tedy těsně před absolvováním studia a získáním výučního listu. Tito žáci učebních oborů pak opouštějí školu bez ukončeného vzdělání, ale za cenu získání finančně výhodné pracovní pozice.

Tento problém se projevuje i v ostatních krajích a školy spolu se zřizovatelem se jej snaží intenzivně řešit pomocí kariérového poradenství a užší spolupráce se zaměstnavateli. V tomto ohledu působí v Plzeňské aglomeraci informačně vzdělávací středisko Plzeňského kraje „Info Kariéra“, které se zaměřuje na zvýšení šancí uchazečů a absolventů na trhu práce. Kromě otázek vzdělávání a hledání vhodného uplatnění pro studenty či absolventy SOU a SŠ rovněž spolupracuje se školami v oblasti kariérního směřování, orientace na trhu práce a sebepoznání, včetně možností praxe, stáží nebo studentských brigád.

3.1.3 Výzkum a vývoj (VaV)

Strategie ITI Plzeňské aglomerace pro vědu a výzkum vychází ze Strategie inteligentní specializace České republiky a její přílohy pro Plzeňský kraj.

Výkonnost ekonomiky v Plzeňském kraji, hodnocená podle výše HDP na obyvatele, je trvale jedna z nejvyšších mezi kraji. Nejvyšší koncentrace kapacit i výdajů na VaV je v krajském městě Plzni. V Plzeňském kraji, podobně jako v dalších krajích, roste počet zaměstnanců VaV. Jedním z impulsů rozvoje VaV v kraji jsou vzniklá VaV centra při VŠ.

Na růstu počtu zaměstnanců měl vliv rovněž podnikatelský sektor. Rostoucí význam vlastního výzkumu a vývoje v podnicích v Plzeňském kraji dokládá růst nákladů na vnitropodnikový výzkum a vývoj, které se v roce 2014 posunuly na druhé místo před nákup služeb výzkumu a vývoje a přiblížily se nákladům na pořízení strojů, zařízení a softwaru.

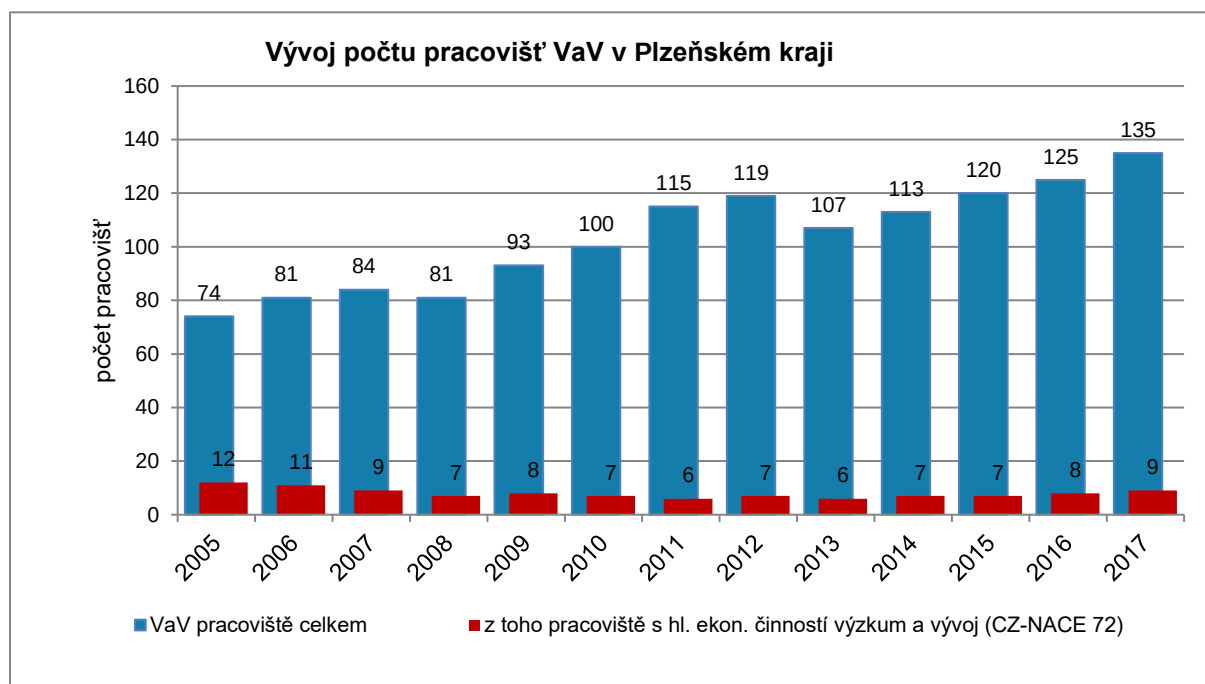
Jako úspěšné obory s potenciálem aplikace poznatků výzkumu jsou v plzeňském kraji vnímány strojírenství a mechatronika a dále elektrotechnika a energetika. Dalším odvětvím s růstovým potenciálem a možností uplatnění je obor informačních a komunikačních technologií.

Podpora výzkumu, vývoje a inovací je předmětem podpory na evropské, národní i regionální úrovni. Jedná se o podporu aktivit, které ve svém důsledku mají vést ke zvyšování ekonomické výkonnosti v rámci EU jako celku i na úrovni jednotlivých států a regionů. Podpora je kromě strategické přípravy zaměřena na rozvoj infrastruktury výzkumu a vývoje, podporu provádění výzkumných aktivit a na vznik a rozvoj inovačních podniků.

Pracoviště výzkum a vývoj

V roce 2017 evidoval ČSÚ v Plzeňském kraji 135 pracovišť VaV. Většina pracovišť fungovala v podnikatelském sektoru (110). Dlouhodobě celkový počet pracovišť VaV v kraji roste, počet pracovišť s hlavní ekonomickou činností výzkum a vývoj však spíše stagnuje. V roce 2017 jich bylo v kraji evidováno 9. Roste zejména počet pracovišť v soukromém sektoru, především v technických oborech zaměřených na zde zastoupené obory zpracovatelského průmyslu. Jedná se hlavně o strojírenství a mechatroniku, průmyslové automatizace, materiálovém inženýrství, ICT, elektrotechniku a energetiku.

Graf 11 Vývoj počtu pracovišť VaV v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Vzhledem k polycentrické struktuře regionu a soustředěnosti VaV do města Plzně má většina pracovišť VaV své sídlo v plzeňské aglomeraci a je zde i nejvyšší koncentrace kapacit a výdajů na VaV. Přesto zde stále není využit veškerý potenciál spolupráce četných průmyslových podniků, vědeckovýzkumných institucí a vysokých škol na aplikovaném výzkumu a orientace vysokých škol na poptávku zaměstnavatelů v kraji a větší propojení studia s praxí, což by významným způsobem posílilo excelenci ve vývoji.

Mezi největší veřejné výzkumné instituce v Plzeňské aglomeraci patří Západočeská univerzita v Plzni a Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Plzni, jejichž význam přesahuje hranice regionu. Tyto subjekty realizovaly rozsáhlé záměry a projekty rozvoje infrastruktury VaV s podporou fondů EU, jejichž realizace byla ukončena v roce 2015. Jedná se o projekty ZČU: Centrum nových technologií a materiálů (CENTEM), Nové technologie pro informační společnost (NTIS), Regionální inovační centrum elektrotechniky (RICE), Regionální technologický institut (RTI), v rámci kterých, v roce 2017 představuje objem smluvního výzkumu více než 98 000 000 Kč, vytvořily více než 370 nových pracovních míst pro výzkumné pracovníky a bylo publikováno více než 890 odborných publikací. Dále se jedná o projekt Biomedicínského

centra (BC) LFUK v Plzni, či skupinu podpořených projektů Západočeského materiálově metalurgického centra (příjemce COMTES FHT a.s.). Tyto projekty významně posílily kapacitu VaV Plzeňského kraje v roce 2015. Význam těchto projektů má výrazně nadregionální charakter a bude vyžadovat úsilí o stabilizaci a maximální využití těchto kapacit (Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+).

Vědeckovýzkumnou institucí působící v aglomeraci je i Národní technické muzeum Praha, které se podílelo na přípravě a zajišťuje náplň nového Centra stavitelského dědictví v Plasích, které bylo otevřeno v roce 2016. Jedná se o projekt spolufinancovaný z prostředků ERDF, prostřednictvím IOP, oblast Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví. Výše nákladů činí 393 mil. Kč, z nichž 85 % pochází z ERDF EU. Vybudování Centra stavitelského dědictví v areálu bývalého cisterciánského kláštera ve městě Plasy bylo plně podporováno Ministerstvem kultury České republiky. Jedná se o místo propagující technické obory s vlivem na rozvoj konferenční či kongresové turistiky v aglomeraci (vzdělávací programy, metodická činnost, popularizace historického stavitelství, výukové a vzdělávací prostory atd.).

Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji (VaV)

Počet zaměstnanců VaV v Plzeňském kraji dlouhodobě roste. V období 2010-2014 došlo k výraznému nárůstu počtu zaměstnanců VaV, v mezikrajském srovnání byl kraj nejrychleji rostoucím, což bylo zřejmě ovlivněno také nově vznikajícími centry VaV při VŠ.

V Plzeňském kraji bylo v roce 2017 vykázáno 4,8 zaměstnanců VaV (FTE)² na 1000 obyvatel, čímž se umístil na 6. místě v mezikrajském srovnání. Ukazatele výzkumu a vývoje charakterizují Plzeňský kraj celkově jako průměrný. Dle kvalifikovaných odhadů se více než 90 % zaměstnanců VaV v Plzeňském kraji soustřeďuje právě do Plzeňské aglomeraci.

Z hlediska sektorového rozdělení zaměstnanců VaV pracuje přes 60 % zaměstnanců (FTE) v podnikatelském sektoru a 33 % tvoří zaměstnanci ve VŠ sektoru. V roce 2006 byl tento podíl přesně opačný. Ve vládním a soukromém neziskovém sektoru stále pracují zanedbatelné počty zaměstnanců VaV.

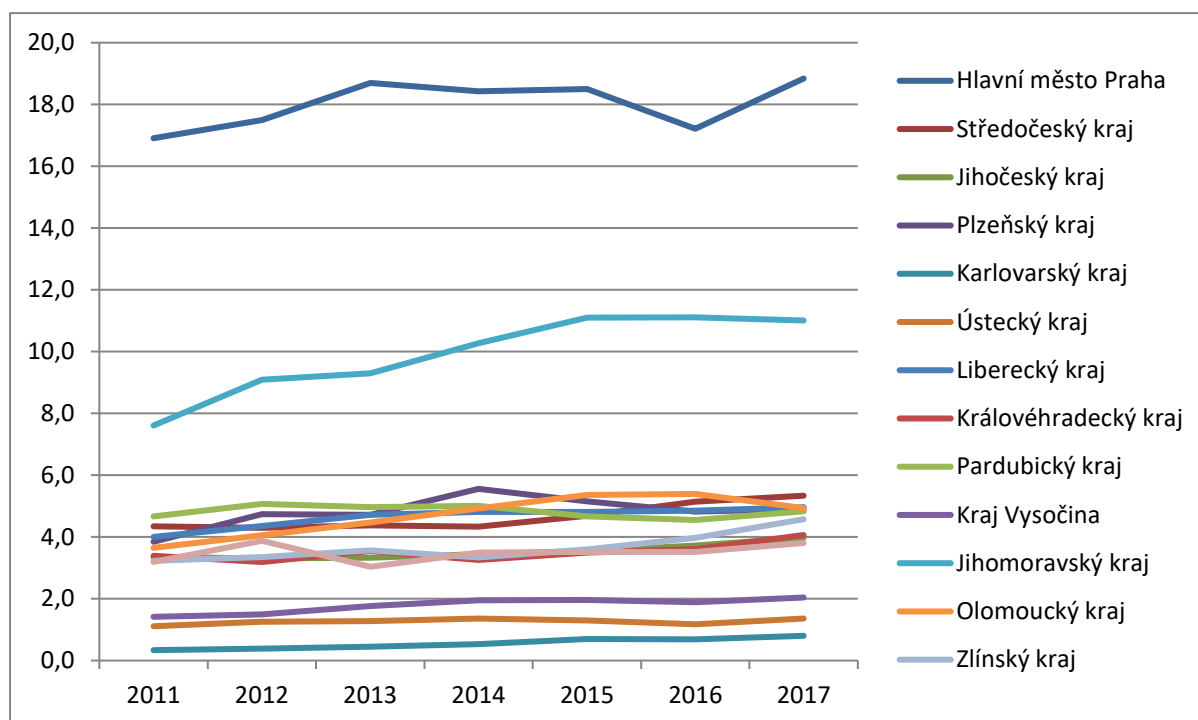
K prudkému nárůstu zaměstnaných v podnikatelském sektoru došlo zejména v období 2008-2012. Zaměstnanci VaV ve vysokoškolském sektoru vykázali naopak v posledních letech výrazný pokles (o 420 úvazků, tj. FTE), počet zaměstnanců (HC) však zůstal téměř zachován.

V kraji je výrazný podíl zaměstnanců VaV v technických vědách (72 %), během posledních 10 let došlo ke zdvojnásobení jejich počtu. V přírodních vědách pracuje 12 %, v humanitních 8 % a lékařské vědy zaměstnávají jen 5 % zaměstnanců VaV v kraji.

Struktura zaměstnanců VaV (FTE) podle převažující ekonomické činnosti v kraji je následující, 32 % zaměstnanců VaV pracuje v průmyslu a stavebnictví se stabilním růstem, 32 % pracuje ve vzdělávání s poklesem počtu zaměstnaných v posledních letech, 22 % ve vědeckých a technických činnostech a 8 % v informačních a komunikačních činnostech. V odvětví informační a komunikační činnosti byl zaznamenán za poslední 2 roky pokles zaměstnanců VaV v kraji. V porovnání se strukturou v ostatních krajích vykazuje kraj nižší podíl zaměstnaných v průmyslu a stavebnictví a vyšší podíl zaměstnaných ve vzdělání.

² Přepočteno na plnou roční pracovní dobu plně věnovanou VaV činností

Graf 12 Vývoj počtu zaměstnanců VaV (FTE) na 1 000 obyvatel

Zdroj: Statistické ročenky CSÚ, vlastní výpočet

Patentová aktivita a inovační výkonnost

Podle počtu podaných přihlášek na Úřadě průmyslového vlastnictví (ÚPV) ČR přihlašovatelům z ČR je v Plzeňském kraji patentová aktivita spíše podprůměrná. V období 2008-2018 bylo v kraji evidováno průměrně cca 27 přihlášek za rok. Maximum přihlášek byl v roce 2014. Od té doby dochází k poklesu, podobně jako v celé ČR. Pokles počtu patentových přihlášek ze strany českých přihlašovatelů na ÚPV je způsoben především veřejnými vysokými školami a veřejnými výzkumnými organizacemi (změna metodiky v sestavování výsledků hodnocení VaV)

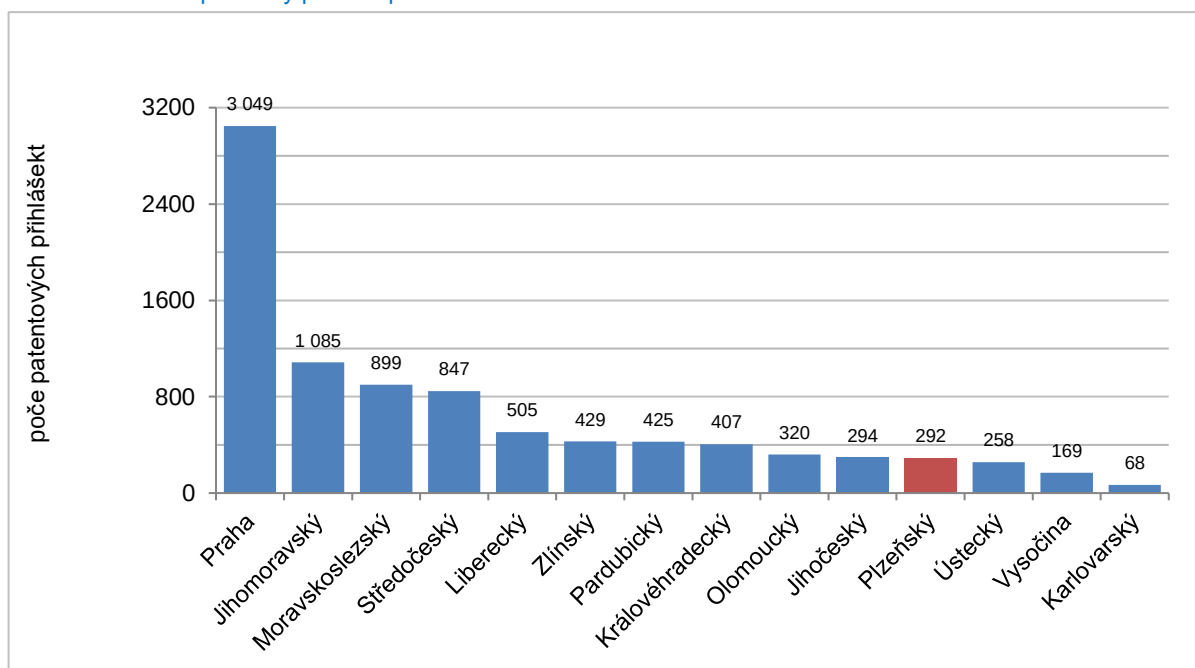
V roce 2018 bylo evidováno 20 patentových přihlášek (3 % přihlášek z ČR). Při relativním vyjádření na počet zaměstnanců VaV se kraj dlouhodobě umísťuje na 11.-14. místě v mezikrajském hodnocení. Průměrná doba od podání přihlášky k udělení patentu se pohybuje kolem 3 let.

V případě udělených patentů je postavení Plzeňského kraje obdobné jako v případě patentových přihlášek. Za posledních 10 let bylo v kraji průměrně uděleno každoročně 15 patentů, což pro představuje až 11. místo mezi kraji. Ukazatel počet platných patentů na 1000 zaměstnanců VaV se v kraji nachází dlouhodobě pod průměrem ČR, mezi 10.-14. místem. V současné době dochází stále častěji k situacím, kdy subjekty nepodávají ani patent, ani užitečný vzor z důvodu ochrany vlastního know-how.

V roce 2018 bylo v Plzeňském kraji evidováno celkem 144 platných patentů přihlašovatelům z ČR, přičemž nejvíce přihlašovatelů bylo z podniků (61 %), 30 % z veřejných vysokých škol a 9 % tvořily fyzické osoby. Přihlašovatelé z ČR v zahraničí nejčastěji využívají americký patentový úřad (USPTO), v roce 2017 dokonce 3x více než Evropský patentový úřad (EPO).

Všeobecným trendem je také růst počtu udělených či validovaných patentů pro zahraniční přihlašovatele na území ČR. Za posledních 20 let vzrostl počet jim udělených či validovaných patentů více než 6násobně. V roce 2017 bylo na území ČR uděleno/validováno 7 570 patentů, z toho více jak čtvrtina připadala na přihlašovatele z Německa, což je 3x více než přihlašovatelé z ČR (pouze 8 %), ČSÚ 2018.

Graf 13 Patentové přihlášky podané přihlašovatel z ČR za období 2008-2018

Zdroj: Statistické ročenky ČSÚ

Podobně nepříznivý vývoj lze v kraji identifikovat i v případě užitečných vzorů (UV), které jsou rychlejší a méně nákladnou alternativou k patentům, ale s nižším stupněm právní ochrany. Od roku 2013, kdy bylo zapsáno nejvyšší počet užitečných vzorů (73), a kraj se dostal v relativním vyjádření nad průměr ČR, dochází k výraznému poklesu. V roce 2018 bylo přihlašovatelům z Plzeňského kraje zapsáno jen 36 užitečných vzorů.

Počty zapsaných užitečných vzorů stále výrazně převyšují počty udělených patentů jak v ČR, tak i v Plzeňském kraji. Na konci roku 2018 měli přihlašovatelé z kraje platných 218 užitečných vzorů (11. místo), viz graf P54 v příloze. Z toho největší podíl měly podniky (48 %) a fyzické osoby (27 %), následovaly vysoké školy (24 %).

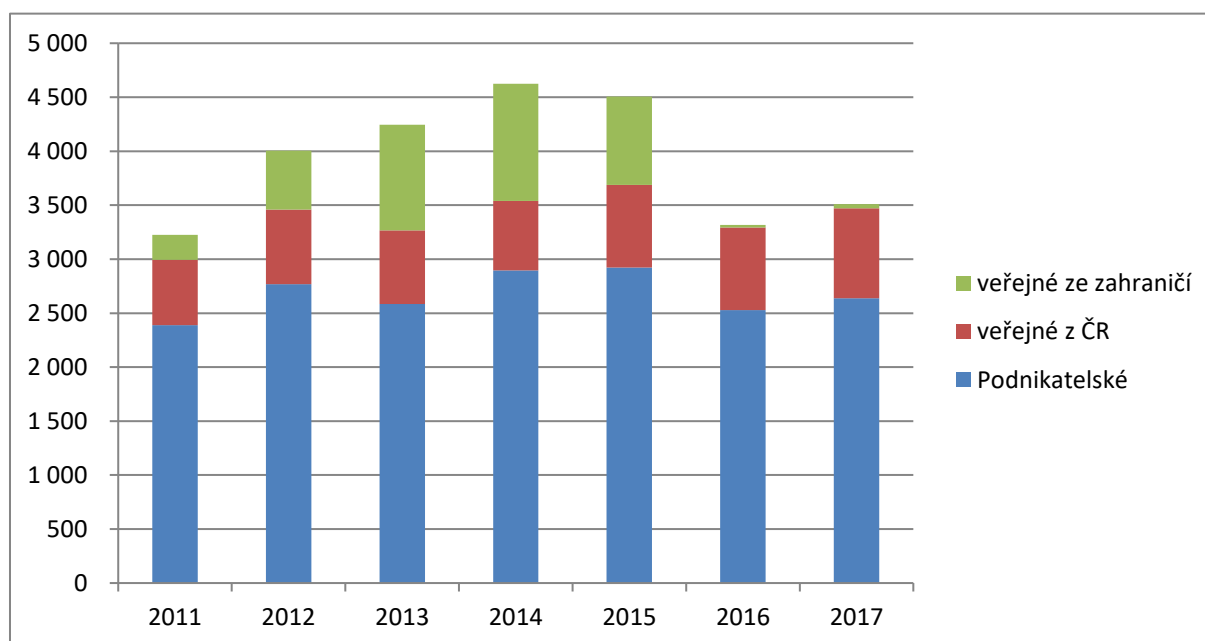
Plzeňský kraj patřil v období 2011-2017 z hlediska příjmů z licenčních poplatků mezi nejúspěšnější, když se v letech 2013-2015 pohyboval na 2. místě (po Praze). Rok 2017 již znamenal pokles a minimální podíl kraje na počtu licencích (9 licencí, 1,4 % ČR) a licenčních poplatcích (2. mil. Kč, 0,1 %). Až 90 % příjmů z licenčních poplatků směřuje dlouhodobě do Prahy.

Veřejná podpora inovací v Plzeňském kraji obecně nedosahuje úrovně průměru ČR. Inovační výkonnost regionu dlouhodobě negativně ovlivňovala zejména nízká hodnota výdajů na VaV. V posledních letech však došlo v kraji k výraznému zlepšení z hlediska výdajů do VaV, lze očekávat i rostoucí inovační aktivitu.

Dle nejaktuálnějších dat ČSÚ bylo v roce 2017 vydáno z veřejných zdrojů ČR na VaV v Plzeňském kraji celkem 834 mil. Kč, což je 2,7% podíl na všech v tomto roce vydaných veřejných zdrojích ČR. Tento podíl je dlouhodobě stabilní. I přes stabilitu podílu výdajů z veřejných zdrojů ČR se jejich absolutní hodnota každým rokem zvyšuje.

Data za samotnou aglomeraci nejsou k dispozici, dle kvalifikovaných odhadů se však jedná o více než 90 % z těchto výdajů, které směřují právě do VaV v aglomeraci.

Graf 14 Výdaje na VaV v Plzeňském kraji podle zdrojů financování v mil. Kč

Zdroj: Statistické ročenky ČSÚ, vlastní výpočet

Spolupráce ve výzkumu

I přes nárůst v posledních několika letech přetrvává v Plzeňském kraji nízká úroveň spolupráce podnikatelského a vysokoškolského sektoru ve VaV. V roce 2017 pouze 2,9 % podnikatelských zdrojů směřovalo do vysokoškolského sektoru provádění, kde tvořil 8,3 % zdrojů. V rámci mezikrajského srovnání podílu investic z podnikatelského sektoru na VaV realizovaného na VŠ byl Plzeňský kraj s hodnotou 2,9 % v roce 2017 na 2. místě (po Moravskoslezském), přičemž průměr ČR byl 1,8 %.

V absolutních hodnotách došlo v minulých letech v kraji k nárůstu výdajů podnikatelského sektoru na VaV prováděném ve vysokoškolském sektoru. V roce 2012 činily tyto výdaje 18 mil. Kč, v roce 2017 se již jednalo o 74 mil. Kč, což představovalo 4. nejvyšší hodnotu v mezikrajském srovnání. I přes absolutní růst tohoto typu výdajů klesl podíl Plzeňského kraje na ČR především v důsledku růstu v kraji Jihomoravském (viz graf P39). Podíl kraje na ČR na výdajích podnikatelského sektoru prováděného ve vysokoškolském sektoru klesl z 20 % v roce 2011 na stabilních cca 8 % v posledních letech.

Dominantním zdrojem pro vysokoškolský sektor VaV byly veřejné zdroje ČR (90 % v roce 2017) i ze zahraničí (pouze do r. 2015). Podnikatelský sektor provádění využíval veřejné zdroje v poměrně malé míře (necelých 7 % veškerých výdajů v podnikatelském sektoru provádění).

Tabulka 5 Spolupráce mezi sektory v oblasti VaV v Plzeňském kraji za rok 2017 (mil. Kč)

	v mil. Kč	Sektor provádění				
		BERD	GOVERD	HERD	Soukromý neziskový	Celkem
Financující sektor	Podnikatelské zdroje	2437	1	74	23	2535
	Veřejné zdroje	179	57	801	2	1039
	Ostatní národní zdroje	0	0	0	0	0
	Veřejné ze zahraniční	21	0	14	5	40
	Celkem	2923	55	1553	76	4607

Zdroj: ČSÚ

Poznámky:

- GERD (Gross domestic expenditure on R&D): celkové výdaje na VaV
- BERD (Business Enterprise expenditure on R&D): výdaje spotřebované na VaV v podnikatelském sektoru
- GOVERD (Government expenditure on R&D): výdaje spotřebované na VaV ve vládním sektoru
- HERD (expenditure on R&D in Higher Education Sector): výdaje spotřebované na VaV ve vysokoškolském sektoru
- Soukromé zahraniční zdroje představují finanční prostředky na VaV pocházející ze soukromých podniků v zahraničí (zdroje z mateřských nebo dceřiných podniků, zdroje z ostatních podniků získané jako příjmy z prodeje služeb VaV, licenčních poplatků za nehmotné výsledky VaV nebo ostatní příjmy).
- Veřejné zahraniční zdroje se skládají z finančních prostředků pocházejících ze Strukturálních fondů EU, grantů, dotací a veřejných zakázek Evropské komise včetně rámcových programů, veřejných zdrojů ostatních mezinárodních organizací a výzkumných institucí (např. NATO, OECD, OSN, CERN, ILL, ESA) a zahraničních národních vládních institucí.

Ze zpracované analýzy vyplývá, že rostoucí význam výzkumu a inovací se v Plzeňském kraji projevil rozsáhlými investicemi do výzkumné infrastruktury, na kterých se podílel jak soukromý, tak veřejný sektor. Významně se na těchto investicích podílely národní a evropské zdroje. Obě vysoké školy v kraji realizovaly v poslední době projekty výstavby regionálních výzkumných center. Také významní zaměstnavatelé podstatně zvýšily výdaje na výzkum a vývoj, což vedlo k výraznému zvýšení počtu pracovníků ve VaV. Přesto je dosud míra uplatnění výsledků výzkumu v praxi poměrně nízká. Důvody lze hledat v malé poptávce podniků v regionu po externích službách, v nefunkčnosti nástrojů získávání výzkumných zakázek, omezené kapacitě místního trhu, nižší schopnosti uspět na mezinárodní úrovni a také v malé nabídce podpůrných opatření (vouchery, infrastruktura apod.).

V dlouhodobém vývoji (2008-2016) má Plzeňský kraj velmi nízký podíl inovujících podniků. Pro nejaktuálnější období 2014-2016 činil podíl inovujících podniků v kraji 34,3 %. Podle podílu inovujících firem se dlouhodobě pohybuje na 11.-13. místě v mezikrajském srovnání. Nejinak je tomu v případě rozlišení typu inovace. Podle technické inovace zaujímal kraj 12. místo a dle netechnické inovace (marketingové či organizační) 13. místo.

Podle nákladů na technické inovace podniků (z důvodu srovnatelnosti vztažených k HDP) měl Plzeňský kraj dlouhodobě v rámci ČR velmi dobrou pozici. Držel se na 2. až 4. místě se stabilním podílem nákladů na technické inovace podniků v rozmezí 3,1 až 3,4 % HDP. Největší

výdaje jdou především na pořízení strojů, zařízení a softwaru, dále pak na vnitropodnikový VaV a nákup služeb VaV.

Z pohledu tržeb za produkty nové na trhu nebo nové pro podnik došlo v posledních letech k poklesu v kraji jak v absolutním, tak i v relativním vyjádření. Zatímco v roce 2014 činily tržby za inovace v kraji 160 mld. Kč a kraj obsadil 5. místo, v roce 2016 klesl kraj na 11. místo v mezikrajském srovnání (141 mld. Kč).

Podle intenzity technických inovací, tj. podílu nákladů na technické inovace na celkových tržbách podniků s technickou inovací zaujímá kraj dlouhodobě dobré umístění. Mezi lety 2014-2016 došlo k posunu z 5. na 2. místo.

3.1.4 Občanská vybavenost

Občanská vybavenost je součástí tzv. „veřejné infrastruktury“ a zahrnuje stavby a zařízení, které poskytují služby pro obyvatele (školy, zařízení sociálních služeb, nemocnice, kulturní a sportovní zařízení atd.). Vybavenost významně ovlivňuje kvalitu života a s tím spojenou spokojenost obyvatel s poskytovanými službami.

Vzdělávání

Síť předškolních a školských zařízení v kraji představuje 274 mateřských škol, 222 základních škol, 15 gymnázií a 44 oborů odborného vzdělání na středních školách bez nástavbového studia.

Dle Strategického plánu města Plzně z hlediska budoucí kohezní politiky je patrný problém s nedostatečnou kapacitou základních škol či předškolních zařízení, který souvisí se zvýšeným počtem narozených dětí v posledních letech. Kromě nízké kapacity základních škol je patrná také jejich nedostatečná dostupnost zapříčiněná zhoršující se dopravní situací v okolí města Plzně, ale také například nízkým počtem škol s bezbariérovým přístupem.

V současné době se kumuluje pokles žáků na středních školách zapříčiněný snížením porodnosti v 90. letech. Během několika dalších let lze předpokládat také snížení počtu uchazečů o studium vysokých škol. Tyto změny mohou vést k zániku některých studijních oborů, o které klesá zájem, i když absolventi jsou na trhu práce vyhledávaní (zatím především některé obory s výučním listem). Větší šance na přijetí ke studiu na střední škole snižuje zájem o nižší stupně vzdělávání (obory s výučním listem), což zmenšuje šanci na udržení některých oborů na SŠ v kraji potřebných pro ekonomiku i život obyvatel v budoucnosti. Pro budoucí ekonomický rozvoj Plzeňské aglomerace, a to i s ohledem na perspektivní vývoj v oblasti rozvoje proexportně zaměřené výroby a služeb je nezbytný rozvoj jazykových znalostí a dovedností. Jazyková výbava je v rámci regionu (obdobně jako v celé ČR) na velmi nízké úrovni. Posílení výuky cizích jazyků na všech stupních vzdělání je proto nezbytné.

Vysokoškolské vzdělání nabízí Západočeská univerzita ve svých 9 fakultách (ekonomické, pedagogické, filozofické, právnické, aplikovaných věd, strojní, elektrotechnické, zdravotnických studií a designu a umění Ladislava Sutnara). Studenti mohou studovat na lékařské fakultě v Plzni, která patří pod Univerzitu Karlovu v Praze, dále v univerzitním středisku v Plzni, které patří pod Metropolitní univerzitu, o.p.s. v Praze, a v Klatovech, kde poskytuje vysokoškolské vzdělání provozně ekonomická fakulta, která je součástí České zemědělské univerzity v Praze.

V rámci vysokoškolského vzdělávání lze sledovat celorepublikový trend snižování zájmu o vysokoškolské vzdělání v technických oborech, které pro Plzeňskou aglomeraci představují s ohledem na její geografickou polohu i klasická odvětví průmyslu největší potenciál. Jedním z faktorů, který tento trend podněcuje, je nedostatečná propustnost vzdělávání na školách s technickým a přírodovědným zaměřením. Prostupnost je nedostatečná ve smyslu pohybu mezi různými druhy a stupni vzdělávání (všeobecné/odborné, středoškolské/VŠ atd.). Nastolené segmentované vzdělávání může vytvářet bariéry a omezení při volbě další úrovně vzdělávání či studia různých předmětů na stejné úrovni. V aktuálním systému je složitý například přechod z odborného vzdělávání do všeobecného nebo kombinace obou stylů. Moderní systémy vzdělávání jsou celoevropským cílem (strategie Evropa 2030) a právě prostupnost je jejich nezbytnou podmínkou.

Důležitou roli v profesním a společenském uplatnění člověka hraje další vzdělávání. V Plzni má své sídlo krajské pracoviště Národního pedagogického institutu, připravující přednášky, kurzy a semináře pro další vzdělávání učitelů. V Plzni též funguje Krajské centrum vzdělávání a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, které také nabízí další vzdělávání zejména pedagogickým pracovníkům.

Neméně důležitou vzdělávací kategorií v oblasti osobnostního a odborného rozvoje je také zájmové a neformální vzdělávání. V Plzeňské aglomeraci je systém mimoškolského vzdělávání například Centrum robotiky, které je místem vzdělávání, podpory a volnočasových aktivit v oblasti digitálních technologií a rozvoje IT gramotnosti. Nabízí kroužky a aktivity pro děti, kurzy pro dospělé i seniory, vzdělávací semináře pro pedagogy, programy pro třídy základních i mateřských škol. Jedním z hlavních důvodů pro jeho založení byla potřeba technicky vzdělaných pracovníků a koncept komplexní podpory polytechnického vzdělávání na všech jeho stupních od mateřských po vysoké školy. Rozvoj IT gramotnosti a digitálních kompetencí je pro budoucí ekonomický vývoj klíčový z důvodu personálního zajištění služeb s žádoucím ekonomickým potenciálem. Rozvoj kvalitního zájmového a neformálního vzdělávání má pozitivní vliv na znalosti, dovednosti a motivaci zejména dětí a žáků v následných aktivitách dalšího vzdělávání a budoucího uplatnění na trhu práce v perspektivních kvalifikovaných odvětvích.

Další důležitou institucí je plzeňské science center Techmania, která je experimentální stanice pro zvědavé. Představuje most mezi neformálním vzděláváním a populární turistickou destinací. Science center nabízí stálé i putovní interaktivní expozice zaměřené nejen na fyziku, astronomii, chemii nebo biologii, ale i na problematiku výživy, svět filmu nebo tematiku špionáže a tajných služeb. Fyzika, chemie, matematika, astronomie či biologie jsou rovněž námětem populárně-vzdělávacích show a programů v laboratořích a dílnách.

Zdravotnictví

Ve zdravotnictví zabezpečuje lůžkovou péči v kraji síť 10 nemocnic s 3 355 lůžky (včetně ambulantní části). Některé LDN se staly součástí nemocnic a nevykazují se jako samostatná zařízení.

V přepočtu připadá na 1 000 obyvatel 6,2 nemocničních lůžek, což je o 0,5 více, než je průměr ČR. Největším lůžkovým zdravotnickým zařízením v Plzeňském kraji je Fakultní nemocnice

v Plzni s 1 900 lůžky. Plzeň-sever je jediný okres v ČR, ve kterém není umístěna nemocnice a v okrese Tachov je pouze nemocnice následné péče v Plané.

Počtem lékařů přepočteným na 1000 obyv., je kraj na 3. místě v mezikrajském srovnání po Praze a Jihomoravském kraji. Na území kraje slouží 233 ordinací praktických lékařů (dále jen „PL“) pro dospělé a 103 ordinací PL pro děti a dorost. Vybavenost kraje samostatnými ordinacemi PL pro dospělé přepočítaná na 100 tis. obyvatel řadila kraj na 9. místo v ČR a vybavenost samostatnými ordinacemi PL pro děti a dorost na předposlední 13. místo v mezikrajském srovnání. Situaci v přednemocniční péči tedy nelze v Plzeňském kraji považovat za dobrou. Navíc velká část PL je v předdůchodovém nebo již důchodovém věku, přibližně 30 % PL je starších 60 let (Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+).

Sociální péče

Na území Plzeňského aglomerace jsou zastoupeny většina druhů sociálních služeb... Nejvyšší podíl tvoří sociální poradny a domovy pro seniory. Plzeňský kraj se z dlouhodobého hlediska drží nad celorepublikovým průměrem v obslužnosti pečovatelských služeb. Vzhledem k problémům týkajících se stárnutí populace, nárůstu počtu obyvatel ve vyšších věkových kategoriích a zvyšování průměrné délky života lze předpokládat zvyšování nároků na oblast zdravotnictví a sociálních služeb (nemocnice, domovy se zvláštním režimem apod.). Z hlediska pobytových služeb je zejména v okrese Plzeň-sever nedostatečná kapacita domovů pro seniory. V budoucnu se tento problém bude v rámci celého území kraje i nadále prohlubovat v důsledku zvyšujícího se počtu osob v seniorském věku. Tento vývoj neovlivní pouze potřebnost pobytových, ale i terénních a ambulantních typů sociálních služeb. Sociální služby jsou lokalizovány zejména v centrech jednotlivých SO ORP nebo ve větších městech a jejich dostupnost je tak podmíněna dopravní obslužností. S přibývajícím věkem mohou uživatelé těchto služeb ztrácet schopnost samostatně cestovat veřejnou dopravou, čímž se pro ně dostupnost sociálních služeb výrazně snižuje.

Často zmiňovanou cílovou skupinou, s níž by se v rámci sociálních služeb mělo podle názoru obcí plzeňského kraje více pracovat, jsou děti a mládež a jejich rodiny, zadlužené domácnosti, dále jsou zmiňovány i osoby bez přístřeší, matky s dětmi v tísní a obyvatelé sociálně vyloučených lokalit. Požadované jsou zejména služby nízkoprahových zařízení pro děti a mládež a terénní programy pro různé cílové skupiny, dále služby sociální rehabilitace, raná péče, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, azylové domy a noclehárny.

Z dříve zpracovaných analýz (např. Komunitní plán rozvoje sociálních služeb města Plzně na období 2008-2015) vyplývá mimo jiné rovněž potřebnost služeb v oblasti péče o osoby se zdravotním postižením. Chybějící články péče jsou velmi rozmanité a obsáhlé, což je dané vnitřní heterogenitou této cílové skupiny podle typu zdravotního postižení. Pro všechny typy postižení byly definovány následující problémové oblasti: v sociálním poradenství záleží více na kvalitě než na kvantitě poskytovaných služeb, je nutnost zajistit komplexní informovanost a komplexní péči pro zdravotně postižené, zkvalitnění a rozšíření služeb osobní asistence, pracovní rehabilitace a podporovaného zaměstnávání, a rozšířit nabídku integračních volnočasových aktivit, kde by se klienti mohli účastnit (s průvodcem nebo osobním asistentem) programů pro širokou veřejnost.

Na území města není dostatečná kapacita terénní služby pro osoby s duševním onemocněním a chybí týdenní, denní stacionář a odlehčovací služby pro osoby s mentálním postižením,

případně s kombinovaným postižením. Rodinám pečujícím o takto zdravotně postižené, blízké, by zmíněné zařízení značně ulehčilo péči a doplnilo běžný evropský standard v oblasti péče v dané kategorii služeb. Organizace orientované na děti s kombinovaným postižením postrádají v Plzni denní stacionář či zařízení s možností základního vzdělání a také si stěžují na nedostatečnou ochotu mateřských škol k integrování dětí s těžkým handicapem. Pro děti v předškolním věku s kombinovaným postižením neexistuje v Plzni pokrytí vzdělávacích institucí.

V současnosti není mezi poskytovanými službami zastoupena služba „domovy pro osoby se zdravotním postižením“ pro děti a mládež či dospělé osoby s kombinovaným postižením. Tato služba představuje chybějící článek péče v rámci sítě služeb v Plzni z hlediska její komplexnosti a návaznosti. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby.

K řešení dále zůstává výstavba zařízení pro děti a mladistvé do 18 let věku s poruchami chování a těžkým mentálním handicapem, které vážným způsobem narušuje kolektivní soužití.

Cestovní ruch a kultura

Cestovní ruch je celosvětově jedním z nejvýznamnějších ekonomických odvětví s významnými dopady na ekonomickou výkonnost a zaměstnanost. Význam turismu roste zejména na lokální úrovni, kdy je na mnoha místech jediným ekonomickým nástrojem rozvoje s významnými regionálními dopady. V České republice se cestovní ruch podílí na HDP dle Satelitního účtu cestovního ruchu 2,8 % a vytváří přibližně 230 tis. pracovních míst.

Plzeňská aglomerace má významný potenciál, který lze uplatnit pro další zvýšení cestovního ruchu. Nejnavštěvovanějšími turistickými cíli v Plzeňském aglomeraci jsou Zoologická a botanická zahrada města Plzně (v 1. desítku nejnavštěvovanějších turistických cílů v ČR), pivovar Plzeňský Prazdroj, Dinopark Plzeň a další. Plzeň významně posílila v kvalitě ubytovacích zařízení i jejich kapacitě, což vytvořilo velmi dobré podmínky např. pro kongresovou turistiku.

Přirozená destinace cestovního ruchu není pouze město Plzeň, ale také jeho bezprostřední okolí, ve kterém se nachází významné především barokní památky a industriální zajímavosti. Vytvořením společné komplexní nabídky aktivit a zážitků se zvýší konkurenceschopnost a atraktivitu města pro návštěvníky.

Nabídka primárního potenciálu cestovního ruchu je v Plzeňské aglomeraci atraktivní. Disponuje historickým a kulturním dědictvím, pestrou nabídkou kulturních zařízení a akcí. Zároveň zde nalezneme i mnoho turistických atrakcí pro děti, které rozšiřují nabídku vyžití a mají potenciál zvyšovat návštěvnost města Plzně.

Plzeň – TURISMUS je oblastní organizací destinačního managementu – destinace Plzeň, kterou tvoří město Plzeň a 30 obcí v okolí s navazujícím turistickým potenciálem.

Pro využití primárního potenciálu jsou důležitou součástí realizační předpoklady cestovního ruchu, jejíž klíčovou součástí je infrastruktura cestovního ruchu. Ta zahrnuje ubytovací zařízení, dopravní infrastrukturu a doprovodnou infrastrukturu (sportovní zařízení, turistická informační centra, kulturní nebo společenská zařízení).

Kultura je jednou z oblastí, která přispívá ke zvyšování kvality života ve městě, v případě Plzně slouží nejenom jejím obyvatelům ale i lidem z celého regionu a blízkého pohraničí. Plzeň a její aglomerace je významným kulturním centrem, na jejím území se nachází značné množství kulturních zařízení a probíhá zde celá řada kulturních akcí. Široká nabídka kulturních a společenských akcí slouží rezidentům, ale zároveň má značný význam pro cestovní ruch. Řada tradičních kulturních akcí (např. Slavnosti svobody, Smetanovské dny, festival Blik, Pilsner fest) má významně nadregionální charakter.

Město Plzeň bylo v roce 2015 Evropským hlavním městem kultury (dále jen „EHMK 2015“). Pro tyto účely byla založena kulturní organizace „Plzeň 2015, o. p. s.“ poté transformována na Plzeň 2015 z.ú., která byla odpovědná za organizaci všech projektů souvisejících s EHMK 2015. Jedním ze stěžejních projektů bylo DEPO2015, které propojuje kulturu s byznysem a kreativními průmysly. Cílem projektu EHMK 2015 bylo zapojení a vtáhnutí celého regionu do dění pod heslem „Plzeň pro Plzeňský kraj / Plzeňský kraj pro Plzeň“. Proces rozvoje skrze kulturu by měl sloužit jako chybějící platforma propojení Plzně jako regionální metropole s okolními městy a obcemi.

Titul Evropského hlavního města kultury uděluje Evropská unie od roku 1985 jednomu či více evropským městům. Města následně po celý rok představují svůj kulturní život světu. Efekt akce by však neměl končit posledním dnem kandidátského roku města, ale spíš nastartovat kulturní vývoj do dalších let. Plzni, která se stala Evropským městem kultury v roce 2015, se kulturní vývoj podařilo nastartovat velmi dobře a udělení titulu mělo na město hned několik pozitivních dopadů. Město by však mělo pokračovat v nastavené aktivitě a účastnit se dalších projektů, jinak pozitivní dopady titulu během několika let vymizí.

Hlavními pozitivními dopady projektu pro dlouhodobý rozvoj této oblasti je větší spolupráce a propojení kulturní scény, zvýšená finanční podpora kultury, nová infrastruktura, zvýšení povědomí o kulturní scéně a v neposlední řadě profesionalizace organizací a jednotlivých kulturních aktérů.

Plzeňská aglomerace disponuje širokou nabídkou kulturních a společenských akcí, kterých se každoročně koná několik desítek.

Stávající lokální kulturní infrastruktura bohužel neodpovídá, až na výjimky, evropským standardům. Chybí prostory pro velké mezinárodní výstavy či prezentaci vzácných sbírkových fondů a koncertní sál pro více než 1500 osob.

Sportovní vybavenost

Roste společenská poptávka po vytváření podmínek sportu pro všechny s ohledem na současný životní styl, nedostatek přirozeného pohybu a kvalitu života. Vybavení obcí a měst zařízeními pro sport, rekreaci a volnočasové aktivity je nedílnou součástí životního stylu a kvality života. Aktivní ovlivňování zvyšování zájmu lidí o zdraví přináší užitek nejen jednotlivci samotnému, ale i celé společnosti.

Vzhledem k historickému zatížení a dlouhodobému nedostatečnému financování sportovní infrastruktury (stát, kraje, soukromé investice) má většina sportovních zařízení rysy smíšeného typu provozu (tělesná výchova, trénink, volný čas a pohybová rekreace) a nelze jednoznačně kategorizovat tato zařízení (výkonnostní sport, školní a mimoškolní sport, pohybová rekreace). To může být do značné míry limitující pro kvalitní tréninkové i soutěžní podmínky výkonnostního a vrcholového sportu (potřeba oficiálních rozměrů hřišť v souladu s technickými

regulemi, doplňující provoz – regenerace, posilovna, funkční trénink, video analýza). Na druhou stranu neadekvátně nákladné pro rekreační sportovní úroveň sportu pro všechny a školního sportu nebo pohybové rekreace. Celkový počet krytých zařízení zejména hal a tělocvičen je neuspokojivý a limitující pro zavedení některých žádoucích opatření (podpora zdatnosti dětí a mládeže, rozvoj členské základny, zlepšení tréninkových podmínek).

Vývoj sportu a požadavky vrcholového (profesionálního) sportu na tréninkové podmínky i soutěžní podmínky (služby) jsou stále náročnější a je prakticky nemožné dosáhnout uspokojení nároků výkonnostního sportu a pohybové rekreace ve stejných zařízeních. Vznikají nebo na oblibě získávají nové sporty (lifestyle sports), pro které se stávající zařízení víceméně nedají využít, a jejich rekonstrukce jsou velmi nákladné. Společenskou potřebou nahradit úbytek přirozeného pohybu dětí a mládeže sportovními aktivitami vzniká nová rozsáhlá poptávka po sportovně-rekreačních centrech s nabídkou pohybového programu (ukazuje se, že děti, které mají nedostatek pohybu, potřebují program).

3.1.5 Dopravní a technická infrastruktura

Silniční doprava

Územím Plzeňského kraje prochází síť silnic skládající se z dálnic a silnic I. až III. třídy. Délky jednotlivých typů komunikací jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 6 Délka jednotlivých typů komunikací na území Plzeňského kraje

Typ komunikace	Délka na území Plzeňského kraje (km)
Dálnice	109,2
Silnice I. Třídy	415,4
Silnice II. Třídy	1493,7
Silnice III. Třídy	3108,7

Zdroj dat: Statistická ročenka Plzeňského kraje 2018

Územím Plzeňské aglomerace prochází ze západní na východní stranu dálnice D5, konkrétně vede přes území 17 měst a obcí této aglomerace. Tato dálnice představuje významné spojení Plzeňského kraje s Prahou (na území ČR vede v úseku Rozvadov – Plzeň – Praha) a také napojení na Německo, kde navazuje na německou dálnici A6, která prochází celým Německem až k hranicím s Francií. Dálnice D5 tak představuje spojení mezi českou a německou silniční sítí, je součástí významného evropského tahu E50 spojujícího Německo, Českou republiku a Slovensko.

Silnice I. třídy

Silnice I. třídy tvoří v Plzeňském kraji převážně radiální síť s centrem ve městě Plzni. Nejvýznamnější jsou I/20, I/26 a I/27, které přivádí dopravu z celé aglomerace do Plzně. Vzhledem k danému uspořádání sítě a celkově nízké hustotě tohoto typu komunikací v kraji jsou tyto silnice velmi intenzivně využívány, což může způsobovat problémy s jejich údržbou a přetížeností.

Silnice I/20 prochází územím Plzeňského kraje mezi jeho severozápadním a jihovýchodním okrajem a středem krajského města Plzeň a propojuje tak Plzeňský kraj s krajem Karlovarským a Jihočeským. Silnice I/20 je součástí významného evropského tahu E49, který spojuje Německo (Magdeburk – Halle – Lipsko – Gera – Plavno), Českou republiku (Cheb – Karlovy Vary – Plzeň – Písek – České Budějovice – Třeboň) a Rakousko (Horn – Stockerau – Vídeň).

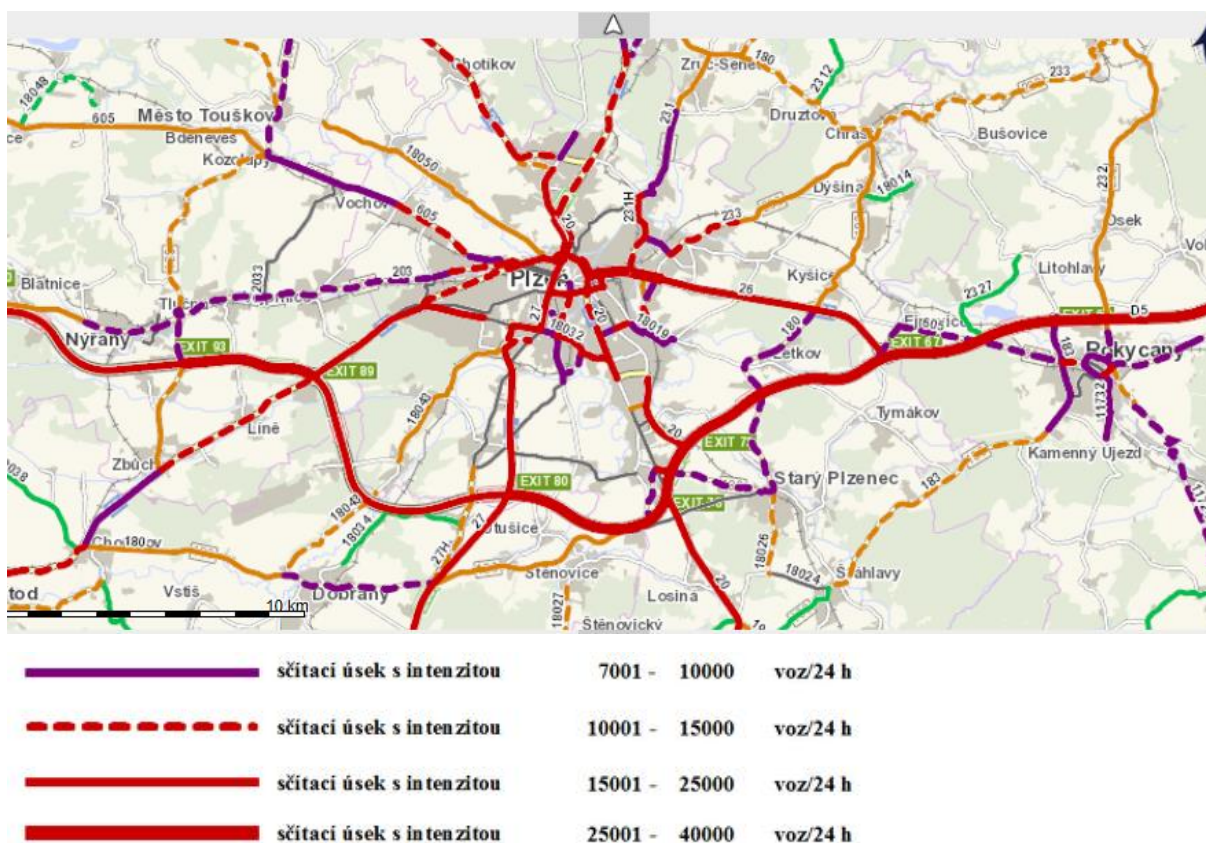
Silnice I/26 začíná v obci Ejovice, kde je napojena na dálnici D5 a pokračuje do centra krajského města Plzeň, kde se kříží se silnicí I/20. Dále pokračuje do obce Líně, před kterou protíná opět D5 a do obcí s rozšířenou působností Stod a Horšovský Týn. Spojení mezi silnicí I/26 a ORP Domažlice tvoří silnice I/22. Silnice I/26 představuje spojení s Německem přes hraniční přechod Folmava. Je součástí evropské silnice E50, její část v krajském městě Plzeň pak evropské silnice E49.

Silnice I/27 vede územím Plzeňského kraje ze severu na jih. Vede ze Středočeského kraje a prochází obcemi s rozšířenou působností Kralovice, Plzeň (zde je napojena na silnice I/20 a I/26), Přeštice, Klatovy (zde je napojena silnicí I/22) a dále pokračuje do Německa přes hraniční přechod Železná ruda. Je součástí evropské silnice E53.

Intenzita dopravy

Nejvyšší intenzita dopravy v rámci Plzeňské aglomerace je na dálnici D5 a úsecích silnic I. třídy procházející územím Plzně, které jsou kromě dálkové dopravy zatíženy také místní dopravou. Intenzita zde v některých úsecích přesahuje hodnotu 25 000 vozidel za den. Největším problémem je tak intenzivní doprava v krajském městě Plzeň, v jejímž důsledku dochází ke značnému zatížení území hlukem, emisemi a snižování bezpečnosti ve městě. Intenzita dopravy na území města Plzeň je zobrazena na následující mapě.

Obrázek 3 Intenzita dopravy na území plzeňské aglomerace

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic, sčítání dopravy 2016

Intenzivní doprava ve městě, a z ní vyplývající negativní dopady na životní prostředí, je mimo jiné zapříčiněna vedením komunikační páteřní sítě. Vyjma silnice I/26, která má v ose západ – východ alternativu v podobě dálnice D5, jsou všechny ostatní silnice I. třídy, tzn. I/20 a I/27

v ose sever-jih, vedeny středem města Plzně, aniž by k nim případně existovala vhodná alternativa, která by přenesla dopravní zatížení mimo centrální oblast města Plzně. Dochází tak ke koncentraci místní a tranzitní dopravy ve stejném profilu, což má za následek nejen negativní dopady na životní prostředí, ale také zvýšenou finanční, energetickou a časovou náročnost na dopravu. Zároveň je ztížen přístup na nadřazenou síť TEN-T především pro severní část města Plzně a plzeňské aglomeraci, což je významná bariéra pro rozvoj tohoto území.

Z hlediska komunikační sítě se v minulém období podařilo realizací dálnice D5 vymístit z města nejsilnější tranzitní tah ve směru východ-západ. Základní cíl snížit dopravní intenzity v centru města se však nenaplnil. Realizované úseky městského okruhu nevytvořily souvislé trasy, které by nahradily průjezd středem města. To se negativně projevuje v dopravním systému (přetížené křižovatky v centru města), v oblasti hygieny prostředí (nadlimitní koncentrace škodlivých látek v ovzduší), v urbanistickém rozvoji (snížený zájem o bydlení v domech u dopravně přetížených ulic) i v degradaci veřejných prostranství. Pro odvedení automobilové dopravy mimo střed města je třeba dokončit základní komunikační systém města Plzně a Plzeňské aglomerace, a to především západní část městského okruhu, pokračovat v realizaci jednotlivých úseků jeho východní části a také vymístit silnic I. třídy z dalších měst Plzeňské aglomerace. Současně je nutné zahájit zklidňování městských tříd, upravit jejich dopravní charakter a zlepšit pobytovou kvalitu.

Plzeňský kraj má ze všech krajů ČR nejmenší podíl silnic I. tříd, avšak s počtem II. a III. tříd se řadí na vrchol. Správa a údržba silnic Plzeňského kraje, příspěvková organizace (dále jen „SÚSPK“) zajišťuje údržbu silnic II., III. a částečně i I. třídy. SÚSPK má ve své správě silniční síť celého Plzeňského kraje. Hlavním účelem a předmětem činnosti SÚSPK je výkon činností vedoucích k optimalizaci správy a údržby silnic II. a III. třídy ve vlastnictví Plzeňského kraje, zajištění rozvoje a výstavby silniční sítě Plzeňského kraje.

Železniční doprava

Územím Plzeňského kraje i vymezenou aglomerací prochází převážně radiálně uspořádaná celostátní železniční síť s centrem ve městě Plzeň. Tato síť spojuje Plzeňskou aglomeraci s celou republikou a také zahraničím. Součástí je III. tranzitní železniční koridor, který prochází celým územím České republiky (Ostrava – Olomouc – Pardubice – Praha – Plzeň – Cheb) a spojuje jej se Slovenskem (Žilina) a Německem (Norimberk). Vzhledem k evropskému významu tohoto koridoru probíhá jeho modernizace, jejíž konec je plánován cca na rok 2021. Plzeňskou aglomerací prochází následující celostátní železniční tratě:

Železniční trať č. 170 – Beroun – Plzeň – Cheb. Tato trať je součástí III. tranzitního železničního koridoru a již z velké části prošla modernizací a zajišťuje především rychlé spojení s Prahou a s východní částí republiky

Železniční trať č. 160 – Plzeň – Žatec. Trať představuje spojení Plzeňského a Ústeckého kraje. K významným obcím aglomerace na trati patří Třemošná, Plasy a Kaznějov.

Železniční trať č. 180 – Plzeň – Domažlice – Česká Kubice – Furth im Wald (Brod nad Lesy, Německo). Železniční trať spojující Plzeňský kraj s Německem. Na území Plzeňské aglomerace prochází obcemi s rozšířenou působností Plzeň, Nýřany a Stod. Do Německa prochází hraničním přechodem v obci Česká Kubice.

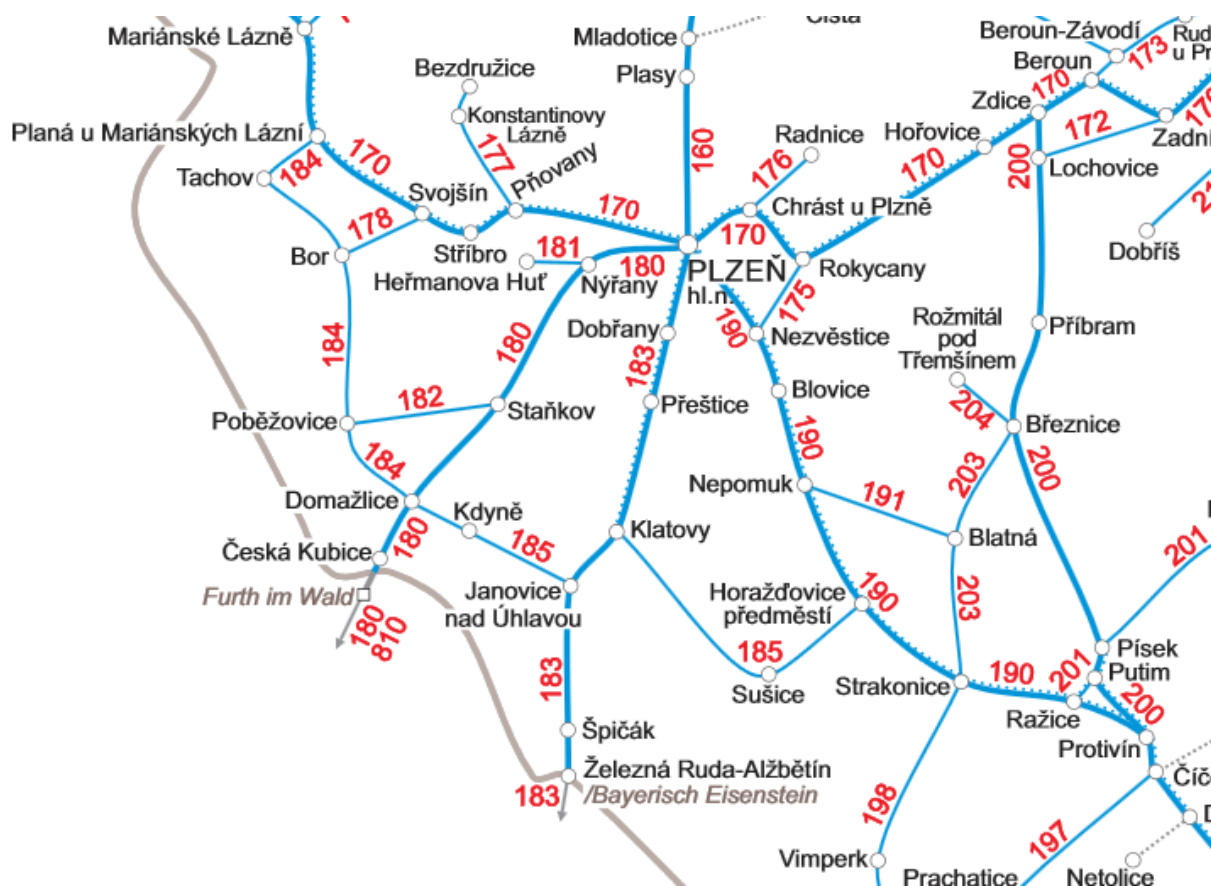
Železniční trať č. 183 – Plzeň – Klatovy – Železná Ruda. Železniční trať prochází na území vymezené Plzeňské aglomerace obcemi s rozšířenou působností Plzeň a Přeštice. V hraniční obci Železná Ruda lze přestoupit na vlaky německých drah, trať tak představuje další spojení Plzeňského kraje s Německem.

Železniční trať č. 190 – Plzeň – České Budějovice. Trať spojující krajská města Plzeňského a Jihočeského kraje. V rámci Plzeňské aglomerace prochází obcemi s rozšířenou působností Blovice a Plzeň.

Výše uvedené tratě celostátního významu na území Plzeňského kraje doplňuje síť regionálních železničních tratí. Železniční síť v kraji je zobrazena na následující mapě.

Kromě trati 170, která již prošla z velké části modernizací jsou ostatní tratě na území aglomerace zastaralé, z většiny jednokolejné a neodpovídají potřebám rychlé, přesné a taktové příměstské dopravy.

Obrázek 4 Síť železničních tratí na území Plzeňského kraje

Zdroj: České dráhy, a.s.

Letecká a vodní doprava

Na území Plzeňského kraje se nachází několik letišť. Z hlediska množství přepravených osob a zboží však nemají pro kraj žádný větší význam. Z hlediska vodní dopravy mají vodní toky potenciál pouze pro sportovní a rekreační plavbu. V rámci veřejné dopravy objednávané obcemi jsou provozovány přívozy přes řeku Berounku v obcích Darová (Břasy) a Nadryby.

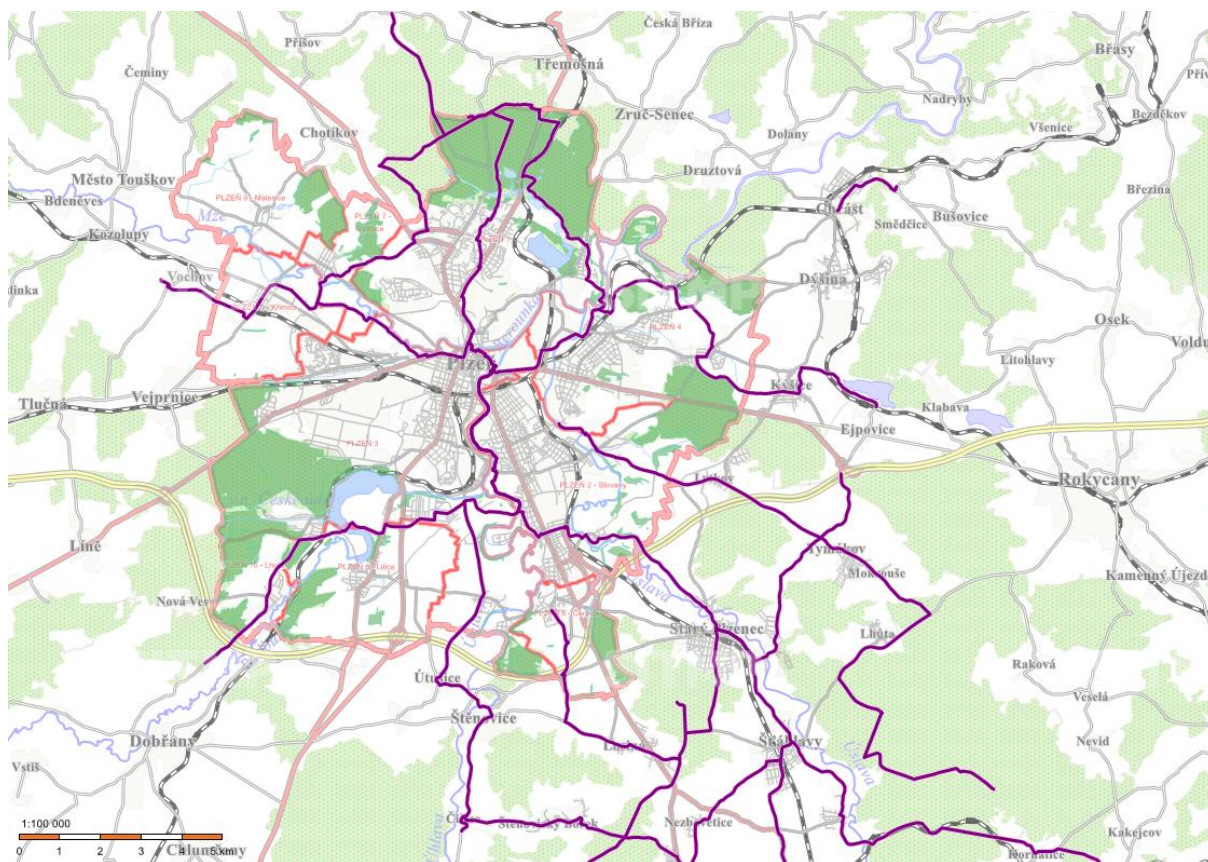
Cyklistická doprava

Jedním z předpokladů pro snížení zátěže životního prostředí dopravou je vyšší využití alternativních forem dopravy, především hromadné dopravy, cyklodopravy, resp. pěší dopravy. Cyklodoprava je omezena nedostatkem cyklostezek i doplňkové infrastruktury, a to jak ve městech, tak i mezi sídly. Nízká segregace dopravy zvyšuje bezpečnostní rizika pro cyklisty i chodce.

Další rozvoj cyklodopravy je proto podmíněn doplňováním stávajících systémů cyklostezek a doplňující infrastruktury, a to jak pro sport a rekreaci tak pro každodenní cyklodopravu např. do škol a do zaměstnání. Zvýšení bezpečnosti a komfortu cyklodopravy přinese zvýšení využívání cyklodopravy na úkor především individuální automobilové dopravy.

V rámci plzeňské aglomerace chce Plzeň společně s Českými drahami docílit, většího využívání cyklistické dopravy, která je pro občany zajímavá právě s využitím dopravy železniční, kdy obyvatelé z blízkého okolí budou moci využívat cyklistickou dopravu hojněji a efektivněji. Většina cyklotras a cyklostezek je ve městě Plzeň. Hlavním problémem cyklostezek v plzeňské aglomeraci je především jejich nedostatečná návaznost a spojitost. Většina cyklostezek je ve městě Plzni a nejsou dostatečně propojeny. Jen minimální množství tras se nachází v jiných částech aglomerace (viz následující mapa).

Obrázek 5 Cyklotrasy a cyklostezky v Plzeňské aglomeraci

Zdroj: <http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/>

Dopravní obslužnost

Dopravní obslužnost je v celém Plzeňském kraji i samotné plzeňské aglomerace zajišťována prostřednictvím dálkové a regionální železniční dopravy a veřejnou linkovou autobusovou dopravou.

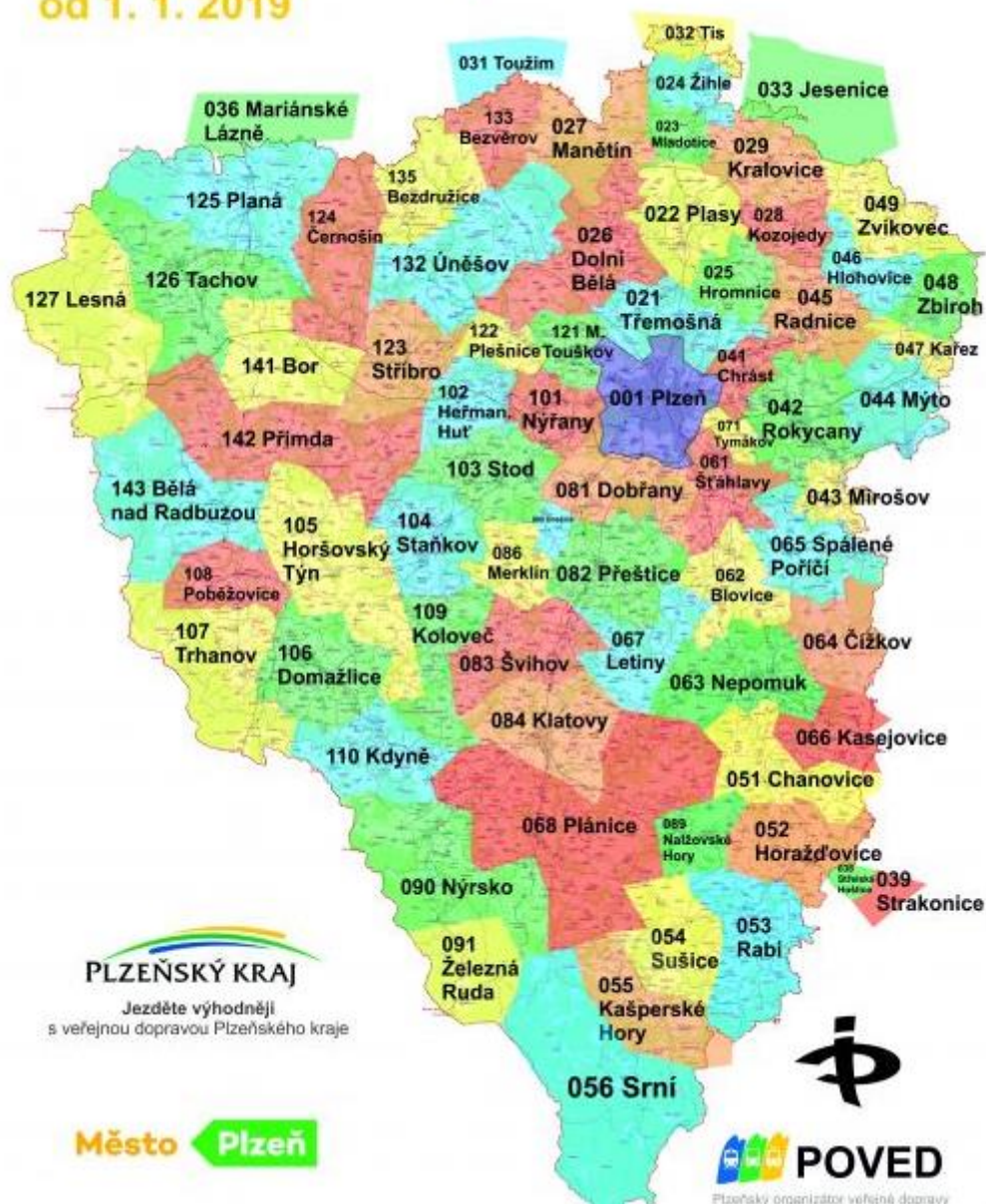
Úroveň dopravní obsluhy jednotlivých oblastí Plzeňského kraje je rozdílná, svojí nabídkou je soustředěna především do plzeňské aglomerace kolem statutárního města Plzně a dopravních radiál směřujících do Plzně.

Městská hromadná doprava v Plzni a jejím okolí je s veřejnou linkovou dopravou a železniční dopravou sjednocena do systému Integrované dopravy Plzeňska (IDP). Organizátorem integrované dopravy je společnost POVED s.r.o. - Plzeňský organizátor veřejné dopravy.

IDP pokrývá celou aglomeraci. Na základě rozhodnutí a podpory ze strany města Plzně a Plzeňského kraje lze předplacené jízdné u všech zapojených dopravců nakupovat prostřednictvím integrovaného jízdního dokladu – Plzeňské karty. Jednotlivé jízdné jednotlivých dopravců začleněných do IDP není integrováno a je tedy nutné nakupovat u každého dopravce zvlášť.

Obrázek 6 Tarifní zóny IDP

Integrovaná doprava Plzeňska od 1. 1. 2019

Zdroj: POVED.cz

Na území města Plzně provozuje městskou hromadnou dopravu společnost Plzeňské městské dopravní podniky a.s. prostřednictvím tramvajových, autobusových a trolejbusových linek. Základem městské hromadné dopravy je radiální tramvajová síť, která pokrývá téměř všechny městské sektory.

Tramvajová síť je doplněna trolejbusovou a autobusovou dopravou. Autobusová doprava pokrývá linkami lokality po obvodě města, ve kterých se nevyplatí vedení souvislé traktce. Pro rozvoj města i aglomerace má zásadní význam prodloužení tramvajové trati linky č. 4 až k areálu ZČU a průmyslové zóně na Borských polích. Jen tak lze zajistit dostatečně kapacitní napojení tohoto území, které v uplynulých letech dosáhlo největší koncentrace ekonomických i vzdělávacích aktivit v rámci města Plzně.

Páteční linky nekolejové MHD trpí dopravními zácpami, které způsobují zpoždění, nepřesný a nespolehlivý provoz. Infrastruktura tramvajové dopravy je postupně rekonstruována, ale stále vyžaduje rozsáhlejší modernizaci, jelikož část tratí ve špatném stavu.

V roce 2018 byl realizován přestupní terminál u hlavního vlakového nádraží v Plzni, který pomohl propojení integrované dopravy v plzeňské aglomeraci, ale i tak jsou další dosud chybějící kvalitní přestupní uzly, s ohledem na budoucí potřeby a nároky překážkou nejen dalšího rozvoje veřejné dopravy, ale i rozvoje celého Plzeňského kraje. Jedná se zejména o zvýšení propustnosti železničních tratí a o vybudování chybějících přestupních uzlů a modernizace stávajících přestupních terminálů mezi veřejnou drážní osobní dopravou a autobusovou veřejnou linkovou dopravou. Dalším problémem je absence vhodných prostorů nejen pro zastavování linkových autobusů, ale také pro jejich odstavování v přestupních uzlech. Chybí také parkovací místa pro automobily typu P+R, K+R a B+R, a to zejména u významných železničních stanic.

Zásobování pitnou vodou

Zásobování vodou na území Plzeňského kraje je z pohledu pokrytí obyvatel vodovodem na velmi dobré úrovni. Obyvatelstvo Plzeňského kraje je na vodovod napojeno z 86,3 %. Ve většině obcí je voda dodávána ze zdrojů podzemních vod, z hlediska objemu dodané vody převažují zdroje povrchové, kterými je zásobováno krajské město Plzeň (především vodárenský tok Úhlava).

Závislost Plzně na v podstatě jediném povrchovém zdroji surové vody pro další úpravu při zachování stávající technologie představuje riziko vyplývající z jeho možné kontaminace v případě ekologických havárií a riziko spojené s nedostatkem vody v období extrémního sucha. V případě nemožnosti vyrábět pitnou vodu z výše uvedených příčin nedisponuje město Plzeň dostatečným náhradním zdrojem surové vody. Kromě rizik spojených se znečištěním povrchových vod a s úpravou povrchových vod řeší město Plzeň také problém s kapacitou vodovodních sítí v okrajových oblastech.

Kanalizace a čištění odpadních vod

Na kanalizační síť je napojeno 86,3 % obyvatel Plzeňského kraje, což je mírně pod celorepublikovým průměrem. Největší podíl napojených obyvatel v plzeňské aglomeraci je v SO ORP Plzeň (93,9 %), více než 70 % napojení je v SO ORP Stod a Nýřany. Naopak nejhorší pokrytí kanalizační sítí je v OS ORP Blovice, kde podíl napojení obyvatel na kanalizační síť nepřesahuje 50 %. Napojení na kanalizační síť chybí především v okrajových částech jednotlivých obcí (včetně města Plzně), existují také obce, které kanalizační síť nemají vůbec. Z hlediska města Plzně se jeví také jako problém přetížení některých částí stokové sítě v případě srážkových událostí především v centrální části města. V důsledku toho dochází k odlehčování splaškových vod do povrchových vod.

Zásobování elektrickou energií a teplem

Na území Plzeňského kraje jsou využívány neobnovitelné i obnovitelné zdroje energie. Elektrická energie a teplo se zde vyrábí v teplárnách společností Plzeňská teplárenská, a.s. (ve vlastnictví města Plzně) a Plzeňská energetika, a.s. a v dalších menších zdrojích jako jsou malé vodní elektrárny, kogenerační či trigenerační zdroje menších výkonů, fotovoltaické elektrárny atd. V rámci energetické produkce převažují pevná paliva. Potenciál se však skrývá také ve využití alternativních zdrojů, například biomasy. Problémem v oblasti zásobování elektrickou energií je neexistence záložních distribučních sítí elektrické energie pro případné technické problémy a kalamitní stavy a relativně nízká míra energetické nezávislosti. Z tohoto důvodu je třeba přijmout opatření, která vedou k postupnému navyšování vlastních energetických zdrojů.

Zásobování plynem

Na distribuční soustavu zásobování plynem jsou napojeny více než dvě třetiny obyvatel Plzeňského kraje (67,5 %), což je jen velmi mírně pod celorepublikovou průměrnou hodnotou 68,3 %. K SO ORP v aglomeraci s napojením na plynofikaci nad 65 % patří Plzeň, Nýřany, Přeštice a Stod. Plynofikace je zavedena především kolem větších sídel podél hlavních dopravních tahů, nalézt ji však lze i ve vzdálenějších obcích. Napojení obyvatel na existující distribuční soustavu zásobování plynem závisí na cenách plynu a osobních preferencích obyvatel, obyvatelé tak mohou i přes možnost napojení dále využívat například vytápění pevnými palivy v lokálních zdrojích, což má vliv na kvalitu ovzduší.

3.1.6 Životní prostředí

Geografické poměry

V rámci Plzeňské aglomeraci proběhla poměrně významná antropogenní přeměna krajiny spojená s výskytem významných ložisek nerostných surovin (kaolin, keramické jíly, černé uhlí, štěrkopísky) a jejich těžbou. Zemědělský potenciál je vzhledem k regionu nadprůměrný, využitelný v příměstském zemědělství. Nejvýznamnější limitující faktory využití půd jsou vázány na říční systémy: záplavová území, vysoká hladina podzemní vody a sklonitost údolních svahů.

V Plzeňské aglomeraci je dostatek povrchové vody, s menším potenciálem vod podzemních. Nachází se na centrální ploché sníženině sdružené kolem Plzeňské kotliny a v jejím centru dochází k postupnému soutoku řek Mže, Radbuzy, Úhlavy a Úslavy, jež společně vytváří Berounku. Plzeňská kotlina je hydrografickým uzlem vějířovitě uspořádané říční sítě. Říční údolí před soutokem mají většinou široké údolní nivy, představující náchylnost ke spojování povodňových vln v soutokové oblasti.

Vodní režim

Plzeňská aglomerace má omezené zásoby podzemních vod, a proto je nutné věnovat maximální pozornost ochraně povrchových vod. Vysoký stupeň zornění a vysoký podíl zastavěných urbanizovaných ploch prohlubují problém rychlého odtoku vod spojeného s erozí a tvorbou sedimentu v nádržích.

Na území SO ORP Plzeň je pitná voda vyráběna především z povrchových zdrojů, konkrétně z řeky Úhlavy. Kvalita vody ve vodních tocích je proměnlivá v čase zejména v důsledku splachu znečišťujících látek ze zastavěných oblastí a zemědělských ploch při přívalových srážkách.

Úpravna vody ÚV III byla vybudována v letech 1986 až 1996 s projektovaným výkonem 1000 l/s upravené vody. Technologické postupy z ÚV II byly rozšířeny o ozonizaci a ztvrdování. Jako jediný zdroj pro výrobu pitné vody slouží od počátků povrchová voda z řeky Úhlavy. Značná proměnlivost její kvality a výskyt nových typů znečištění vyvolaly nutnost dalšího doplnění technologie úpravy.

Tato úpravna vody v Plzni na Homolce prošla rekonstrukcí a modernizací za více než miliardu korun. Dokonalejší technologie zachytí převážnou většinu nebezpečných látek včetně pesticidů

Podle §13 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích lze vodu jakosti horší než A3 výjimečně odebírat pro výrobu pitné vody s udělením výjimky krajského úřadu. Pro úpravu se však musí použít technologicky náročných postupů spočívajících v kombinaci typů úprav uvedených pro kategorii A3, přičemž je nutné zajistit stabilní kvalitu vyráběné pitné vody podle vyhlášky č. 252/2004 Sb. Přednostním řešením je v těchto případech eliminace příčin znečištění nebo vyhledání nového zdroje vody.

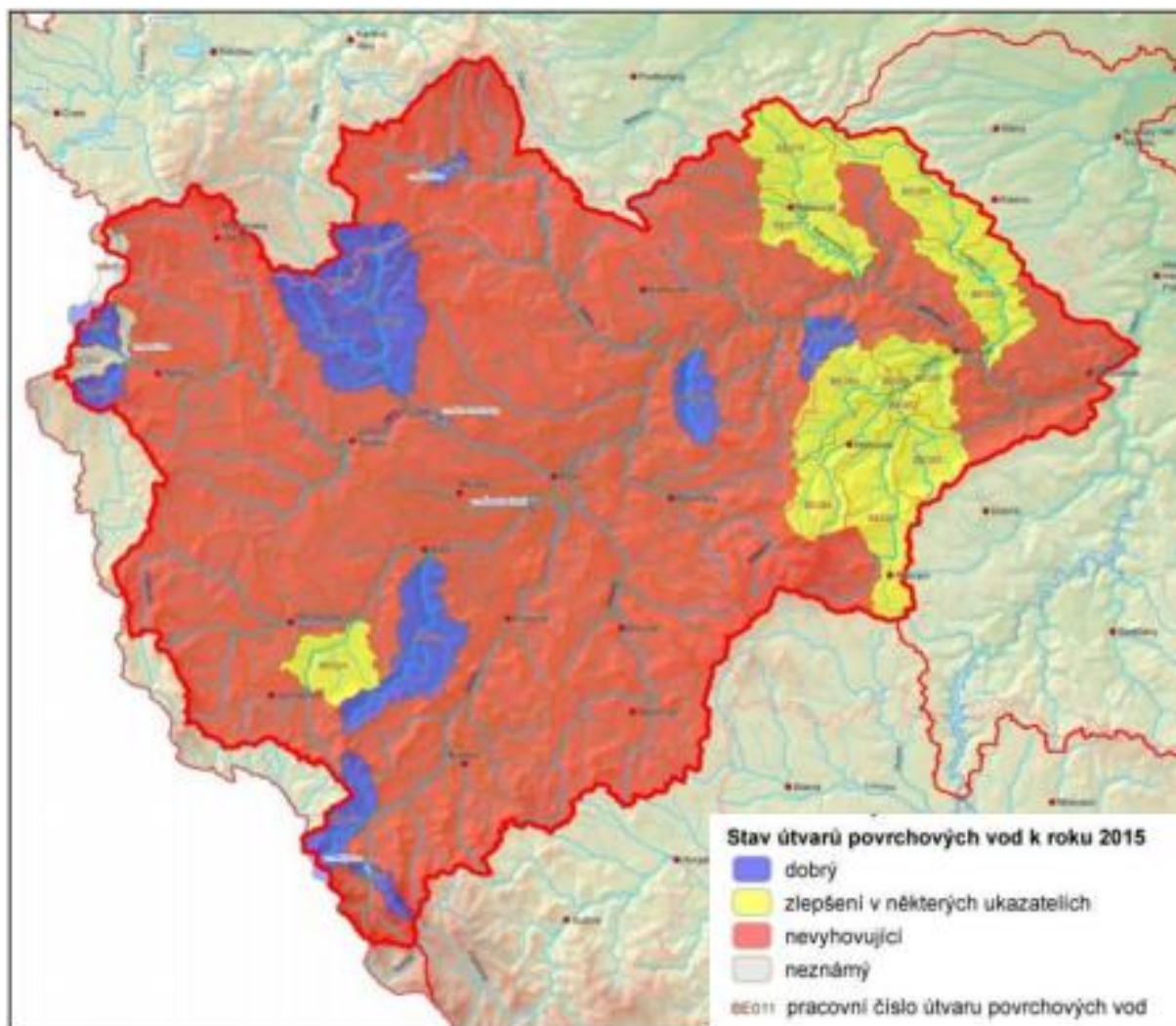
V případě nemožnosti vyrábět pitnou vodu z řeky Úhlavy v důsledku snížené kvality nedisponuje město Plzeň dostatečným náhradním zdrojem. Z těchto důvodů jsou v této oblasti pro Plzeňskou aglomeraci investičními prioritami zajištění kvalitního náhradního zdroje pitné vody, vytvoření podmínek pro řádnou likvidaci odpadních vod, vybudování sítě čistíren odpadních vod a současně i pro celé území kraje propojování skupinových vodovodů.

Město Plzeň má rozpracovaný projekt na záložní zdroj pitné vody. Voda by měla být brána z řeky Radbuzy, z místa těsně pod nádrží České údolí v Plzni-Liticích. V současné době odebírá Plzeň surovou vodu z řeky Úhlavy. Jako náhradní přívod pro případ havárie by se z Radbuzy muselo postavit přívodní potrubí o průměru 1000 mm, do úpravy by voda mohla téct samospádem.

Pro vyhodnocení pokroku při dosahování cílů ochrany vod jako složky životního prostředí byl v rámci Plánu dílčího povodí Berounky z prosince 2016 proveden odhad dopadu realizovaných opatření k roku 2015. Do odhadu byla zahrnuta opatření realizovaná do konce roku 2012, případně do konce roku 2015, pokud k tomuto datu budou dokončena a mohou ovlivnit stav vod. V rámci celé aglomerace je stav útvarů povrchových vod k roku 2015 vyhodnocen jako nevyhovující. V rámci Plzeňské aglomerace je nevyhovující stav převážně z důvodu nerealizování protipovodňových opatření.

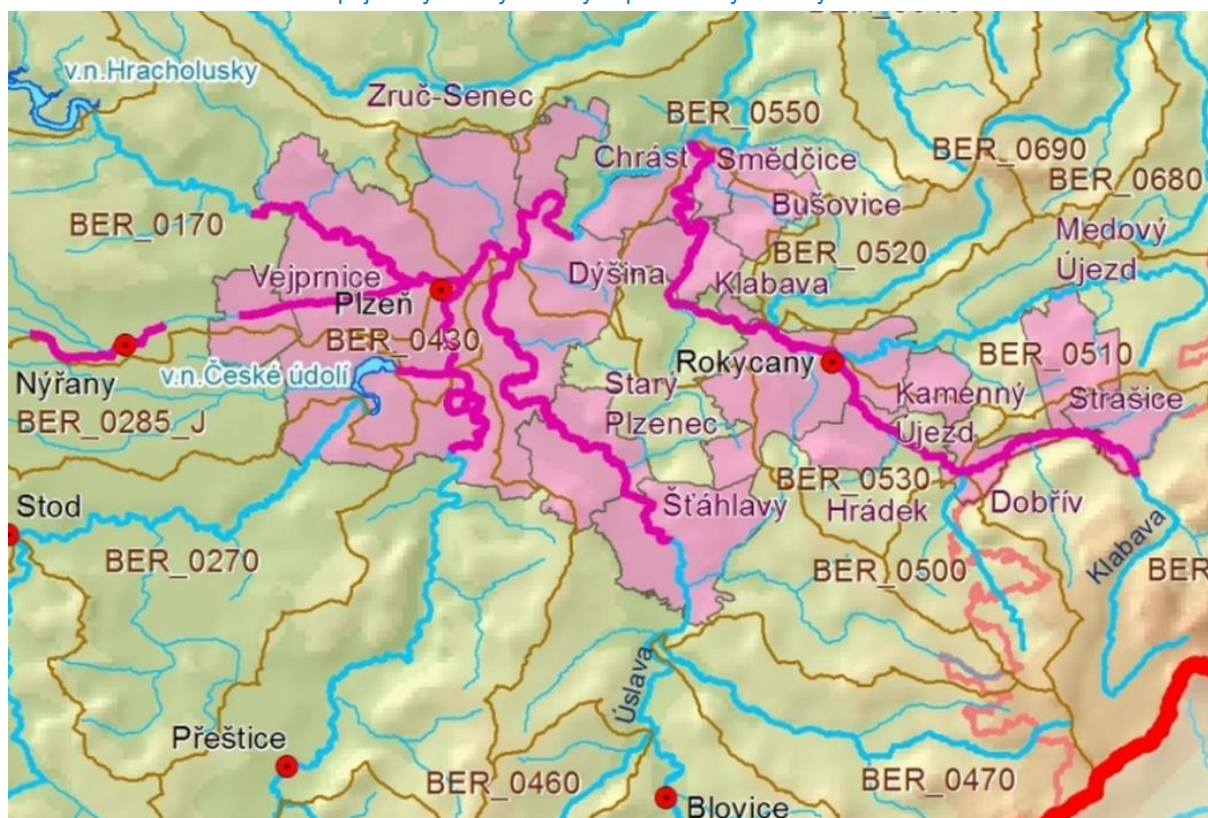
Plán dílčího povodí Berounky dále vymezuje oblasti a obce s nepříjemnými a významnými povodňovými riziky. V rámci Plzeňské aglomerace jsou mezi obce s nepříjemným povodňovým rizikem zařazeny obce Bušovice, Dobřany, Dolany, Dýšina, Hrádek, Chrást, Kamenný Újezd, Klabava, Rokycany, Smědčice, Starý Plzenec, Štáhlavy, Vejprnice a Zruč-Senec.

Obrázek 7 Dosažení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí

Zdroj: Plán dílčího povodí Berounky, 2016

Obrázek 8 Obce a oblasti s nepříjatelnými a významnými povodňovými riziky 2016

Zdroj: Plán dílčího povodí Berounky, 2016

V budoucnu lze počítat s nárůstem především tzv. bleskových povodní, při kterých dochází k nárazovému rozvodnění drobných vodních toků. Nízká propustnost povrchů ve městě způsobuje velmi rychlý plošný odtok dešťové vody. Při intenzivních srážkách dochází k přetížení jednotných kanalizací a následnému odlehčování silně znečištěných vod do vod povrchových bez předčištění. Je zcela zásadní minimalizovat odvádění dešťových vod kanalizací bez možnosti jejich hospodárného využití nebo zpracování pomocí přírodních blízkých opatření.

Řada měst a obcí podél vodních toků v povodí Berounky nemá realizována odpovídající opatření proti negativním účinkům povodní. Zejména v povodí drobných vodních toků nejsou stanovena záplavová území, ohrožená území nejsou vymezena ani v územních plánech. Přes rostoucí rizika přetrvává tlak investorů na zástavbu pozemků podél vodních toků. Častější výskyt extrémních projevů počasí vyvolává potřebu nových technických opatření i nutné změny způsobu zemědělského využívání krajiny, požadavky na opatření pro zadržení vody v krajině, snížení vodní eroze apod. O protipovodňová opatření je v současné době zájem napříč celou aglomerací. (Strategický plán rozvoje města Třemošná, Program rozvoje města Dobruška, Strategie území správního obvodu ORP Blovice).

Dalším rizikem plynoucím z výskytu intenzivních dešťových srážek je nárazové přetěžování vodohospodářské infrastruktury. Vysoká zastavěnost v intravilánu měst a obcí snižuje retenční schopnost krajiny a způsobuje mimo jiné vysoký nátok dešťových vod do jednotné kanalizační sítě, což vyvolává potřebu jejího odlehčování do vodoteče. Tato problematika je například na území města Plzně systémově řešena mimo jiné výstavbou retenčních nádrží, které umožňují zdržení odpadních vod před jejich přivedením do centrální ČOV.

Dle Adaptační strategie města Plzně se jako významný celoměstský problém s mnoha důsledky jeví neexistující hospodaření s dešťovými vodami – nedostatečná možnost zasakování srážkové vody a její následné využívání jako vody užitkové (na úrovni města např. pro závlaku městské zeleně, kropení komunikací, ale i individuální využití v domácnostech a zahradách). Tento problém se samozřejmě týká i území celé aglomerace, především obcí, které mají jednotnou kanalizaci. Takto využitá dešťová voda může také přispět ke snížení spotřeby pitné vody.

Kvalita ovzduší

Kvalita ovzduší v kraji je dobrá s výjimkou Plzně a některých sídel na frekventovaných dopravních tazích. Měrné emise zjištěné v okrese Plzeň-město mnohonásobně převyšují hodnoty měrných emisí v ČR. Plzeň se svým okolím je zatížena vysokou koncentrací průmyslových aktivit a silniční dopravou. Na území Plzeňského kraje se nachází celkem 173 průmyslových zdrojů znečištění ovzduší, první tři obce s jejich nejvyšším počtem jsou Plzeň, Tachov a Klatovy. Nejvíce jich je soustředěno v městě Plzni. Přetížená silniční síť výrazně zhoršuje kvalitu životního prostředí emisemi (oxidy dusíku a uhlovodíky) a hlukem. (ČSÚ, Statistická ročenka Plzeňského kraje 2013).

Dominantními zdroji emisí jsou doprava, energetika a v zimním období malé lokální tepelné zdroje. Významným problémem se stává prašnost, jejímiž zdroji je stavební činnost, doprava a znečištění komunikací a prostranství ve městech. Pro kvalitu ovzduší by bylo přínosem větší využívání alternativních zdrojů energie, rozvoj hromadné dopravy a alternativních způsobů dopravy. Obojí vyžaduje finanční podporu.

Jako příklad uvádí Plzeňský kraj ve své studii (2014+) zavádění motorů s minimálními emisemi znečišťujících látek v prostředcích veřejné dopravy, dotace na plynofikaci a další ekologické formy vytápění, využívání obnovitelných zdrojů energie (FV články, energetické plodiny) bez negativních důsledků na půdu, vodu, vzhled sídel a krajinný ráz.

Nezbytné je zastavit nepříznivý trend návratu domácností k využívání fosilních paliv z ekonomických důvodů. Proto je potřebné pokračovat v podpoře plynofikace a topidel využívajících biomasu s terciárním spalováním.

Strategický plán města Plzně klade důraz na snížení emisí z dopravy a dobudování objízdné trasy pro osobní i nákladní automobilovou dopravu. Doprava je rovněž významným zdrojem hluku. Hluková zátěž se stále zvyšuje ve větších sídlech a v sídlech na hlavních dopravních tazích.

Je třeba klást důraz na ekologické druhy dopravy, propojení cyklistických tras a tras pro pěší a další řešení nezátěžující ovzduší měst a obcí.

PMDP, a.s. kladou důraz na životní prostředí, provozují ekologickou trakci a snižují spotřebu energií.

Při realizaci dopravních i jiných staveb je třeba klást důraz na zakomponování prvků zeleně, například zatravněné tramvajové pásy, stromy, popínavé rostliny, nové aleje a stromořadí, které mimo jiné povedou ke snižování prašnosti, omezení hluku a snížení odtoku srážkové vody z komunikací.

Co se týče limitů pro ochranu zdraví, je na území kraje překračován pouze imisní limit pro benzo(a)pyren na 1,8 % rozlohy kraje. Zdrojem emisí benzo(a)pyrenu může být průmyslová činnost, doprava i emise z lokálních topenišť. Nejhorší situace je v SO ORP Plzeň, kde je imisní limit benzo(a)pyren překročen téměř na třetině území. Ostatní ukazatele ochrany lidského zdraví, imisní limity PM10, NO2, benzen a PM2,5 nejsou v Plzeňském kraji překračovány.

V roce 1996 byl zahájen v Plzni provoz sítě stanic AMS kvality ovzduší (automatické měřicí stanice), nyní pracuje 5 stacionárních a 1 mobilní stanice. Správu zajišťuje Správa informačních technologií města Plzně. K vybudování přispěl program PHARE, v roce 2012 proběhl upgrade a došlo k obnově prachoměrů za pomoci podpory z OPŽP. Nyní je připravována obnova analyzátorů na měření SO2, NO2, CO a O3 (troposférický ozón) opět s využitím finanční podpory z OPŽP. Měřicí program stanice Plzeň – Slovany je akreditován.

Přízemní ozon je sekundární znečišťující látkou v ovzduší, která nemá vlastní významný emisní zdroj. Vzniká za účinku slunečního záření komplikovanou soustavou fotochemických reakcí zejména mezi oxidy dusíku (NOx), těkavými organickými látkami (VOC) a dalšími složkami atmosféry.

V rámci Střednědobé strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR, který vzniknul v roce 2015, je analyzován současný stav, a nově vzniklé potřeby. Na základě nových opatření, která jsou v dokumentu specifikována, by mělo dojít ke zlepšení kvality ovzduší. S ohledem na to, že implementace navržených opatření je naplánována na rok 2020, nepředpokládá se výrazné zlepšení kvality ovzduší dříve než na konci roku 2020.

Tabulka 7 Hodnoty znečišťujících látek rok 2015

Znečišťující látka	Doba průměrování	Jednotky	Imisní /cílový limit	limit im.	Rozmezí (min-max) koncentrací
SO ₂	1 rok	μg.m ⁻³	-		6-11
	24 ho / 3*		125		1-37
	1 hod / 24*		350		31-88
NO ₂	1 rok		40		8-24
	1 hod / 18*		200		45-95
PM ₁₀	1 rok		40		21-31
	24 hod / 35*		50		17-51
CO	8hod		10 000		1 979-3 526
Benzen	1 rok		5		1
O ₃	8 hod / 25*		120		88-121
Pb	1 rok		0,5		0,010-0,016
Cd	1 rok	ng.m ⁻³	5		0,4-0,8
As	1 rok		6		1,7-2,4
Ni	1 rok		20		1,7-4,9
Benzo(a)pyren	1 rok		1		1,4

Zdroj dat: Plzeňský kraj

Při interpretaci výsledků je potřeba brát v úvahu, že většina stanic je umístěna v Plzni, a tím pádem se většina naměřených hodnot týká krajského města. Hlavními zdroji znečištění ovzduší jsou především dálnice D5, dále Plzeňská teplárenská, a.s. a než se uskutečnila fúze v roce 2018 tak i Plzeňská energetika a.s.

Městská zeleň

Strategický plán města Plzně chce pro zlepšení kvality ovzduší, zadržování vody v místě dopadu a ochlazení především zastavěných částí města udržovat co nejvyšší podíl zeleně doplněné o vzrostlé stromy.

V rámci Generelu zeleně jsou definovány plochy stávající kvalitní zeleně, které by měly být zachovány, a zároveň plochy, kde je třeba zeleň obnovit (tzn. plochy, kde zeleň není a měla by vzniknout, tedy plochy s potenciálem pro založení kvalitní zeleně). Společným cílem by

měla být jejich dostatečná územní ochrana formou územního plánu nebo např. formou statusu „významný krajinný prvek“, „územní systém ekologické stability“ či jiného závazného způsobu ochrany.

Jedná se o významné plochy sídlištní zeleně, vnitrobloků, menší parkové plochy, návsi původních jádrových obcí, které nyní tvoří malé městské obvody s výrazným podílem zeleně nebo navrhovaná krajinná zeleň.

Existence Jednoznačných ploch Generelu zeleně je důležitou limitou pro stanovení podmínek využívání území a umisťování staveb.

Adaptační strategie města Plzně klade důraz na zastoupení urbanistické zeleně v sídlištích, plochy krajinné zeleně, břehová a doprovodná zeleň ve městě. Rovněž tak další prvky městské zeleně (aleje, stromořadí, solitérní stromy, větrolamy apod.) jsou významným prvkem omezujícím negativní vlivy letních veder a tím přispívají k ochlazování vzduchu ve městech.

Rovněž je zdůrazněn význam vegetačního pokryvu, který díky vyšší retenční schopnosti může zpomalit povrchový odtok dešťové vody. Množství zachycené srážkové vody může u solitérních stromů představovat až 8 l/m² rozlohy jeho koruny.

Jedním z prostředků podpory kvality ovzduší a snížení vysoké letní teploty ve městech jsou zelené střechy. Realizace zelených střech má vlivem vegetace významný vliv na snižování emisí NO₂, SO₂, O₃, PM_x. Adaptační strategie města Plzně (2017) uvádí, že v rámci zelených střech je možné ročně zachytit množství emisí 16-23 kg/ha NO₂, 4-6 kg/ha SO₂, 30-44 kg/ha O₃ a 8-12 kg/ha PM_x. Vlivem redukce těchto látek v atmosféře dochází ke snižování negativního efektu na zdraví (srdeční a respirační onemocnění, rakovina), na životní prostředí a klimatickou změnu. Vegetace zelených střech umožňuje vedle látek znečišťujících ovzduší redukovat i CO₂ v atmosféře.

Jako další řešení se nabízí tzv. zelená parkovací místa neboli budování parkovacích ploch s propustným povrchem. Propustný povrch v případě parkovišť lze vnímat jako nadstavbu vůči parkovišti s asfaltovým povrchem, který plní shodný základní účel – prostor pro parkování aut. Realizací propustných povrchů dochází k produkci řady dalších užitků. Jejich primární funkcí je zpomalení povrchového odtoku dešťových vod a jejich částečné zasakování v místě dopadu, a tím zamezení vzniku tzv. bleskových povodní. Zároveň dochází ke snížení hluku a zamezení půdní erozi. Je třeba hledat řešení dle účelu a zátěže parkovacích ploch s ohledem na možné znečištění odtoku vody.

Veřejná prostranství

Veřejná prostranství utvářejí obraz měst a obcí. Jsou to místa, která zásadním způsobem utváří život v sídlech, mají různé funkce, velikost, měřítko, vzhled atp. Všechny tyto parametry veřejných prostranství předurčují jejich běžné užívání a oblíbenost u obyvatel. Veřejná prostranství poskytují prostor k setkávání a komunikaci, odpočinku, pozorování, hrám.

Z hlediska územního rozvoje je třeba, aby všechny subjekty navzájem spolupracovali a vnímali nutnost řešit území komplexně. Musí být ochotni akceptovat provázanost a nezbytnost dopravní obsluhy, vytvoření veřejných prostranství a ucelených kvalitních ploch urbanistické

zeleně, včetně koridorů pro vedení inženýrské sítě. Rovněž je třeba ochoty k dohodám vlastníků pozemků pro potřebné dělení a využití pozemků, včetně vhodného začlenění záměrů do daného prostředí okolní zástavby.

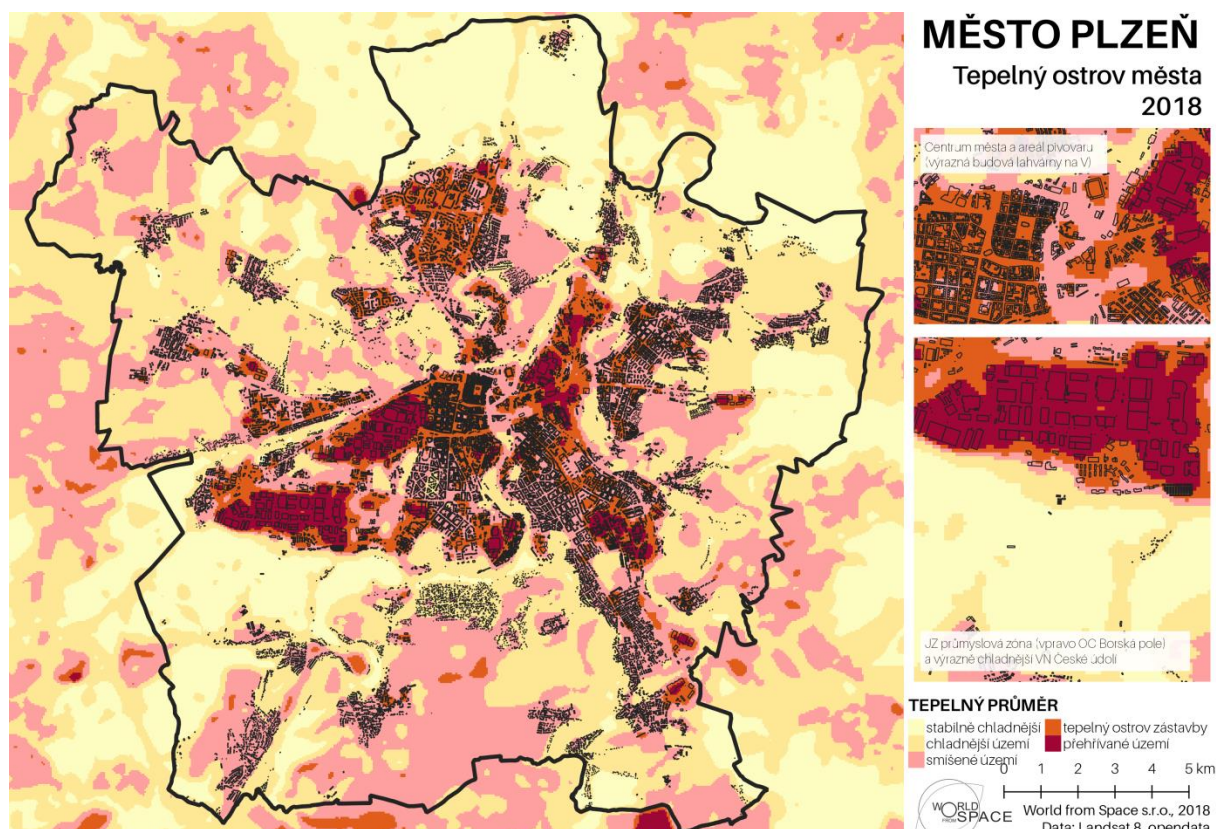
Adaptace na změnu klimatu

Největšími riziky spojenými se změnou klimatu vlny horka, nárůst tepelného ostrova města, extrémní srážky, povodně ve městě a nedostatečné zasakování srážkové vody.

Nedostatečné zasakování srážkové vody, zejména při přívalových srážkách je problém ve většině měst a obcí v aglomeraci s vysokým zastoupením povrchů s nízkou povrchů s nízkou propustností. Přívalové srážky jsou hlavní příčinou bleskových povodní, může docházet k nárazovému rozvodnění drobných vodních toků a vodotečí. Při intenzivních srážkách se často přetíží jednotná kanalizace a odlehčovacími výustěmi pak unikají kontaminované vody do vodních toků bez předčištění.

Městský tepelný ostrov je vnímán jako spíše významný problém, v současné době se týká zejména oblastí průmyslových areálů – Škoda, Plzeňský pivovar, Borská pole, a areálů obchodních center. Do budoucna, s očekávaným nárůstem počtu tropických dní a vln horka lze očekávat zvýšené riziko rozvoje městského tepelného ostrova.

Obrázek 9 Tepelný ostrov města Plzně 2018

Obr. Satelitní monitoring Plzeň 2018

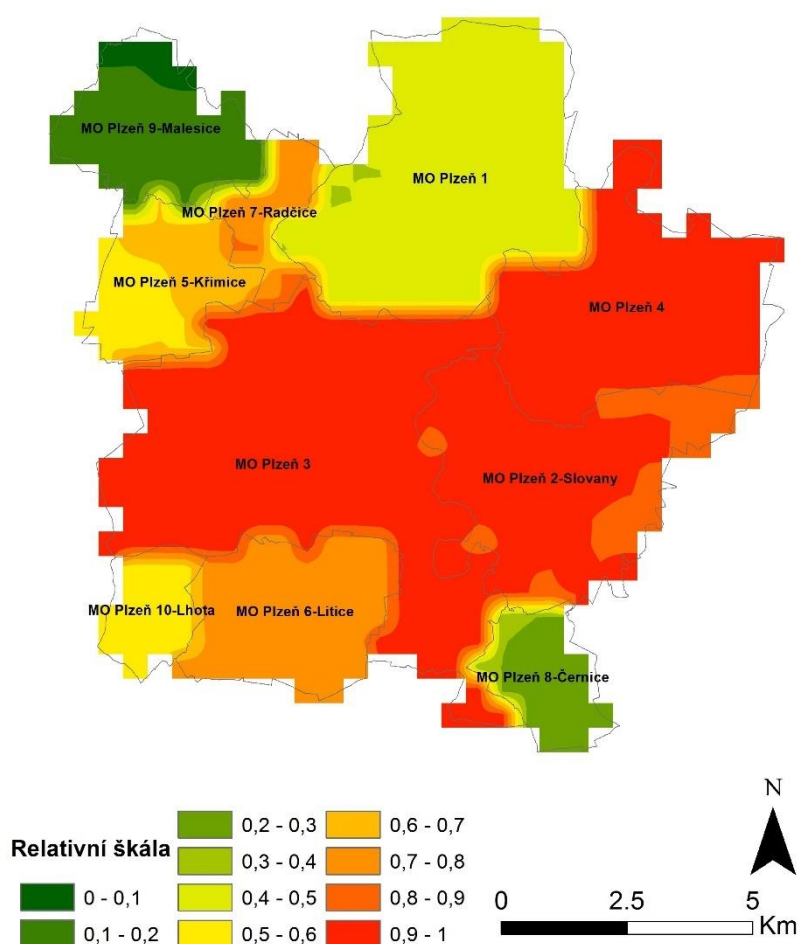
V posledních letech byl zaznamenán výrazný nárůst počtu tropických dní (kdy maximální teplota dosáhne 30 °C a více) a tropických nocí, kdy teplota neklesne pod 20 °C a předpokládá

se, že tento trend bude pokračovat i do budoucna. Dopady horka jsou zvláště výrazné v městských oblastech, kde dochází k jejich umocnění tzv. efektem tepelného ostrova města, kdy nadměrná tepla vyúsťují ve vyšší teploty v porovnání s okolní volnou krajinou (hlavně v noci).

Tento problém se dotýká Plzně a větších měst s hustou průmyslovou zástavbou. Je zde celá řada povrchů, které nejsou schopny vázat a uvolňovat vodu, absorbují sluneční záření a akumulují teplo (asfalt, beton, souvislá zástavba). Zvýšení zranitelnosti vůči dopadům vln horka je dáno zejména vyšší četností a delším trváním vln horka.

Obrázek 10 Zranitelnost obyvatel Plzně vůči dopadům vln horka

Zranitelnost vůči dopadům vln horka (2030, RCP8.5)

Zdroj: Adaptační strategie města Plzně (2017)

Úhrny srážek jsou prostorově i časově variabilní. Očekávaný průměrný roční úhrn srážek v Plzni bude vůči dlouhodobému průměru za období 1981-2010 neměnný, je však predikován celkově menší počet srážkových událostí, ovšem s vyšší extremitou. Nedostatečné

zasakování srážkové vody, zejména při přívalových srážkách je ve všech větších sídlech v aglomeraci.

Dále je žádoucí posílit pravidelný monitoring a vyhodnocování získaných dat v období sucha a po přívalových srážkách. Je kladen důraz na snížení rizika vzniku bleskových povodní pomocí přírodě blízkých revitalizačních a protipovodňových opatření na vybraných vodních tocích jak na území města Plzně, tak v širším regionálním odtoku z nově zastavovaných rozvojových území. Jedná se především o revitalizace úseků vodních toků a břehových porostů, obnova tůní a mokřadů.

Zavedením funkčního a propojeného systému modro-zelené infrastruktury by mělo dojít ke snížení dopadu vln horka a rizika rozšíření tepelného ostrova měst. Zároveň s tím je třeba podpořit osvětu veřejnosti zaměřenou zejména v oblasti šetrného hospodaření s pitnou a srážkovou vodou, a také z hlediska předcházení vzniku škod na soukromém majetku v záplavových územích.

Ekologické zátěže

Rizikem pro kvalitu vody a půdy a zprostředkovaně i pro krajinu jsou staré ekologické zátěže. V databázi Systém evidence kontaminovaných míst MŽP ČR je vedeno 498 starých ekologických zátěží v Plzeňském kraji. Jde o poměrně různorodý soubor míst s prokázanou nebo potenciální kontaminací podloží a různým rizikem. Největší podíl mají čerpací stanice PHM a skládky TKO.

Nejvyšší hustota výskytu je na území větších měst a v jejich okolí, což koresponduje s rozmístěním průmyslu, bývalých skládek a vojenských útvarů.

Zátěže s největším rizikem jsou postupně sanovány. Sanaci provádí původce kontaminace, ne vždy je ovšem znám či existující. Havarijní situace dle vodního zákona řeší příslušná ORP, kraj je řeší jen v případě, kdy havárie svým dopadem přesahuje hranice více jak jednoho ORP. Kraj má povinnost vést fond pro hrazení nákladů k likvidaci havárie, pokud není znám původce. V poslední době takto Plzeňský kraj řešil sanaci areálu Prádelny a čistírny v Plzni, u níž nebylo možné původce či jeho nástupníka určit.

Program rozvoje Plzeňského kraje počítá se snížením plošné zátěže území kraje odpadem. Mezi navrhované aktivity se řadí rekultivace starých skládek, likvidace nelegálních skládek a důsledné čištění veřejných prostranství a okolí komunikací.

Brownfields

Dle odhadů agentury CzechInvest se na území Plzeňského kraje může nacházet více než 200 tzv. brownfieldů. Jedná se o areály, objekty či pozemky, které ztratily svůj původní význam. Tyto lokality skýtají velký potenciál dalšího rozvoje, jejich regenerace může být příležitostí například pro podnikatelské aktivity. Vybrané z nich jsou uvedené v národní databázi Brownfields.

Mezi největší brownfielddy Plzeňského kraje patří hlavně bývalá kasárna nebo zemědělské areály. Pro některé z nich se už podařilo najít nové využití. Ty ostatní znamenají pro své okolí zátěž ekonomickou, ekologickou i estetickou.

Územní plán města Plzně si klade za cíl pro stavební rozvoj města využívat především tzv. přestavbová území se stávajícími inženýrskými sítěmi. Zamezí se tak zbytečnému rozšiřování města do volné krajiny, čímž se přirozeně spojí ve fungující celek.

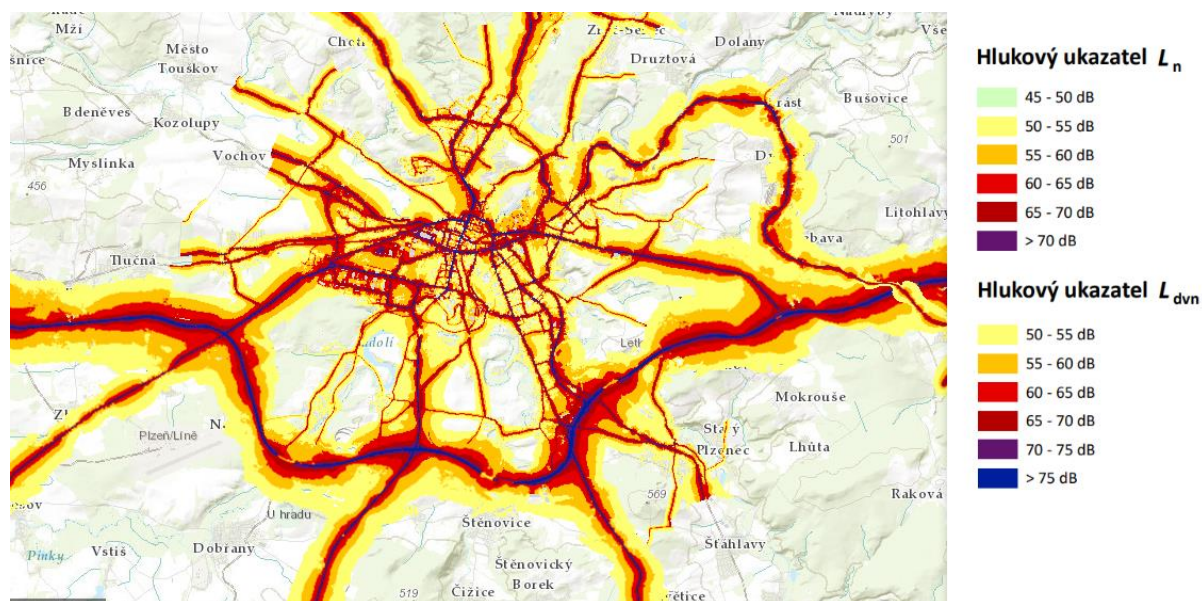
V Plzni jsou nejznámějšími brownfieldy areál bývalé papírny (Plzeň – Slovany, Plzeň – Bukovec), depo, kasárna (Plzeň – Slovany, Plzeň – Světovar) nebo Klotzova cihelna. Mezi další brownfieldy regionu se řadí letiště Líně, výrobní areál Třemošná, areál Pivovaru ve Stodě nebo Kovohutě v Rokycanech.

Hluk

Hlukové zatížení na území Plzeňské aglomerace je způsobeno především intenzivní dopravou. Nejproblémovějšími úseky jsou části silnic I. třídy procházející většími městy (Plzeň, Stod, Přestice). V rámci aglomerace je nejhorší situace v centrální oblasti města Plzně, kterým prochází hned 3 silnice I. třídy s vysokou intenzitou způsobenou zatížením dálkovou i místní dopravou.

Akční hlukový plán pro hlavní pozemní komunikace, má pomoci s řešením problémů, které vznikají z důvodu intenzivní dopravy. Cílem akčního plánu je snížit počet osob, které jsou tímto hlukem zasaženy. Za strategický cíl lze brát především kritická místa, kde jsou překračovány hodnoty ukazatelů ve vztahu k množství zasažených osob.

Obrázek 11 Strategická hluková mapa hlavních silnic

Zdroj dat: Ministerstvo zdravotnictví České republiky

Dle údajů Světové zdravotnické organizace dlouhodobější hluk nad 55 dB může být příčinou mnoha onemocnění. Dlouhodobý hluk nad 65 dB je považován lékaři za nesnesitelný, a prokazatelně poškozuje zdraví. Na mapě jsou modrou a červenou barvou znázorněny oblasti města, která jsou s ohledem na vyšší hluk pro člověka nevyhovující.

Vzhledem ke koncentraci obyvatel kraje v Plzeňské aglomeraci a hlavních silničních tahů směřujících do jádra aglomerace lze odhadovat, že obyvatelé Plzeňské aglomerace budou tvořit více než $\frac{3}{4}$ obyvatel kraje vystavených vysokým hlukovým hladinám.

Ochrana přírody a krajiny

Na území Plzeňského kraje se nachází řada oblastí a objektů ochrany přírody a krajiny. Nejvýznamnějšími oblastmi jsou velkoplošná chráněná území Národní park a CHKO Šumava a CHKO Český les, Křivoklátsko, Slavkovský les. Ani jedna z těchto oblastí, ale neleží přímo v řešeném území. Přímo do aglomerace zasahuje 7 přírodních parků (Kornatický potok, Buková Hora, Horní Berounka, Radeč, Manětinská, Trhoň a Kamínky).

Opatření a aktivity zacílené na krajinu vycházejí z požadavků Programu rozvoje Plzeňského kraje na zabezpečení klíčových funkcí krajiny – produkčních, rekreačních a ekologických. Z pohledu ochrany půdy a vody je nezbytné zpřísnit pravidla pro pěstování zejména plodin pro energetické využití a eliminovat zátěž půdy a vody rezidui hnojiv a pesticidů. Dlouhodobě sledovaným cílem je zvýšení ekologické stability zemědělské krajiny realizací krajinářských opatření, omezení eroze, revitalizace vodních toků, řešení ÚSES včetně křížení s komunikacemi a prostupnosti pro pěší.

Odpadové hospodářství

Cílem odpadového hospodaření by mělo být především předcházení vzniku odpadu a jeho opětovné využití. Odpadové hospodářství je na řešeném území realizováno dle Plánu odpadového hospodářství Plzeňského kraje. Jeho cílem je především neustálé zkvalitňování služeb v oblasti odpadového hospodářství a zároveň přispívat ke zlepšování kvality životního prostředí.

V oblasti nakládání s odpady se situace vyvíjí příznivě. Plzeňský kraj se v budoucím období zaměří na snížení odpadu ukládaného na skládky. K tomu je potřebné posílit infrastrukturu umožňující obyvatelům efektivní třídění odpadů a likvidaci velkoobjemových a nebezpečných složek, včetně využití ZEVO Chotíkov.

Mezi lety 2011 a 2012 došlo k více než dvojnásobnému nárůstu produkce nebezpečných odpadů v důsledku nárůstu produkce odpadů stavebních firem – zeminy a kamení obsahující nebezpečné látky. Nebezpečné odpady tvoří podíl celkové produkce odpadů v řádech jednotek procent. V případě ostatních odpadů produkce v období 2010-2012 klesla oproti předchozímu 6letému období, což se projevilo stejným poklesem celkové produkce odpadů. V následující tabulce je uvedeno množství odpadu, který byl opětovně využit (zde patří například energetické využití, regenerace chemikálií, recyklace materiálů, předání kalů na zemědělské půdě apod.), odstranění (skládání, spalování, biologický rozklad, ukládání do dolů apod.), případně množství odpadu, který byl zpracován jiným způsobem (zpracování elektroodpadů, autovraků, přeshraniční převoz odpadů apod.)

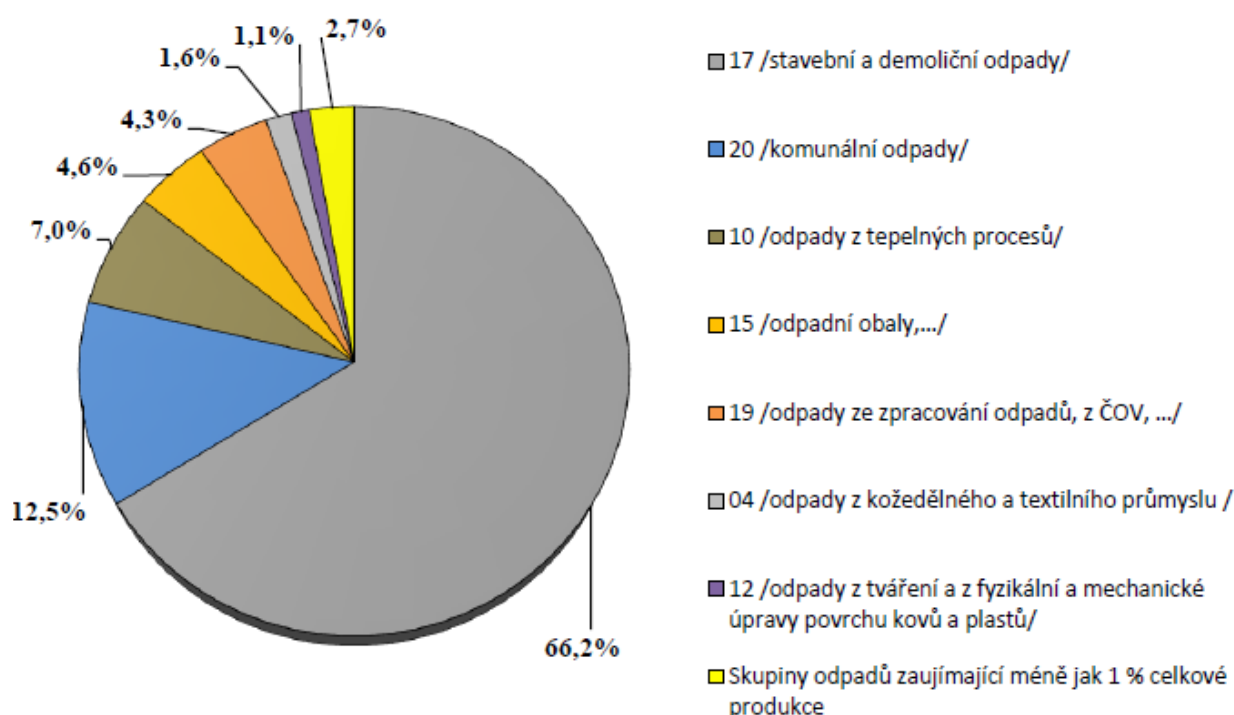
Tabulka 8 Množství odpadu využitého, odstraněného a zpracovaného jiným způsobem v roce 2012 v Plzeňském kraji

Způsob zpracování odpadů	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady	Celkem
	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]
Využití odpadů	2 336	1 036 839	1 039 174
Odstraňování odpadů	18 386	210 829	229 215
Ostatní zpracování odpadů	141 482	599 476	740 957

Zdroj dat: Vyhodnocení plnění plánu odpadového hospodářství Plzeňského kraje za rok 2012

Nejvíce odpadů v Plzeňském kraji je produkováno na území SO ORP Plzeň, což souvisí s jeho velikostí, počtem obyvatel a existencí podnikatelských subjektů. Nejvíce nebezpečných odpadů je produkováno na území SO ORP Nýřany. Produkce komunálních odpadů v Plzeňském kraji v roce 2012 činila v celkovém množství 257 518,8571 t/rok. V roce 2013 však došlo k nárůstu množství komunálních odpadů na téměř 300 000 t/rok. V přepočtu na obyvatele vyprodukuje každý občan Plzeňského kraje 520 kg odpadů/rok, což je lehce nad průměrem ČR, který je 492 kg odpadů/rok. Nejvýznamnější složkou komunálního odpadu je směsný komunální odpad (katalogové číslo 200301), kterého bylo v roce 2013 vyprodukováno 143 254 t/rok. Nejvíce odpadů v Plzeňském kraji je produkováno na území SO ORP Plzeň, což souvisí s jeho velikostí, počtem obyvatel a existencí podnikatelských subjektů. Nejvíce nebezpečných odpadů je produkováno na území SO ORP Nýřany. Produkce komunálních odpadů v Plzeňském kraji v roce 2012 činila v celkovém množství 257 518,8571 t/rok. V roce 2013 však došlo k nárůstu množství komunálních odpadů na 305 360 t/rok. V přepočtu na obyvatele vyprodukuje každý občan Plzeňského kraje 527 kg odpadů/rok, což je lehce nad průměrem ČR. Nejvýznamnější složkou komunálního odpadu je směsný komunální odpad (katalogové číslo 200301), kterého bylo v roce 2017 vyprodukováno 142 198 t/rok.

Obrázek 12 Celková produkce odpadů dle skupin odpadů v roce 2013

Zdroj: Plán odpadového hospodářství Plzeňského kraje (2016-2026)

Na celkové produkci nebezpečných odpadů kraje se v roce 2013 podílelo hmotnostně nejvíce 5 skupin odpadů (téměř 83 % hm. z celkové produkce): stavební a demoliční odpady (sk. 17), odpady v katalogu odpadů jinak neurčené (autovraky, elektrošrot, odpadní baterie, odpady z čištění nádrží, vyřazené chemikálie, odpadní vyzdívky apod.) (sk. 16),

V roce 2017 činila produkce nebezpečných odpadů v Plzeňském kraji 58,0 tis. t/rok, tj. v přepočtu na 1 obyvatele 100,1 kg. Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů Plzeňského kraje v roce 2017 činil 2,29 %. Přes všechna přijatá opatření na straně původců odpadů se cíl snižovat měrnou produkci nebezpečných odpadů zatím nedaří plnit.

Skládky odpadů, na které jsou ukládány komunální odpady z města, Plzeňské aglomerace a blízkého okolí, jsou celkem tři. Jedná se o skládku Chotíkov, Vysoká u Dobřan a Němčičky u Rokycan. V prostorách skládky komunálního odpadu Chotíkov byl na jaře roku 2016 spuštěn provoz zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO PLZEŇ, které slouží jako spalovna komunálního odpadu pro město Plzeň a celou Plzeňskou aglomeraci. Toto zařízení výrazně usnadní řešení problematiky odpadového hospodářství Plzeňské aglomerace. Spalovna, která má životnost 35 let, spotřebuje ročně až 95.000 tun komunálního odpadu z Plzeňského kraje, kde ho vzniká přibližně 250.000 tun ročně. Zařízení zásobuje teplem především největší plzeňské sídliště Lochotín. K němu je už vybudován šestikilometrový horkovod.

3.2 Shrnutí dotazníkového šetření v obcích Plzeňské aglomerace (04/2019)

V dubnu 2019 proběhlo dotazníkové šetření součást přípravy analýzy území Plzeňské aglomerace (PA) a nastavení budoucího programového období 2021+. Dotazníkové šetření bylo určeno pro obce PA, šetření bylo organizováno koordinátorkou ITI. Šetření bylo vyhodnoceno v dokumentu Analýza území Plzeňské aglomerace – Dotazníkové šetření.

Níže jsou specifikovány závěry ve vazbě na doplnění klíčových územních souvislostí do analytické části Strategie Plzeňské aglomerace na období 2021+.

Na základě provedeného šetření lze identifikovat následující rozvojové problémy:

- zásobování pitnou vodou
- vodní srážky (nedostatek – sucho, bleskové povodně)
- dopravní dostupnost obcí
- kvalita místních komunikací
- kanalizace a čištění odpadních vod
- kvalita ovzduší (tuhá paliva, doprava)
- odpadové hospodářství
- nedostatečné možnosti rozvoje bydlení v obcích

Respondenti jako rozvojové vnímají zejména následující faktory:

- veřejné služby – školství, zdravotnictví, sociální péče
- ekologické formy dopravy (veřejná doprava, cyklodoprava, sdílená doprava)

V kontextu ITI 2021+ požadují respondenti k řešení následující témata dle intenzity potřeby:

Klíčová témata:

- životní prostředí
 - vodní hospodářství (retence vody, revitalizace vodních toků)
 - odpadové hospodářství

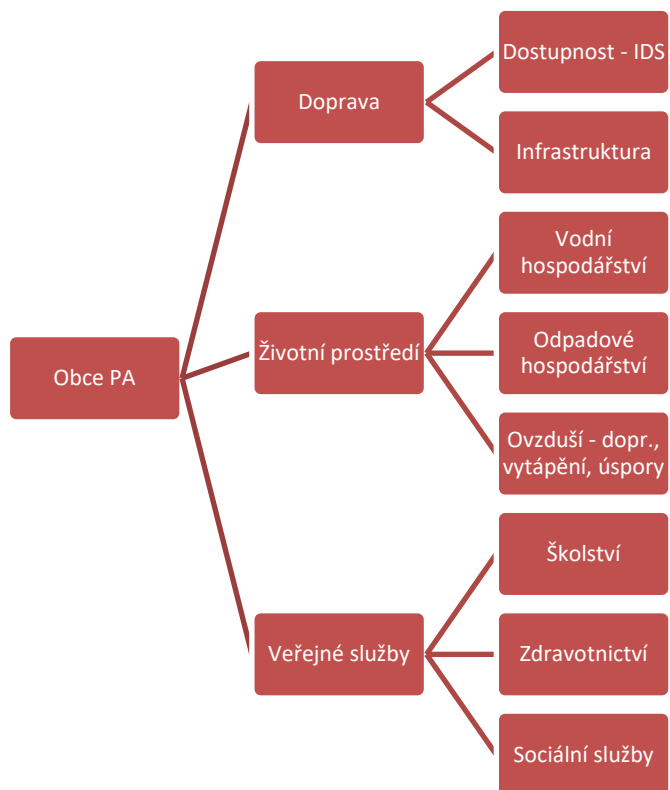
- veřejná zeleň
- doprava, mobilita
- cyklistická infrastruktura

Další témata:

- sociální služby
- cestovní ruch
- revitalizace brownfields
- obnovitelné zdroje energie

Z vyhodnocení šetření lze identifikovat největší požadavky respondentů v následujících oblastech:

- **DOPRAVA**
- **ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ**
- **VEŘEJNÉ SLUŽBY**

3.3 Vyhodnocení dosavadní realizace Strategie ITI Plzeňské metropolitní oblasti 2014-2020

Kapitola vyhodnocuje úspěšnost plnění ITI 2014-2020 k období 02/2020. Jedná se o souhrnné statistické zhodnocení naplňování jednotlivých opatření prostřednictvím podaných projektů. Souhrn započítává všechny podané projekty, včetně těch, které byly v období uzávěrky dat (02/2020) teprve v procesu hodnocení.

V rámci ITI Plzeň 2014-2020 bylo na základě vyhlášených výzev předloženo celkem 115 projektů. Preferovanými rozvojovými oblastmi byly identifikovány:

- 1) Doprava (zvýšení podílu udržitelných forem dopravy) – 43 % objemu rozpočtu ITI
- 2) Výzkum a rozvoj oborů s vysokou přidanou hodnotou – 33 % objemu rozpočtu ITI

Další specifikované oblasti ITI disponovali následujícím objemem plánovaného rozpočtu CZV:

- Vzdělávání – 8 %
- Sociální a zdravotní služby – 6 %
- Životní prostředí (protipovodňová ochrana a čištění odpadních vod) – 6 %
- Zaměstnanost – 4 %

Nejrychleji (nejintenzivněji) žadatelé čerpají dotační prostředky v oblastech:

- 1) Ochrana životního prostředí (retence vody, čištění odpadních vod)
- 2) Vzdělávání (infrastruktura)
- 3) Výzkum a obory s vysokou přidanou hodnotou

Aktuálně nejnižší podíl zapojení dotačního financování v rámci ITI vykazují oblasti:

- Doprava (udržitelné formy dopravy), pozn.: i vzhledem k zapojení jiných finančních zdrojů pro klíčové projekty, se kterými bylo počítáno v rámci ITI
- Sociální a zdravotní služby

Jedná se spíše o statistický přehled. S ohledem na konstrukci ITI, resp. implementace ITI bude Strategie s dílčími výjimkami, které nesouvisí s vlastním čerpáním ITI (např. tramvajová trať na Borská pole), naplněna.

3.4 Analýza problémů, rozvojových potřeb a potenciálu území

Rozvojové potřeby Plzeňské aglomerace (PA):

(A) INOVACE A VZDĚLÁVÁNÍ

(B) ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

(C) MOBILITA

(D) VEŘEJNÁ VYBAVENOST

(E) UDRŽITELNÝ ROZVOJ MĚST A OBCÍ

(A) INOVACE A VZDĚLÁVÁNÍ

Využití inovačního a vzdělanostního potenciálu vytváří klíčové předpoklady pro konkurenceschopný vývoj Plzeňské aglomerace, a to ve všech třech pilířích udržitelného rozvoje.

Inovační potenciál

Situace v oblasti inovací, výzkumu a vývoje (VaV) na území PA je v současnosti rámcově definována touto charakteristikou: Vysoké školy/Univerzity s výzkumným potenciálem; excelentní oblasti výzkumu vysokých škol (ZČU, LF UK); investování do veřejné výzkumné infrastruktury; rostoucí význam výzkumu v soukromém sektoru; růst zaměstnanosti v oblasti VaV; atraktivita PA pro zahraniční investory.

Problémy

Využití potenciálu výzkumu a vývoje a aplikace výsledků VaV do inovací má ovšem v dosavadním vývoji několik slabín, které lze obecně specifikovat takto:

- Nedostatečné propojování a vytváření spolupráce a partnerství mezi univerzitními, vědeckovýzkumnými pracovišti se subjekty z podnikatelského/veřejného sektoru.
- V návaznosti na předešlé je patrná též problematika neuplatňování výsledků a výstupů VaV do praxe.
- Dalším aspektem, který tuto problematiku ovlivňuje, je struktura ekonomické základny PA, jejíž absorpční kapacita je ve vazbě na zacílení VaV omezena.
- Nedostatečně rozvinuté podmínky (infrastruktura, služby, financování) pro podporu vzniku subjektů typu startup a zavádění/rozvoje inovací v již existujících subjektech.
- Z hlediska uplatňování výsledků VaV, inovací a rozvoje ekonomiky s vyšší přidanou hodnotou je závislost na kvalifikované pracovní síle vysoká.

Potřeby

Na základě výše popsaného je problematika pozitivně ovlivnitelná podporou aktivit, které umožní reagovat na zjištěný stav. Obecně se jedná o udržení a rozvoj současných podmínek oblasti VaV.

Podpora aktivit by měla směřovat k vyšší míře využitelnosti inovačního potenciálu a potenciálu VaV:

- Rozvíjení efektivního partnerství soukromého a vysokoškolského sektoru v oblasti VaV – inteligentní specializace (např. doprava, energetika, výroba aj.).
- Uplatňování výsledků VaV v praxi (podnikatelský/veřejný/neziskový sektor)
- Zavádění nových technologií a inovací v podnicích včetně systémové podpory těchto aktivit.

- Vytváření podmínek a podpora (infrastruktura, služby, financování) pro vznik inovativních, konkurenceschopných subjektů (např. startupy).
- Vytváření programů pro získávání a udržení vědců a vysoce kvalifikované pracovní síly, a to včetně internacionalizace.

Vzdělanost

Vzdělanost obyvatelstva regionu má zásadní vliv na komplexní rozvoj celého regionu PA. Vývojové trendy v oblasti vzdělanosti obyvatelstva poukazují na zhoršující se charakteristiky. Tento trend postihuje většinu území ČR a v budoucím vývoji lze předpokládat silný vliv vzdělanostního složení obyvatelstva na konkurenceschopnost a rozvoj či stagnaci některých odvětví a regionů.

Situace v oblasti vzdělanosti obyvatelstva na území PA je v současnosti rámcově definována touto charakteristikou: Struktura obyvatel PA dle nejvyšší dosaženého vzdělání vykazuje lepší hodnoty než ČR; projevuje se trend úbytku studentů na SŠ a VŠ, a to jednak vlivem demografických změn a též klesajícím zájmem mladých věkových ročníků o vyšší vzdělání; v území PA je zajištěna široká oborová nabídka SŠ a VŠ; dostupnost vzdělávací infrastruktury pro předškolní a základní vzdělávání je dostatečná, ale s územními rozdíly (centrum x okrajové oblasti).

Problémy

- Změna preferencí v oborovém zaměření studentů bez vazby na potřeby trhu práce na straně nabídky, která se projevuje relativním úbytkem studentů především v technických oborech.
- Klesající počet absolventů s úplným středoškolským a vysokoškolským vzděláním.
- Předčasné opouštění vzdělávacího systému (finanční motivace).
- Emigrace vzdělaných, kvalifikovaných absolventů za hranice PA x imigrace nekvalifikovaných obyvatel.

Potřeby

Zaměření podpory na aktivity směřující k:

- Posilování atraktivity technických oborů a technického vzdělávání.
- Posilování prestiže vzdělání (sociální a ekonomické hledisko).
- Zaměření vzdělávání dle trendů v oblasti ekonomického vývoje a trhu práce.
- Podpoře udržení absolventů s vyšším vzděláním v území PA.
- Zajištění adekvátních infrastrukturních a kapacitních podmínek škol na všech stupních vzdělávání, včetně zájmového, neformálního a celoživotního vzdělávání.

Ekonomická základna PA

Téma je zaměřeno na rozvoj diverzifikace struktury hospodářství v kontextu současného převažujícího jednostranného zaměření ekonomiky PA, na rozvoj ekonomických odvětví a subjektů se zaměřením na oblasti ekonomiky s přidanou hodnotou uplatňující inovace a zavádějící nové technologie a procesy ve výrobě a službách včetně spolupráce se sektorem VaV. Diverzifikací ekonomické základny PA lze pak ovlivnit strukturu pracovní síly (kvalifikovaná x nekvalifikovaná) v Plzeňské aglomeraci.

Problémy

- Zásadním problémem je dominantně jednostranná závislost ekonomiky na automobilovém průmyslu, tedy nízká míra diverzifikace ekonomiky.
- Převažující poptávka po jednom typu pracovní síly, a to ve značném počtu (pracovní síla se základním, max. neúplným středním vzděláním).
- Nedostatečná kapacita nekvalifikované pracovní síly vede k nutnosti importovat tento typ pracovní síly ze zahraničí.

Potřeby

- Podpora rozvoje ekonomických odvětví a ekonomických subjektů, které se zaměřují na moderní oblasti s vysokou přidanou hodnotou, zavádějí moderní technologie a inovace.
- Podpora podnikatelských odvětví a subjektů, které mají absorpční kapacitu pro aplikaci výsledků VaV.
- Podporou diverzifikace ekonomických subjektů působit na růst atraktivních pracovních míst s potřebou kvalifikované pracovní síly.

(B) ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

V rámci problematiky životního prostředí se ukazují některá témata jako zásadní pro rozvoj kvality života obyvatel v Plzeňské aglomeraci. Primárně se jedná oblast vodního hospodářství, která ovlivňuje nejen samotné statutární město Plzeň, ale též celé území PA. Druhou oblastí je zhoršená kvalita ovzduší zapříčiněná především vysokou intenzitou automobilové dopravy (řešeno v oblasti Mobilita) a využíváním tuhých paliv jako zdroje energie k vytápění. Důležitou oblastí je též odpadové hospodářství a zpracování odpadů. Zmíněné oblasti pak úzce souvisí s adaptací na změnu klimatu, resp. zavádění opatření zmírňující dopady těchto změn a využívání obnovitelných zdrojů energie.

Vodní hospodářství

Charakter vodního hospodářství PA je dán přírodními a geografickými podmínkami území. Vodní zdroje jsou tvořeny především říčním systémem, který prochází celým územím PA. Zdrojem vody pro celé území jsou především povrchové vody a v menší míře podzemní vody. Celková závislost na zdrojích povrchové vody je ovšem zásadní, a to z důvodu dalších vlivů (množství srážek a intenzita, sucho, znečištění, retence krajiny) na kvalitu a množství vody, kterou v různých obdobích roku PA disponuje.

Problémy

- Nedostatečná retence vody v krajině a v zastavěných územích mající vliv na rychlý odtok vody z území bez možného využití dešťových vod jakožto užitkové vody. Zároveň v posledních letech roste nebezpečí povodňových událostí.
- Město Plzeň a velká část aglomerace je závislé na jediném vodním zdroji (povrchový zdroj – řeka Úhlava), který je upravován pro potřeby pitné vody. Dlouhodobě tak vzniká nebezpečí ztráty vodního zdroje v případě neočekávaných událostí (silné znečištění, kontaminace, sucho).
- Nedořešená protipovodňová opatření a revitalizace vodních toků na území PA

- Neexistence oddílné kanalizace pro dešťovou a splaškovou vodu způsobující při intenzivních srážkách přetížení kanalizací s rizikem znečištění povrchových vod (odlehčení bez předčištění).
- Komplexně nedořešená vodohospodářská infrastruktura celého území PA s vazbou na zajištění čistění odpadních vod a odkanalizování a ve vazbě na rozvoj nových lokalit (rozvoj obytné funkce).

Potřeby

- Zavádění a podpora opatření a aktivit pro navýšení retenční schopnosti krajiny a zastavěných území.
- Realizace infrastrukturních aktivit pro využití dešťové vody jakožto užitkové, a to především v zastavěných územích PA s důrazem na modrozelenou infrastrukturu.
- Zajištění náhradního zdroje pitné vody pro město Plzeň a jeho zázemí.
- Podpora revitalizací vodních toků a nábřeží řek (integrace modré a zelené infrastruktury).
- Podpora protipovodňových opatření se zaměřením na zastavěná území PA.
- Průběžné doplňování a rekonstrukce vodohospodářské infrastruktury a jejího propojení.

Obnovitelné zdroje energie a úspora energií

Na území PA je dominantním zdrojem energie z neobnovitelných zdrojů. V rámci produkce převažují pevná paliva. Využití potenciálu OZE v souladu se současnými technickými a technologickými možnostmi má pozitivní vliv na všechny složky životního prostředí PA včetně zavádění opatření a systému vedoucích ke snížení energetické náročnosti a spotřeby energií.

Potřeby

- Využití potenciálu aglomerace k rozvoji OZE, např. FVE, solární ohřev, vodní energie.
- Zaměření specifických aktivit zavádění OZE do urbanizovaných území.
- Zavádění opatření a systémů vedoucích ke snížení energetické náročnosti a spotřeby energií

Odpadové hospodářství

Na území PA je svoz a likvidace odpadů zajišťována především konvenčním způsobem (skládování, spalování). Pouze v malém rozsahu je rozvinuta recyklace a další hospodářské využití odpadů (cirkulární ekonomika). Možnost dalšího zpracování a využití odpadů má pozitivní vliv na všechny složky životního prostředí PA.

Problémy

- Environmentální zátěž (skládování)
- Nevyužití potenciálu odpadů (ekonomické hledisko)

Potřeby

- Snížení objemu odpadů ukládaného na skládky
- Posílení infrastruktury umožňující využívání a zpracování odpadů

(C) MOBILITA

V rámci Plzeňské aglomerace je problematika mobility zaměřena na základní parametry dopravní infrastruktury a jejich optimalizaci ve vazbě na ekonomický přínos a přínos pro snížení zátěže životního prostředí. Jedná se o propojení/napojení území celé PA na kvalitní a dostupnou síť dopravní infrastruktury. Nasměrování uživatelů osobní a nákladní dopravy do pro území výhodného spektra druhů dopravy.

Zatížení území automobilovou dopravou

Problémy

- Nedostatečné silniční napojení severní části PA na mezinárodní síť TEN-T.
- Přetížení města Plzně automobilovou dopravou (osobní, nákladní).
- Negativní vliv automobilové dopravy na životní prostředí – snížená kvalita ovzduší, hluková zátěž.
- Nedostatečná provázanost jednotlivých druhů dopravy především ve vazbě na osobní přepravu.
- Nedokončené, chybějící nebo technicky problematické prvky dopravní infrastruktury ve vazbě na efektivní propojení jednotlivých druhů dopravy.

Potřeby

- Napojení severní části PA kvalitní silniční infrastrukturou na mezinárodní síť TEN-T.
- Komplexní řešení integrovaného dopravního systému města Plzně
 - doplnění prvků dopravní infrastruktury a propojení jednotlivých druhů dopravy ve vazbě na snížení intenzity individuální automobilové dopravy.
 - zavádění nových technologií pro řízení a koordinaci všech druhů dopravy (např. uplatňováním výsledků VaV).
 - modernizace a obnova technických prvků dopravní infrastruktury (elektrifikace, vozový park)
- Doplnění stávající dopravní infrastruktury (cyklodoprava, pěší) s možností napojení na další druhy dopravy.
- Využití potenciálu III. železničního koridoru, a to jak v rámci integrovaného systému osobní dopravy, tak především s ohledem na potřebu snížení tranzitní zátěže PA nákladní automobilovou dopravou.

(D) VEŘEJNÁ VYBAVENOST

Na řešenou oblast má stěžejní vliv vývoj demografických charakteristik obyvatelstva Plzeňské aglomerace (stárnutí populace), který se bude promítat především do oblastí veřejné vybavenosti sociálními službami, zdravotnickými službami, dostupným bydlením a dalšími souvisejícími veřejnými službami.

Stárnutí obyvatel

Stárnutí obyvatelstva PA je specifikováno intenzivním nárůstem počtu obyvatel v postproduktivních věkových skupinách, klesajícím počtem obyvatel v produktivním věku, krátkodobým nárůstem obyvatel ve věkových skupinách v předproduktivním věku s očekávanou stabilizací bez větších výkyvů. Na celkový vývoj počtu obyvatel, včetně věkové struktury, má přímý vliv mechanický pohyb obyvatelstva, který je pro PA specifikován především ekonomickou imigrací zahraniční pracovní síly.

Problémy

- Intenzivní nárůst počtu obyvatel v postproduktivních věkových skupinách.
- Nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb, a to zejména se zdravotně sociální péčí (cílová skupina senioři)
- Terénní a ambulantní služby zaměřené na cílovou skupinu seniorů při očekávaném vývoji nebudou kapacitně postačovat.
- Omezená dostupnost sociálních a zdravotních služeb (ambulantní zdravotní péče) v celé PA.
- Vysoký počet zahraničních migrantů (ekonomická migrace nekvalifikované pracovní síly), jejichž situace je vázána především na ekonomický vývoj PA (problematika nezaměstnanosti).
- Nedostatečné kapacity a infrastrukturní vybavení v okrajových částech PA a ve venkovských oblastech pro předškolní a základní vzdělávání, pro spolkový a kulturní život.

Potřeby

- Zajištění infrastruktury a kapacit pobytových sociálních služeb ve vazbě na demografický vývoj.
- Zajištění růstu kapacit současných terénních a ambulantních sociálních služeb s vazbou na celé území PA.
- Doplnění a udržení kapacit zdravotních ambulantních služeb pro celé území PA.
- Udržení atraktivity PA pro bydlení soustavou bytovou výstavbou včetně revitalizací bytových fondů municipalit a zajištění kapacit dostupného bydlení.
- Zavádění opatření (služby, infrastruktura) ve vazbě na osoby ohrožené sociálním vyloučením či osoby sociálně vyloučené – osoby s nízkou kvalifikací, osoby obtížně uplatnitelné na trhu práce, osoby opouštějící trh práce z důvodu ekonomických změn, ekonomičtí migranti neuplatnitelní na trhu práce z důvodu změn ve vývoji ekonomiky.
- Podpora veřejné vybavenosti pro obce ve venkovských oblastech včetně obcí příměstského venkova.

(E) UDRŽITELNÝ ROZVOJ MĚST A OBCÍ

Kulturní dědictví a cestovní ruch

Oblast kulturního dědictví a cestovního ruchu má v Plzeňské aglomeraci podstatný sociální a hospodářský význam. Ochrana, revitalizace, zachování hodnot a prezentace kulturního dědictví představuje příležitosti pro rozvoj sociální oblasti (růst vzdělanosti, identity,

informovanosti) a posilování rozvoje ekonomické oblasti s vazbou na udržitelný cestovní ruch a využití historického odkazu, jakožto základu pro rozvoj kulturních, inovačních a kreativních odvětví. Zároveň je pro tuto oblast charakteristický potenciál pro integrovaný rozvoj regionu Plzeňské aglomerace.

Problémy

- Špatný technický stav některých nemovitých a movitých památek kulturního dědictví bránící jejich udržitelnému využití a zpřístupnění pro rezidenty a návštěvníky.
- Nedostatečné využívání potenciálu kulturního dědictví (kulturní památky, objekty a plochy v památkových rezervacích a zónách) pro sociální a hospodářský rozvoj, včetně vazby na rozvoj udržitelného cestovního ruchu.
- Plně nevyužitý potenciál kulturního dědictví ve vazbě na vzdělávání a vzdělávací aktivity.
- Nedostatečná infrastruktura a zázemí muzeí, galerií, expozic a jejich depozitářů, uložení a správa mobiliárních fondů památek a následné uplatňování nových technologií a digitalizace.
- Nedostatečné vybavení Plzeňské aglomerace veřejnou infrastrukturou cestovního ruchu včetně doprovodné infrastruktury ve vztahu k zavádění nových technologií a inovací.
- Nedostatečná infrastruktura a propojenost cestovního ruchu (veřejná infrastruktura cestovního ruchu, turistické trasy, stezky, okruhy, komunikační technologie, informační centra apod.) způsobující mimo jiné nerovnoměrné rozložení návštěvníků v Plzeňské aglomeraci.

Potřeby

- Zlepšit technický a stavební stav nemovitých kulturních památek, movitých kulturních památek a objektů v památkových rezervacích a zónách s vazbou na růst atraktivnosti památek a kulturního dědictví, na revitalizaci a zpřístupňování zanedbaných a takřka zaniklých objektů kulturního dědictví široké veřejnosti.
- Rozvíjet vzdělanost a podnikání prostřednictvím rozvoje kulturního dědictví a tím i podporovat sociální a hospodářský rozvoj.
- Podpořit rozvoj technického zázemí a zavádění inovací a technologií muzeí, galerií, expozic a depozitářů.
- Budování dostupné veřejné infrastruktury cestovního ruchu pro návštěvníky s využitím i pro obyvatele PA.
- Propojit a budovat infrastrukturu cestovního ruchu v regionu PA a zvýšit informovanost zaváděním nových a atraktivních informačních technologií.

Revitalizace veřejných prostranství

V rámci Plzeňské aglomerace je tato oblast zaměřena na řešení zkvalitňování charakteristik veřejných prostranství municipalit. Problematika veřejných prostranství je pak chápána jako komplexní řešení při respektování společenských, klimatických/mikroklimatických a dopravně bezpečnostních vlivů. Celkové posilování atraktivnosti veřejných prostranství přispívá k rozvoji kvality života obyvatel měst a obcí a posiluje image Plzeňské aglomerace.

Problémy

- Zastaralá a nevyhovující skladba materiálů a vybavení veřejných prostranství.
- Neodpovídající funkční řešení veřejných prostranství ve vazbě na zhoršující se mikroklimatické podmínky urbanizovaných území – retence srážkové vody a odtok povrchových vod, zelená infrastruktura, tepelné výkyvy a ostrovy, kvalita ovzduší.
- Nedostatečné využití potenciálu sociálně aktivizační funkce veřejných prostranství – setkávání obyvatel, relaxace a odpočinek, občerstvení, kultura.
- Nevyhovující funkční řešení urbanizovaných veřejných prostranství s vysokou koncentrací obyvatel, a to z hlediska – přehlednosti, orientace v prostoru a směřování toků pěší dopravy včetně sociální bezpečnosti.

Potřeby

- Revitalizovat veřejná prostranství se zaměřením na zvýšení volnočasového potenciálu a zatraktivnění životních podmínek obyvatel (parky, náměstí, městské třídy, uliční prostory, sídliště apod.).
- V rámci veřejných prostranství uplatňovat a realizovat v maximální možné míře zelenou infrastrukturu, jakožto nástroj s pozitivním vlivem na kvalitu ovzduší, retenci vody, regulaci teplotních výkyvů a atraktivitu veřejných prostranství.
- Uplatňovat realizaci opatření na posílení retence vody v urbanizovaných zastavěných územích – doplňování a modernizace technické infrastruktury, využívání povrchových a stavebních materiálů/produktů umožňující zadržet vodu a její vsakování.
- Revitalizovat v současnosti nevyužívané plochy a přeměnit je ve veřejná prostranství se zelenou infrastrukturou.

3.5 Celková SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• Výhodná geografická poloha v rámci České republiky a Evropské unie • Spojení Praha – Plzeň – Německo dálnicí D5 • Existence modernizovaného tzv. III tranzitního železničního koridoru Cheb – Plzeň – Praha – Česká Třebová – Ostrava – Mosty u Jablunkova • Existence integrovaného dopravního systému veřejné dopravy – IDPK • Existence integrovaných řešení v oblasti hospodaření s odpady (spalovna odpadu se zdrojem tepla) • Relativně vysoká a rostoucí úroveň ekonomické výkonnosti • Rostoucí produktivita práce • Růst ekonomických činností v návaznosti na dominantní zpracovatelský průmysl • Atraktivita regionu pro zahraniční investory (průmyslové zóny, průmyslové parky, vědeckovýzkumná základna) • Vysoké školy univerzitního typu s výzkumným potenciálem, vč. excelentního výzkumu (ZČU, LF UK) • Rostoucí význam výzkumu v soukromém sektoru • Významné investice do veřejné výzkumné infrastruktury • Růst zaměstnanosti v oblasti VaV • Růst výdajů do oblasti VaV • Široká oborová nabídka SŠ a VŠ • Dobrá a efektivní obslužnost pečovatelskou službou • Existence jedinečných turistických atraktivit (např. kulturně-historické dědictví, vč. industriálního, originální nápojový průmysl)	• Nedostatečné silniční napojení severní části Plzeňské aglomerace na TEN-T • Vysoká intenzita dopravy v centru města Plzně • Nedostatečná provázanost jednotlivých druhů dopravy • Nedokončený základní silniční systém • Nedostatečná protipovodňová ochrana zastavěných území • Snižování retenční kapacity území v souvislosti se vznikem zastavěných ploch a malou fragmentací krajiny • Odlehčování splaškových vod do povrchových vod v případě srážkových událostí • Imisní zátěž benzo(a)pyrenem a přízemním ozonem • Vysoká hladina hluku ve vazbě na hlavní tahy silniční dopravy v centrální části Plzeňské aglomerace • Nedostatek kvalifikované pracovní síly • Odliv kvalifikovaných pracovníků mimo region, resp. do zahraničí • Předčasné opouštění vzdělávacího systému • Nízká atraktivita technických oborů • Přetrvávající nedostatečná úroveň spolupráce podnikatelského a vysokoškolského sektoru na VaV • Nízká míra aplikace univerzitní vědy v podnicích a omezená možnost uplatnění výsledků VaV v praxi • Nízký podíl inovujících podniků • Nízká patentová a inovační aktivita

	• Stárnutí populace (nárůst počtu obyvatel v postproduktivních věkových skupinách) • Kapacita MŠ a ZŠ • Chybějící ambulantní zdravotní péče • Nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb, zejména služeb se zdravotně sociální péčí • Omezená dostupnost sociálních služeb • Kvalita a kapacita vybavenosti v oblasti kultury, sportu a zájmové činnosti. • Zanedbanost a nedostatečné využití památkových a historických objektů • Nedostatečná základní a doplňková infrastruktura cestovního ruchu • Stav veřejných prostranství neodpovídá současným požadavkům na kvalitu podmínek v rámci obytné a rekreační funkce
Příležitosti	Hrozby
• Rozvoj přeshraničních vztahů v souvislosti s modernizací železničního spojení z Plzně do Regensburgu a Mnichova • Intenzifikace využití železničního koridoru pro tranzitní nákladní dopravu • Vyšší využití alternativních forem dopravy, především hromadné dopravy a cyklodopravy • Dokončení integrovaných dopravních systémů (terminály, možnost kombinování jednotlivých druhů dopravy, odstavná parkoviště) • Zlepšení výkonu a pohodlí veřejné dopravy • Doplnění a rekonstrukce vodohospodářské infrastruktury • Zajištění náhradního zdroje pitné vody pro Plzeň a její zázemí • Řešení dešťových vod odděleně od splaškových vod (retence vody v krajině) • Revitalizace vodních toků a nábřeží řek – integrace modré a zelené infrastruktury	• Pokračování a zvyšování zátěže dopravou v centru města Plzně • Neexistence náhradního zdroje pitné vody • Odchod kvalifikované pracovní síly z regionu a navazující stagnace ekonomické výkonnosti • Ztráta zájmu investorů • Problémy ekonomiky na trzích EU a silná exportní závislost zejména na Německu • Pokračující pokles zájmu o studium na SŠ a VŠ • Nezaměstnanost nekvalifikovaných zahraničních pracovníků při hospodářském poklesu (sociální problémovost, kriminalita) • Úbytek ekonomicky aktivního obyvatelstva • Nedostatek pracovníků pro VaV

• Maximalizace využívání potenciálu obnovitelných zdrojů energie • Zkvalitnění a zaměření vzdělávání dle potřeb trhu práce • Zvýšení atraktivity vzdělávání a aktivizace zájmového a neformálního vzdělávání jako prevence předčasného opouštění vzdělávacího systému žáky a studenty • Růst vzdělanosti obyvatel (prestiže vzdělání) • Rozvoj efektivního partnerství soukromého a vysokoškolského sektoru (kvalifikovaná pracovní síla a VaV) • Programy na udržení a získávání vědců a vysoce kvalifikovaných pracovníků, vč. internacionalizace • Uplatnění výsledků VaV v praxi • Nové technologie a inovace v podnicích • Efektivní řešení bytové problematiky • Podpora rozvoje občanské vybavenosti • Přizpůsobení struktury sociálních služeb potřebám klientů • Revitalizace brownfields (industriální cestovní ruch, kultura, bydlení) • Ekonomizace kulturně-historického a průmyslového dědictví ve vazbě na rozvoj udržitelného a environmentálně šetrného cestovního ruchu • Revitalizace veřejných prostranství	• Nepřípravenost struktury zdravotnických a sociálních služeb na trend stárnutí obyvatel • Ohrožení sítě škol demografickými změnami
---	--

3.6 SWOT analýza dle oblastí

Oblast	S	W	O	T
DOPRAVA	• dálnice D5 • III. železniční koridor • zavedený IDPK	• napojení severní části PA • vysoká intenzita v intravilánu města Plzeň • neprovázanost různých druhů dopravy	• železniční doprava Plzeň-Mnichov • zvýšení tranzitu po železnici • alternativní doprava • rozvoj integrovaného dopravního systému • rozvoj VHD	• dopravní přetížení intravilánu města
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	• integrovaný systém odpadového hospodářství	• protipovodňová ochrana • snižování retenční kapacity • kvalita ovzduší (→ doprava) • hluk (→ doprava)	• doplnění a rekonstrukce vodohosp. infrastr. (→ technická infrastruktura) • náhradní zdroj pitné vody • retence vody v krajině • revitalizace vodních toků a nábřeží • potenciál OZE	• neexistence náhradního zdroje pitné vody (→ technická infrastruktura)
EKONOMIKA	• ekonomická výkonnost • produktivita práce • rozvoj ekonomických činností s vazbou na zprac. průmysl • atraktivita pro zahr. investory	• kvalifikovaná pracovní síla – nedostatek; emigrace • předčasné opouštění vzdělávacího systému (→ vzděl. systém) • nízká atraktivita technických oborů	• odborné vzdělávání • zvýšení atraktivity vzdělávání • růst vzdělanosti (→ prestiž vzdělání) • internacionalizace	• pokračující emigrace kvalifikované prac. síly (→ VaV) • ztráta zájmu investorů • exportní závislost na Německu • pokračující pokles zájmu o SŠ a VŠ studium
VaV	• existence univerzit s výzkumným potenciálem • excelentní oblasti výzkumu	• spolupráce VŠ a podnikatelského sektoru na VaV	• partnerství soukr. a VŠ sektoru • udržení kvalifikovaných pracovníků	• nedostatek pracovníků VaV

	• význam výzkumu v soukromém sektoru • investice do veřejné výzkum. infrastr. • růst zaměstnanosti ve VaV • růst výdajů do VaV	• uplatnění výsledků univerzitní vědy v praxi • nízký podíl inovujících podniků • nízká inovační a patentová aktivita	• uplatnění výsledků VaV v praxi • nové technologie a inovace v podnicích	
VEŘEJNÁ OBČANSKÁ VYBAVENOST	• oborová nabídka SŠ a VŠ • obslužnost pečovatelskou službou	• kapacita MŠ a ZŠ • chybějící ambulantní zdravotní péče • kapacita pobytových zdravotně sociálních služeb • dostupnost sociálních služeb • veřejná prostranství • kvalita a kapacita vybavenosti pro kulturu, sport a spolkovou činnost	• rozvoj veřejné vybavenosti • přizpůsobení struktury sociálních služeb • revitalizace veřejných prostranství	• ohrožení sítě škol demografickými změnami • nepřipravenost na demografické změny – struktury zdravotních a sociálních služeb
OBYVATELSTVO	• migrační atraktivita území (vnitrostátní, zahraniční)	• stárnutí obyvatelstva	• rozvoj bydlení	• úbytek ekonomicky aktivního obyvatelstva
CESTOVNÍ RUCH A KULTURNÍ DĚDICTVÍ	• atraktivní turistické cíle • mezinárodně úspěšné kulturní a sportovní akce • průmyslové dědictví • nápojový průmysl s vazbou na cestovní ruch	• zanedbanost a nedostatečné využití památkových a historických objektů a objektů a ploch v památkových rezervacích a zónách • základní a doplňková infrastruktura CR	• revitalizace brownfields (kultura, cestovní ruch, bydlení → OBYVATELSTVO) • ekonomizace kulturně-historického a průmyslového dědictví	

3.7 Analýza stakeholderů

Pro nositele integrovaných strategií je důležité identifikovat klíčové aktéry aglomerace (tzv. stakeholdery) a jejich důležitost, protože tyto subjekty často výrazně ovlivňují rozvoj území, jelikož jsou vlastníci know-how, odborných znalostí, finančních prostředků, technického vybavení apod. Na základě identifikace stakeholderů budou nejvýznamnější z nich zapojeni do tvorby strategie, což zaručí výběr vhodných cílů a priorit rozvoje území.

V rámci analýzy stakeholderů byla provedena identifikace subjektů, které se vyskytují na území vymezené aglomerace, a které mohou být potenciálně aktivně zapojeny do přípravy a realizace strategie aglomerace nebo mohou být jeho realizací významně ovlivněny.

Identifikace všech subjektů na vymezeném území proběhla podle jednotlivých skupin prostřednictvím metody desk research, expertních metod a rozhovorů se zástupci veřejné správy.

Patří mezi ně:

- (1) Všechna města a obce v daném území
- (2) Plzeňský kraj
- (3) Další územní jednotky (Euroregiony, MAS apod.)
- (4) Státní a další veřejné instituce
- (5) Skupiny subjektů prostřednictvím zastřešujících organizací
- (6) Významné podniky a investoři
- (7) Výzkumné instituce
- (8) Zájmová a profesní sdružení
- (9) Školská a vzdělávací zařízení
- (10) Provozující subjekty důležité infrastruktury
- (11) Nadace a nadační fondy
- (12) Organizace zřízené či založené městem či krajem
- (13) Nevládní neziskové organizace
- (14) Církev

Podrobný seznam všech identifikovaných stakeholderů dle jednotlivých skupin naleznete v příloze

Identifikování stakeholderů v území Plzeňské aglomerace na konci tohoto dokumentu.

3.7.1 Identifikace významných subjektů

Následně proběhla selekce identifikovaných subjektů vzhledem k relevantnosti k vymezené Plzeňské aglomeraci (tj. primárně vzhledem k tématům, která budou v rámci strategie Plzeňské aglomerace) a byli navrženi klíčoví aktéři pro oslovení a také do pracovních skupin, kteří budou koordinovat aktivity naplňující strategii aglomerace. Provedená identifikace stakeholderů bude následně sloužit také pro další aktivity v rámci zpracování této strategie, především pro návrhovou a implementační část.

3.7.2 Doporučení pro výběr subjektů do pracovních skupin

Z identifikovaných subjektů jsou vybrány všechny ty, které jsou relevantní pro řešené území a se vztahem k řešeným oblastem, kterými jsou Inovace, vzdělávání, podnikání, Životní prostředí, mobilita, veřejná vybavenost a Udržitelný rozvoj měst a obcí.

Výběr relevantních stakeholderů probíhal jak na základě zkušeností z předchozího programovacího období, tak prostřednictvím rozhovorů se zástupci vybraných subjektů veřejné správy a významných institucí, či oslovením podnikatelských subjektů v Plzeňské aglomerace.

3.7.3 Pracovní skupiny

Níže uvedené subjekty byly doporučeny k zařazení do pracovních skupin na základě expertního posouzení jejich vlivu a zájmu ve vztahu k přípravě a naplňování integrované strategie. V následujících fázích je nutné tyto subjekty adresně oslovit k zapojení do pracovních skupin, v nichž se budou identifikovat strategické projekty. Zároveň je nutné zástupce těchto subjektů informovat o tematickém zaměření vytvořených PS, včetně zdůvodnění jejich navržení do konkrétní PS. Počet oslovených subjektů nemusí korespondovat s finálním obsazením, neboť u každého subjektu, který projeví zájem a odpoví na pozvánku, bude posouzena jejich skutečná relevance směrem k řešeným tématům PS. Následně budou vybráni nejvhodnější stakeholderi. Jejich počet se může v průběhu přípravy strategie měnit – např. zařazením nového (dosud neidentifikovaného) subjektu, který může přispět k naplňování cílů aglomerační strategie, případně je vždy možné přizvat na jednání vybrané pracovní skupiny další stakeholdery jako hosty. Vzhledem k provázanosti jednotlivých témat jsou v návrhu vyčleněny čtyři pracovní skupiny řešící problematiku modrozelené, cirkulární sociální a atraktivní aglomerace viz. níže.

3.7.3.1 Pracovní skupina: Modrozelená aglomerace

Členy pracovní skupiny modrozelená infrastruktura by měli být subjekty a odborníci na problémová témata, která jsou uvedena v kapitole Analýza problémů a potřeb. Jedná se především o retenci vody v krajině i v zastavěných územích, revitalizaci infrastrukturních aktivit pro využití dešťové vody jako užitkové, revitalizaci vodních toků přírodě blízkým způsobem, ale i doplnění a rekonstrukce vodohospodářské infrastruktury, případně jejího propojení. Adaptační opatření a modrozelená infrastruktura by se měly stát přirozenou a nedílnou součástí všech projektů realizovaných ve městě. V připravovaných projektech by měla být vždy zvažována možnost realizace adaptačních opatření, ať už se jedná např. o výsadbu zeleně,

budování zelených střech či zasakování a využívání dešťových vod na nově zastavěných a rekonstruovaných plochách. Dalším důležitým tématem, které by se také mělo promítat do všech témat je digitalizace, která by měla být jedním z hlavních propojujících prvků.

Návrh vhodných subjektů pro zařazení do pracovní skupiny je uveden zde:

1. ENVIC
2. Město Blovice
3. Město Rokycany
4. Město Starý Plzenec
5. Nadace Zelený Poklad
6. Odbor investic MMP
7. Odbor správy infrastruktury MMP
8. Odbor životního prostředí MMP
9. Odbor životního prostředí KÚ PK
10. Povodí Vltavy, státní podnik
11. Správa veřejného statku MP
12. Správa informačních technologií, p.o.
13. Odbor sportu, Smart Cities a podpory podnikání MMP
14. Útvar koordinace evropských projektů města Plzně, p.o.
15. Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, p.o.
16. Vodárna Plzeň a.s.

3.7.3.2 Pracovní skupina: Cirkulární aglomerace

Pracovní skupina cirkulární aglomerace bude řešit především témata zaměřená na zavádění opatření a systémů vedoucích ke snížení energetické náročnosti a spotřeby energií, snížení environmentální zátěže. Dále je třeba posílit infrastrukturu umožňující využívání a zpracování odpadů, a to nejen z hlediska environmentálního, ale i ekonomického. Dalším tématem je tzv. reverzní logistika a využívání lokálních zdrojů a podpora místních podnikatelů. I v této oblasti je třeba využívat digitální nástroje.

Návrh vhodných subjektů pro zařazení do pracovní skupiny je uveden zde:

1. BIC Plzeň – Podnikatelské a inovační centrum
2. Čistá Plzeň, s.r.o.
3. Fakulta strojní Západočeské univerzity v Plzni
4. Fakulta elektrotechnická Západočeské univerzity v Plzni
5. RICE – Research and Innovation Centre for Electrical Engineering
6. Místní akční skupina Radbuza
7. Město Přeštice
8. Odbor správy infrastruktury MMP
9. Odbor životního prostředí MMP
10. Odbor životního prostředí KÚ PK
11. Obytná zóna Sylván a.s.
12. PMDP a.s.
13. Správa veřejného statku MMP
14. Správa informačních technologií, p.o.
15. Úhlava o.p.s.
16. Útvar koordinace evropských projektů města Plzně, p.o.

3.7.3.3 Pracovní skupina: Sociální aglomerace

Členy pracovní skupiny sociální aglomerace by měli být subjekty a odborníci na témata zaměřená na vzdělávání, a to především na zaměření vzdělávání dle trendů v oblasti ekonomického vývoje a trhu práce (především odborné vzdělávání), či propojenost jednotlivých stupňů vzdělávacího systému. Dále je třeba zajistit adekvátní infrastrukturní a kapacitní podmínky škol na všech stupních vzdělávání, včetně zájmového, neformálního a celoživotního vzdělávání. Dalším tématem je pak udržení kvalifikovaných a vzdělaných absolventů na území Plzeňské aglomerace. S tímto tématem souvisí rozvoj ekonomických odvětví zaměřujících se na moderní oblasti s vysokou přidanou hodnotou a zavádění moderní technologií, či inovací a jejich případnou internacionalizaci. Dále se pak jedná především podpora ekonomických subjektů zaměřujících se na diverzifikace odvětví a na růst atraktivních pracovních míst s potřebou kvalifikované pracovní síly. Pro udržení atraktivity Plzeňské aglomerace pro bydlení je třeba podporovat soustavou bytovou výstavbou včetně revitalizací bytových fondů municipalit a zajištění kapacit dostupného bydlení. Neméně důležitým tématem této pracovní skupiny jsou sociální a zdravotní služby, které jsou na území Plzeňské aglomerace k dispozici. Je třeba zajistit infrastrukturu a kapacitu pobytových sociálních služeb ve vazbě na demografický vývoj. Zároveň s tím je nutné i posílit stávající kapacity terénních a ambulantních sociálních služeb s vazbou na celé území PA. Dalším tématem je zavádění opatření (služby, infrastruktura) ve vazbě na osoby ohrožené sociálním vyloučením či osoby sociálně vyloučené – osoby s nízkou kvalifikací, osoby obtížně uplatnitelné na trhu práce, osoby opouštějící trh práce z důvodu ekonomických změn, ekonomičtí migranti neuplatnitelní na trhu práce z důvodu změn ve vývoji ekonomiky.

Návrh vhodných subjektů pro zařazení do pracovní skupiny je uveden zde:

1. BIC Plzeň – Podnikatelské a inovační centrum
2. Centrum lidských zdrojů Plzeňského kraje
3. Grafia, společnost s ručením omezeným
4. Gymnázium a Střední odborná škola, Rokycany, Mládežníků
5. Krajské centrum vzdělávání a jazyková škola – INFO kariéra
6. Město Dobruška
7. Místní akční skupina Aktivios
8. Místní akční skupina Radbuza
9. MOŽNOSTI TU JSOU o.p.s.
10. Nvias, z. s.
11. Odbor sociálních služeb MMP
12. Odbor sociálních věcí KÚ PK
13. Odbor školství, mládeže a sportu KÚ PK
14. Odbor školství, mládeže a tělovýchovy MMP
15. Odbor sportu, Smart Cities a podpory podnikání MMP
16. Odbor zdravotnictví KÚ PK
17. Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s.
18. SITport
19. Útvar koordinace evropských projektů města Plzně, p. o.

3.7.3.4 Pracovní skupina D: Atraktivní aglomerace

Členy pracovní skupiny atraktivní aglomerace by měli být subjekty a odborníci na témata zaměřená na podporu VaV, zlepšení mobility, využití potenciálu cestovního ruchu, či zajištění pocitu bezpečí pro obyvatele. Jedním z významných témat Plzeňské aglomerace by měly být

výzkum a inovace. Zde je třeba podporovat efektivní partnerství soukromého a vysokoškolského sektoru, uplatňování výsledků VaV v praxi, zavádění nových technologií a inovací v podnicích, ale také vytvářet podmínky pro vznik nových inovativních a konkurenceschopných subjektů. Aby mohla být aglomerace atraktivní je třeba zajistit efektivní možnosti pohybu po jejím území. Zde je třeba řešit témata zaměřená na propojení všech částí Plzeňské aglomerace kvalitní silniční infrastrukturou a zároveň její napojení na mezinárodní síť TEN-T. Integrovaný dopravní systém je třeba řešit komplexně, a to především s ohledem na propojení jednotlivých druhů dopravy ve vazbě na snížení intenzity individuální automobilové dopravy. Zároveň je třeba zavádění nových technologií pro řízení a koordinaci všech druhů dopravy, což souvisí s průřezovým tématem digitalizace, ale také například s uplatňováním výsledků VaV v praxi. Další téma, které dělá Plzeňskou aglomeraci atraktivní je oblast cestovního ruchu. Zde je třeba využít potenciál kulturního a průmyslového dědictví, které se zde nachází. Ať už se jedná o zlepšení technického stavu památek, budování propojení potřebné infrastruktury, nebo zvýšení informovanosti o tom co se v Plzeňské aglomeraci nachází. V tomto ohledu je třeba podporovat především zavádění nových a atraktivních informačních technologií.

Návrh vhodných subjektů pro zařazení do pracovní skupiny je uveden zde:

1. Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest
2. BIC Plzeň – Podnikatelské a inovační centrum
3. COMTES FHT a.s.
4. Krajský RIS3 Manažer
5. Město Přeštice
6. Místní akční skupina Radbuza
7. Odbor bezpečnosti, prevence kriminality a krizového řízení MMP
8. Odbor kultury MMP
9. Odbor sportu, Smart Cities a podpory podnikání MMP
10. Odboru památkové péče MMP
11. Odbor regionálního rozvoje KÚ PK
12. Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu KÚ PK
13. Pilsenjoy s.r.o.
14. Plzeň 2015, zapsaný ústav
15. Plzeň – TURISMUS, p.o.
16. PMDP a.s.
17. POVED s.r.o.
18. Rada VŠ a Česká konference rektorů
19. Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s.
20. Správa informačních technologií města Plzně, příspěvková organizace
21. Výzkumné centrum NTC
22. Západočeská univerzita

4 STRATEGICKÁ ČÁST

4.1 Stanovení vize, strategických cílů, specifických cílů a opatření

Obsahem strategické části je rozvojová vize Plzeňské aglomerace, která vyjadřuje základní představu pro systematický rozvoj a směřování oblasti jako celku. Vize představuje dlouhodobý obraz o rozvoji a budoucnosti aglomerace a o tom, jak se bude oblast měnit a zlepšovat. Vize nemá pouze obecné využití, ale především praktické, jedná se o motivační faktor, který pomáhá udávat jednotný směr k naplnění celé strategie. Globální rozvojová vize Plzeňské aglomerace je postupně naplňována 5 strategickými cíli a 10 specifickými cíli. Cíle jsou rozpracovány ve střednědobých opatřeních.

**PLZEŇSKÁ AGLOMERACE = SILNÝ,
STABILNÍ A KONKURENCESCHOPNÝ
REGION**

**INOVACE, VZDĚLÁVÁNÍ, PODNIKÁNÍ
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
MOBILITA
VEŘEJNÁ VYBAVENOST
UDRŽITELNÝ ROZVOJ MĚST A OBCÍ**

10 SPECIFICKÝCH CÍLŮ

18 OPATŘENÍ

Strategický cíl 1: Zvyšování podílu perspektivních a konkurenceschopných ekonomických odvětví (Inovace, vzdělávání, podnikání)**Specifický cíl 1.1: Zvýšení praktických socioekonomických přínosů VaV***Opatření*

1.1.1	Zvýšení spolupráce výzkumného a podnikatelského sektoru
1.1.2	Rozvoj výzkumné infrastruktury a technologií

Specifický cíl 1.2: Rozvoj perspektivních oblastí hospodářství s vysoce kvalifikovanou pracovní silou*Opatření*

1.2.1	Vznik a rozvoj moderních, ekonomicky perspektivních a udržitelných odvětví
-------	--

Strategický cíl 2: Zvyšování kvality životního prostředí (Životní prostředí)**Specifický cíl 2.1: Efektivní vodní hospodářství***Opatření*

2.1.1	Zadržování vody v krajině a sídlech
2.1.2	Rozvoj vodohospodářské infrastruktury

Specifický cíl 2.2: Podpora rozvoje cirkulární ekonomiky a udržitelné energetiky*Opatření*

2.2.1	Výstavba zařízení pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů
2.2.2	Zvýšení recyklace a využití odpadů
2.2.3	Zefektivnění hospodaření s energií

Strategický cíl 3: Zlepšení dopravních vazeb a obslužnosti Plzeňské aglomerace (Mobilita)**Specifický cíl 3.1: Kvalitní vnější dopravní dostupnost Plzeňské aglomerace***Opatření*

3.1.1	Zlepšení dopravní dostupnosti Plzeňské aglomerace
-------	---

Specifický cíl 3.2: Udržitelný dopravní systém uvnitř Plzeňské aglomerace

Opatření	
3.2.1	Vytvoření inteligentního integrovaného dopravního systému Plzeňské aglomerace

Strategický cíl 4: Zvyšování kvality života obyvatel v Plzeňské aglomeraci (Veřejná vybavenost)

Specifický cíl 4.1: Zvyšování dostupnosti a kvality základní veřejné občanské vybavenosti Plzeňské aglomerace

Opatření	
4.1.1	Zvyšování kvality vzdělávací soustavy předškolního, základního, zájmového a neformálního vzdělávání
4.1.2	Zvyšování kvality a dostupnosti zdravotních a sociálních služeb
4.1.3	Rozvoj vybavenosti pro kulturní, sportovní a zájmovou činnost

Specifický cíl 4.2: Zkvalitňování infrastruktury a služeb veřejné správy

Opatření	
4.2.1	Zefektivnění činností veřejné správy

Strategický cíl 5: Zvyšování využití rozvojového potenciálu území (Udržitelný rozvoj měst a obcí)

Specifický cíl 5.1: Zvyšování atraktivity sídel

Opatření	
5.1.1	Revitalizace historického potenciálu sídel
5.1.2	Revitalizace veřejných prostranství

Specifický cíl 5.2: Zvyšování podílu cestovního ruchu na sektoru služeb

Opatření	
5.2.1	Rozvoj veřejných služeb v cestovním ruchu
5.2.2	Doplnění nabídky atraktivit (produktů) cestovního ruchu

STRATEGICKÝ CÍL 1

Zvyšování podílu perspektivních a konkurenceschopných ekonomických odvětví (Inovace, vzdělávání, podnikání)

Zaměření

výzkum a vývoj, spolupráce výzkumného a podnikatelského sektoru, výzkumná infrastruktura, rozvoj podnikání, podpora malého a středního podnikání, inovační podnikání, rozvoj vzdělávání, kvalifikace pracovní síly, konkurenceschopná ekonomika

Indikátory

Specifický cíl 1.1: Zvýšení praktických socioekonomických přínosů VaV

Popis specifického cíle

Praktická aplikace již realizovaných vědecko-výzkumných projektů v běžné socioekonomické praxi a zároveň podpora výzkumných témat, jejichž následná realizace v praxi pozitivně ovlivní socioekonomický rozvoj.

Vazba na rozvojovou potřebu

(A) INOVACE A VZDĚLÁVÁNÍ

Vazba na SRR ČR 21+³

Specifický cíl 1.1, 2.1

Opatření

Opatření 1.1.1: Zvýšení spolupráce výzkumného a podnikatelského sektoru

Popis: Podpora činností, při kterých budou v rámci podnikatelských aktivit (výroba, služby) do procesu implementovány a v praxi aplikovány výsledky či výstupy výzkumných a inovačních projektů. Jedná se též o podporu vzájemné spolupráce soukromého (výkonného) sektoru a výzkumného sektoru – specifikace potřeb a požadavků → financování → realizace výzkumných projektů → aplikace výsledků projektů (např. vytváření klastrů či technologických platforem).

Rozvojová potřeba: (A) INOVACE A VZDĚLÁVÁNÍ

Opatření 1.1.2: Rozvoj výzkumné infrastruktury a technologií

Popis: Opatření je zaměřeno na infrastrukturní a technologickou podporu realizace zejména předaplikačního a aplikovaného výzkumu, a to jak ve specializovaných výzkumných organizacích, tak v organizacích, které následně výsledky výzkumu přímo implementují do praxe v rámci vlastní ekonomické činnosti.

³ Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Rozvojová potřeba: (A) INOVACE A VZDĚLÁVÁNÍ**Specifický cíl 1.2: Rozvoj perspektivních oblastí hospodářství s vysoce kvalifikovanou pracovní silou**Popis specifického cíle

Zajištění kvalifikovaných pracovních kapacit pro perspektivní ekonomické činnosti v zájmu zajištění udržitelného socioekonomického rozvoje oblasti a rozvoje hospodářských aktivit s vyšší přidanou hodnotou, tj. (i) obecné zvýšení atraktivity vzdělání a prestiže vzdělávací soustavy (systémové řešení), (ii) zajištění dostupného odborného vzdělávání s pracovní perspektivou (motivace žáků a studentů napříč vzdělávacími stupni) a (iii) snížení počtu obyvatel s pouze základním vzděláním a těch, kteří opouští předčasně střední, vyšší stupně vzdělávací soustavy

Podpora procesů v oblasti rozvoje ekonomiky, které povedou ke snižování závislosti na jednostranně orientovaných hospodářských aktivitách a k rozvoji silné autonomní ekonomické struktury v regionu, rozvoj a akcelerace MSP ideálně založených na domácím kapitálu, rozvoj inovujících ekonomických subjektů, výroby a služeb s vyšší přidanou hodnotou, kreativního průmyslu a start ups, kvalita vzdělání a zvyšování vzdělanosti obyvatelstva a tvorba dostatečně lukrativních pracovních míst v rámci vnitřního trhu práce. Cílem uvedených procesů je snižování potřeby nekvalifikované nebo pouze minimálně kvalifikované zahraniční pracovní síly a tím i redukce případných sociálních dopadů při ekonomických potížích odvětví, které z velké části tuto zahraniční pracovní sílu využívají

Vazba na rozvojovou potřebu**(A) INOVACE A VZDĚLÁVÁNÍ**Vazba na SRR ČR 21+

Specifický cíl **1.1, 3.1**

Opatření**Opatření 1.2.1: Vznik a rozvoj moderních, ekonomicky perspektivních a udržitelných odvětví**

Popis: Podpora rozvoje ekonomických odvětví a ekonomických subjektů, které se zaměřují na moderní oblasti s vysokou přidanou hodnotou a koupěschopnou poptávkou, aplikují moderní technologie a jsou inovující. Podpora ekonomicky udržitelných oborů, které aplikují výsledky VaV, specializují se na perspektivní obory (inteligentní specializace) a pozici na trhu budují na bázi excelence. Jedná se zejména o podporu formou budování infrastruktury, ale i poskytováním poradenských, marketingových, popř. jiných specifických služeb souvisejících s rozvojem těchto odvětví (např. podnikatelské vouchery). Podpora je výrazně směřována do oblasti vzniku a rozvoje malých a středních podniků s různorodým ekonomickým zaměřením a potenciálem vnitřní i vnější konkurenceschopnosti. Podpora je zaměřena také na aktivity rozvoje vzdělanosti ve vazbě na potřeby trhu práce a perspektivních ekonomických odvětví. Dílčím cílem opatření je též vytváření podmínek pro udržení

vzdělaných obyvatel v regionu a minimalizace jejich odchodů mimo území Plzeňské aglomerace z ekonomických důvodů.

Rozvojová potřeba: (A) INOVACE A VZDĚLÁVÁNÍ

STRATEGICKÝ CÍL 2

Zvyšování kvality životního prostředí (Životní prostředí)

Zaměření

vodohospodářská infrastruktura, klimatické poměry v území – retence vody v intravilánu obcí a v krajině, hospodaření s vodou, modrozelená infrastruktura, hospodaření s odpady, reverzní logistika, úspora energií, obnovitelné zdroje energií, environmentální osvěta

Indikátory

Specifický cíl 2.1: Efektivní vodní hospodářství

Popis specifického cíle

Doplnění a rozvoj vodohospodářské infrastruktury, včetně zajištění náhradního zdroje pitné vody pro Plzeňskou aglomeraci; zvýšení retenční schopnosti území, a to jak v urbanizovaných částech aglomerace, tak v krajině zejména fragmentací rozsáhlých zemědělských ploch; revitalizace vodních toků způsobem blízkým přírodě (efektivní spojení modré a zelené infrastruktury) a udržitelnost stávajících a realizace nových protipovodňových opatření

Vazba na rozvojovou potřebu

(B) ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Vazba na SRR ČR 21+

Specifický cíl 1.4, 2.4

Opatření

Opatření 2.1.1: Zadržování vody v krajině a sídlech

Popis: Výstavba a rekonstrukce retenčních nádrží, sběračů, oddílné kanalizace apod. s cílem využití dešťové vody v území. Jedná se o retenci vody jak v urbanizovaných územích (zelené střechy, polopropustné povrchy, stromové aleje atd.), tak v přírodní krajině (přírodě blízké aktivity – meze, remízky, vhodná skladba hospodářských plodin apod.). Součástí opatření je realizace klimatického monitoringu s využitím inteligentních digitálních systémů

Rozvojová potřeba: (B) ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Opatření 2.1.2: Rozvoj vodohospodářské infrastruktury

Popis: Rekonstrukce a doplnění vodovodní a kanalizační infrastruktury v centrálních a periferních oblastech Plzeňské aglomerace s vazbou na opatření, která cílí na retenci dešťové vody v krajině. Zajištění náhradního zdroje pitné vody pro oblast Plzeňské aglomerace

Rozvojová potřeba: (B) ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Specifický cíl 2.2: Podpora rozvoje cirkulární ekonomiky a udržitelné energetiky

Popis specifického cíle

Realizaci řešení energetických úspor, využití potenciálu aglomerace k rozvoji výroby, a to zejména výroby energie z obnovitelných zdrojů energie, např. FVE, solární energie, vodní a větrná energie a ekonomické využití odpadů (recyklace, výroba, energetický zdroj)

Vazba na rozvojovou potřebu

(B) ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Vazba na SRR ČR 21+

Specifický cíl 2.4, 3.5

Opatření

Opatření 2.2.1: Výstavba zařízení pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů

Popis: Podpora výstavby zařízení na výboru energie z OZE – solární, fotovoltaické, vodní, větrné s důrazem zejména na využití ploch v urbanizovaném území.

Rozvojová potřeba: (B) ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Opatření 2.2.2: Zvýšení recyklace a využití odpadů

Popis: Podpora projektů vedoucích k hospodářskému využití odpadů, a to jak energetickému (např. rozšíření kapacity spalovny komunálních odpadů s využitím tepla pro vytápění objektů), tak výrobnímu (zpracování, recyklace, výroba).

Rozvojová potřeba: (B) ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Opatření 2.2.3: Zefektivnění hospodaření s energií

Popis: Podpora projektů zavádění opatření a systémů vedoucích k úsporám energií, resp. k efektivnějšímu hospodaření s energií.

Rozvojová potřeba: (B) ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

STRATEGICKÝ CÍL 3

Zlepšení dopravních vazeb a obslužnosti Plzeňské aglomerace (Mobilita)

Zaměření

vnější a vnitřní dopravní vztahy Plzeňské aglomerace, inteligentní integrovaný dopravní systém, rozvoj hromadné dopravy, bezmotorová doprava, bezpečnost dopravy, doprava v klidu, řešení dopravní zátěže území, dopravní infrastruktura

Indikátory

Specifický cíl 3.1: Kvalitní vnější dopravní dostupnost Plzeňské aglomerace

Popis specifického cíle

Rozvoj vnitřní mobility v rámci Plzeňské aglomerace a vnější dostupnosti, a to zejména silniční dostupnosti (propojení severní části Plzeňské aglomerace a dalších dopravně periferních území na hlavní komunikační tahy sítě TEN-T), řešení dopravních vztahů v území a redukce dopravního zatížení exponovaných částí Plzeňské aglomerace.

Vazba na rozvojovou potřebu

(C) MOBILITA

Vazba na SRR ČR 21+

Specifický cíl 1.2, 2.2, 3.2

Opatření

Opatření 3.1.1: Zlepšení dopravní dostupnosti Plzeňské aglomerace

Popis: V oblasti silniční přepravy se jedná o napojení dosud nepřipojených oblastí Plzeňské aglomerace (zejména severní část) kvalitní silniční infrastrukturou na mezinárodní síť TEN-T. Zvýšení dostupnosti periferních částí Plzeňské aglomerace, řešení přetížení exponovaných silničních úseků.

Rozvojová potřeba: (C) MOBILITA

Specifický cíl 3.2: Udržitelný dopravní systém uvnitř Plzeňské aglomerace

Popis specifického cíle

Maximalizace rozvoje ekologicky šetrného integrovaného dopravního systému pro osobní dopravu (odstavná parkoviště, vybavené přestupní terminály, veřejná hromadná doprava) a podpora rozvoje bezmotorové dopravy (bezpečnost, infrastruktura), realizace inteligentních systémů provázanosti různých druhů dopravy, infrastruktura a technologie řízení a monitoringu dopravy.

Vazba na rozvojovou potřebu

(C) MOBILITA

Vazba na SRR ČR 21+

Specifický cíl 1.2, 2.2, 3.2

Opatření**Opatření 3.2.1: Vytvoření inteligentního integrovaného dopravního systému Plzeňské aglomerace**

Popis: Opatření se zaměřuje na vytvoření kombinovaného dopravního systému, který umožní snadnou dostupnost všech částí Plzeňské aglomerace provázáním různých druhů dopravy se záměrem dopravně zklidnit centrální část Plzeňské aglomerace a minimalizovat nákladní transportní dopravu v centru města Plzeň a v intravilánech obcí Plzeňské aglomerace. Realizace povede k zefektivnění dopravní dostupnosti a obslužnosti zejména exponovaných částí jádra Plzeňské aglomerace a k podstatnému snížení ekologické zátěže pro území. Opatření se též zaměřuje na dokončení konceptu integrovaného dopravního systému města Plzně vybudování potřebné infrastruktury pro plynulou návaznost různých druhů dopravy (odstavná parkoviště, trati hromadné dopravy, parkování v centrálních částech města, přestupní terminály, vozový park hromadné dopravy, infrastruktura pro bezmotorovou dopravu, inteligentní informační a řídicí systémy). Součástí komplexního pojetí opatření je též podpora ekologických a udržitelných forem dopravy, a to zejména zajištěním propojení částí Plzeňské aglomerace cyklostezkami, elektrifikace MHD (rozvoj trakce), zrychlení a zpřesnění provozu MHD (vyhrazené bus pruhy, preference SSZ, vyhrazené komunikace) a odstraňováním bariér pro pěší dopravu.

Rozvojová potřeba: (C) MOBILITA**STRATEGICKÝ CÍL 4****Zvyšování kvality života obyvatel v Plzeňské aglomeraci (Veřejná vybavenost)**Zaměření

zkvalitňování obytné funkce, rozvoj veřejných služeb občanské vybavenosti – infrastruktura, provoz (školy, zdravotnictví, sociální služby), rozvoj sportovní, kulturní a volnočasové vybavenosti, kvalitní, efektivní veřejná správa

Indikátory**Specifický cíl 4.1: Zvyšování dostupnosti a kvality základní veřejné občanské vybavenosti Plzeňské aglomerace**Popis specifického cíle

Vytváření infrastrukturního zázemí pro bydlení a kvalitní život mladých lidí, kteří zakládají rodiny, udržení obyvatel v produktivním věku v regionu a vytvoření dostatečného a důstojného zázemí pro seniorskou populaci. Jedná se o podporu bydlení, včetně sociálního a dostupného bydlení a kvalitního infrastrukturního zázemí veřejné občanské vybavenosti (zdravotnictví, vzdělávací systém, sociální systém, kultura, sport, zájmová činnost). Cíl se zaměřuje též na řešení stěžejního demografického problému, tj. stárnutí populace, resp. zvyšování podílu obyvatel v postproduktivních věkových skupinách.

Vazba na rozvojovou potřebu

(D) VEŘEJNÁ VYBAVENOST

Vazba na SRR ČR 21+

Specifický cíl 1.3, 2.3, 3.3

Opatření

Opatření 4.1.1: Zvyšování kvality vzdělávací soustavy, předškolního, základního, zájmového a neformálního vzdělávání

Popis: Optimalizace kapacit, zvyšování dostupnosti a kvality MŠ, ZŠ a školských zařízení a zkvalitňování vzdělávací infrastruktury základního, předškolního, zájmového a neformálního vzdělávání. Opatření se zaměřuje jak na vzdělávací infrastrukturu, tak na zvyšování kvality vzdělávací soustavy zlepšováním personálních kapacit (zvyšování kvality pedagogických pracovníků a ostatních pracovníků) a zvyšováním vybavenosti škol a zařízení moderními vzdělávacími prostředky (pomůckami) s ohledem na rozvoj všech žádoucích kompetencí dětí a žáků.

Rozvojová potřeba: (D) VEŘEJNÁ VYBAVENOST

Opatření 4.1.2: Zvyšování kvality a dostupnosti zdravotních a sociálních služeb

Popis: Opatření je zaměřeno na realizaci následujících činností: (i) doplnění zdravotních služeb ambulantní a terénní zdravotní péče v rámci celé Plzeňské aglomerace, včetně okrajových částí (dostupnost kvalitní základní zdravotní péče je stěžejní pro celkovou atraktivitu území pro bydlení žádoucích skupin obyvatel); (ii) infrastrukturní a technické zajištění dostupnosti sociálních služeb v reakci na aktuální sociální vývoj ve společnosti, tj. zejména stárnutí obyvatelstva a předpokládaný nárůst potřeby pobytových zařízení, terénní a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním či kombinovaným postižením. (např. dlouhodobá a následná péče, integrovaná zdravotně-sociální péče, paliativní a hospicová péče). V této části je opatření též zaměřeno na podporu rozvoje společensky žádoucího bydlení (sociální bydlení, finančně dostupné bydlení); (iii) přípravu systému sociálních a dalších souvisejících služeb zejména v oblastech bydlení, vzdělávání, bezpečnosti a trhu práce na aktivity sociální inkluze osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených (osoby s nízkou kvalifikací, osoby obtížně uplatnitelné na trhu práce, osoby opouštějící trh práce z důvodu ekonomických změn, ekonomičtí migranti neuplatnitelní na trhu práce v Plzeňské aglomeraci, apod.). Opatření je v této části též zaměřeno na zavádění udržitelných služeb, které umožní sladování pracovního a rodinného života obyvatel Plzeňské aglomerace a služeb navazujících svým charakterem na sociální služby.

Rozvojová potřeba: (D) VEŘEJNÁ VYBAVENOST

Opatření 4.1.3: Rozvoj vybavenosti pro kulturní, sportovní a zájmovou činnost

Popis: Rozvoj stávající a doplnění nové infrastruktury pro aktivity v oblasti kultury, sportu a spolkové činnosti. Naplňování opatření směřuje k udržení a obnově stávajících zařízení a k realizaci nové vybavenosti (v oblasti kultury např. paměťové instituce, kreativní průmysl, moderní umění; v oblasti sportu např. nová zázemí pro vnitřní a venkovní sportování, podpora moderních – tendenčních sportovních směrů).

Rozvojová potřeba: (D) VEŘEJNÁ VYBAVENOST

Specifický cíl 4.2: Zkvalitňování infrastruktury a služeb veřejné správy

Popis specifického cíle

Zvyšování kvality poskytovaných veřejných služeb s důrazem na efektivní služby veřejné správy (smart administration).

Vazba na rozvojovou potřebu

(D) VEŘEJNÁ VYBAVENOST

Vazba na SRR ČR 21+

Specifický cíl 6.3, 6.4, 6.5

Opatření

Opatření 4.2.1: Zefektivnění činností veřejné správy

Popis: Zkvalitňování služeb veřejné správy, aplikace prvků smart administration do praxe poskytování služeb veřejné správy, včetně digitalizace a dalších inteligentních řešení fungování administrativy vůči občanům Plzeňské aglomerace.

Rozvojová potřeba: (D) VEŘEJNÁ VYBAVENOST

STRATEGICKÝ CÍL 5

Zvyšování využití rozvojového potenciálu území (Udržitelný rozvoj měst a obcí)

Zaměření

zkvalitňování obytné a rekreační funkce území – veřejná prostranství, kulturně-historický potenciál sídel, turistická vybavenost, rozvoj atraktivit a služeb cestovního ruchu

Indikátory

Specifický cíl 5.1: Zvyšování atraktivity sídel

Popis specifického cíle

Udržitelný rozvoj kulturně historického potenciálu měst a obcí (zlepšení stavu kulturních památek a objektů a ploch v památkových rezervacích a zónách) a rozvoj veřejných prostranství se záměrem zvyšování atraktivity sídel jak pro místní obyvatelstvo (rezidenty) tak pro návštěvníky (účastníky cestovního ruchu), a to zejména (i) podporou revitalizace nemovitého a movitého kulturního a historického dědictví a doplňkové infrastruktury s vazbou na využití ekonomického potenciálu udržitelného cestovního ruchu (např. revitalizace průmyslových brownfields za účelem rozvoje industriální turistiky, rozvoje zázemí pro kreativní odvětví, rozvoje vzdělanosti a informovanosti obyvatel) a (ii) podporou revitalizace veřejných prostranství se zaměřením na uplatňování opatření pro posílení společenských funkcí, komfortu pobytových charakteristik a bezpečnosti a využití prvků modrozelené infrastruktury

Vazba na rozvojovou potřebu

(E) UDRŽITELNÝ ROZVOJ MĚST A OBCÍ

Vazba na SRR ČR 21+

Specifický cíl 1.3, 1.4, 3.3, 3.4

Opatření

Opatření 5.1.1: Revitalizace historického potenciálu sídel

Popis: Podpora revitalizace nemovitých a movitých kulturních památek a dalších historických objektů včetně objektů a ploch v památkových rezervacích a zónách a podpora revitalizace doplňkové infrastruktury za účelem ochrany, zachování a zpřístupnění historických hodnot pro širokou veřejnost (rezidenti, návštěvníci) a s vazbou na sociální (vzdělanost, identita, informovanost) a ekonomický rozvoj.

Podpora ekonomizace kulturního dědictví ve vazbě na rozvoj udržitelného cestovního ruchu a budování veřejné infrastruktury cestovního ruchu přístupné jak návštěvníkům, tak rezidentům.

Rozvojová potřeba: (E) UDRŽITELNÝ ROZVOJ MĚST A OBCÍ

Opatření 5.1.2: Revitalizace veřejných prostranství

Popis: Zkvalitňování, revitalizaci a vytváření nových veřejných prostranství (včetně vybavení a technické infrastruktury) se zaměřením na posílení sociálně aktivizační funkce prostranství (volnočasové aktivity - setkávání obyvatel, relaxace a odpočinek, občerstvení, kultura), posílení kvality a komfortu pobytových charakteristik zaváděním zelené infrastruktury (regulace teplotních výkyvů, kvalita ovzduší, retence vody), posílením funkčního řešení primárně urbanizovaných veřejných prostranství s vysokou koncentrací obyvatel (přehlednost, orientace v prostoru a směřování toků pěší dopravy včetně sociální bezpečnosti).

Rozvojová potřeba: (E) UDRŽITELNÝ ROZVOJ MĚST A OBCÍ

Specifický cíl 5.2: Zvyšování podílu cestovního ruchu na sektoru služeb

Popis specifického cíle

Rozvoj a zvyšování kvality služeb cestovního ruchu a posilování celkové atraktivity turistické nabídky Plzeňské aglomerace (udržitelný a environmentálně šetrný cestovní ruch je perspektivní ekonomické odvětví, jehož potenciál není na území Plzeňské aglomerace dostatečně využit, další rozvoj cestovního ruchu a ekonomizace turistického potenciálu lokality je závislý na atraktivitě objektů cestovního ruchu a na rozsahu a kvalitě poskytovaných turistických služeb)

Vazba na rozvojovou potřebu

(E) UDRŽITELNÝ ROZVOJ MĚST A OBCÍ

Vazba na SRR ČR 21+

Specifický cíl 1.3, 2.3, 3.1

Opatření

Opatření 5.2.1: Rozvoj veřejných služeb v cestovním ruchu

Popis: Podpora rozvoje veřejných služeb cestovního ruchu, např. informačních služeb (informační centra), navigačních systémů, digitalizace turistické nabídky, turistický informační systém, služby v rámci veřejných turistických atraktivit)

Rozvojová potřeba: (E) UDRŽITELNÝ ROZVOJ MĚST A OBCÍ

Opatření 5.2.2: Doplnění nabídky atraktivit (produktů) cestovního ruchu

Popis: Opatření je zaměřeno na udržitelný, environmentálně šetrný rozvoj cestovního ruchu, na inovace v cestovním ruchu a vytváření nabídky nových zajímavých turistických atraktivit (industriální cestovní ruch, příběhová turistika, gastro turistika, filmová turistika, barokní turistika, ekoturistika, agroturistika, kongresová turistika apod.), popř. integrované nabídky turistických produktů, které jsou z hlediska udržení turistů regionu (a tedy z důvodu zvýšení ekonomického profitu) klíčové.

Rozvojová potřeba: (E) UDRŽITELNÝ ROZVOJ MĚST A OBCÍ

4.2 Vazba na relevantní rozvojové dokumenty

Strategické, specifické cíle a opatření Strategie Plzeňské aglomerace bylo komparováno s relevantními schválenými strategickými dokumenty, a to na národní, regionální i municipální úrovni. Přehled výchozích dokumentů je prezentován níže s uvedením klíčových tematických vazeb na zaměření SPA. U všech územních úrovní dokumentů je soulad se Strategií Plzeňské aglomerace posuzován u těch strategií a programů, jejichž časová působnost přesahuje horizont roku 2020. Samostatně je specifikován soulad strategického rámce SPA se Strategií regionálního rozvoje ČR 2021+.

(1) NÁRODNÍ ÚROVEŇ (MMR, MD, MK, MPSV, MPO, MZdr, MŽP, Úřad vlády)

Výchozí dokumenty:

- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (2019)
- Koncepce nákladní dopravy ČR 2017-2023 s výhledem do roku 2030
- Státní kulturní politika ČR 2015–2020 (s výhledem do roku 2025) [akt. 2017]
- Národní strategie rozvoje sociálních služeb 2016-2025
- Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025
- Koncepce rodinné politiky ČR (2017)
- Koncepce podpory sportu 2016-2025 – SPORT 2025
- Digitální Česko: Koncepce Digitální ekonomika a společnost (2018)
- Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR – Národní RIS3 strategie
- Akční plán o budoucnosti automobilového průmyslu v ČR - "Český automobilový průmysl 2025" (2017)
- Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 [akt. 2019]
- Koncepce zdravotnického výzkumu do roku 2022 (2014)
- Inovační strategie České republiky 2019-2030
- Politika ochrany klimatu v ČR (2017)
- Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (2012)
- Národní rozvojový program mobility pro všechny [akt. 2014]

Na národní úrovni se relevantní rozvojové dokumenty (hodnoceno ve vazbě na analytické závěry Strategie PA) zaměřují zejména na následující rozvojové oblasti:

- VaV – základní, aplikovaný,
- doprava (mobilita, IDS, kombinovaná doprava, železnice),
- veřejné služby
 - zdravotnictví – primární péče → doplnění kapacit, zejména v okrajových územích,
 - sociální služby – terénní, ambulantní, pobytová – vazba na aktuální sociální problémovost a cílové skupiny,
 - vzdělání – všechny stupně vzdělávání
- životní prostředí,
- kulturní dědictví a jeho využití pro cestovní ruch.

Závěr: Strategický rámec SPA není v rozporu se strategickými dokumenty na národní úrovni.

(2) REGIONÁLNÍ ÚROVEŇ (Plzeňský kraj)

Výchozí dokumenty:

- Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+
- Plán odpadového hospodářství Plzeňského kraje 2016-2026
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji 2019-2021
- Plán dopravní obslužnosti Plzeňského kraje 2017-2021
- Regionální inovační strategie Plzeňského kraje, 2. aktualizace

Dokumenty Plzeňského kraje jsou klíčovým východiskem pro zpracování analytické části Strategie Plzeňské aglomerace (SPA) a zásadním podkladem pro identifikaci problémů a potřeb území PA a formulování hlavních rozvojových směrů SPA.

Hlavní zaměření dokumentů relevantních a aktualizovaných dokumentů pro období 2020+:

- odpadové hospodářství
- sociální služby
- doprava
- vodní hospodářství

Závěr: Strategický rámec SPA není v rozporu se strategickými dokumenty na regionální úrovni.

(3) **MUNICIPÁLNÍ ÚROVEŇ** (statutární město Plzeň, obce v územní působnosti Plzeňské aglomerace)

Výchozí dokumenty / podklady:

- Strategický plán města Plzně (2018)
- sektorové dokumenty města Plzeň
- šetření Analýza území plzeňské metropolitní oblasti (2019)

Zásadní pro formulování ITI 2021+ jsou obecné a sektorové rozvojové dokumenty statutárního města Plzeň. Obdobně jako regionální podklady slouží jako výchozí pro konstrukci SPA. Požadavky a postoje dalších obcí územního obvodu Plzeňské aglomerace jsou analyzovány v rámci vyhodnocení dotazníkového šetření, které proběhlo na jaře 2019 (viz *Shrnutí dotazníkového šetření v obcích Plzeňské aglomerace 04/2019*).

Závěr: Strategický rámec SPA není v rozporu se strategickými dokumenty na municipální úrovni.

4.2.1 Vazba na Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+

Hlavním analyzovaným obecně rozvojovým dokumentem je Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR 21+) zpracovaná Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Porovnání kompatibility SRR 21+ se strategickým rámcem SPA bylo provedeno na úrovni specifických cílů SPA.

Struktura a popis vazeb specifických cílů Strategie Plzeňské aglomerace a Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Specifický cíl SPA 1.1: Zvýšení praktických socioekonomických přínosů VaV	
Vazba na specifické cíle SRR ČR 21+	
1.1	Napomáhat transformaci metropolitních ekonomik směrem k činnostem s vyšší přidanou hodnotou a k ekonomice založené na znalostech, vytvářet podmínky pro významnější a intenzivnější zapojení firem do evropské a světové ekonomiky a pro posílení postavení metropolitních území ve střední Evropě v konkurenci podobných území. SPA → inovační podnikání, otevřená výzkumná infrastruktura, materiálový a technologický výzkum, spolupráce výzkumného a podnikatelského sektoru
2.1	Zlepšovat podmínky pro posun domácích i zahraničních firem od nákladově orientované konkurenceschopnosti směrem ke konkurenceschopnosti založené na znalostech a rozvíjet inteligentní specializaci v aglomeracích a jejich zázemí. SPA → inovační podnikání, otevřená výzkumná infrastruktura, materiálový a technologický výzkum, spolupráce výzkumného a podnikatelského sektoru

Specifický cíl SPA 1.2: Rozvoj perspektivních oblastí hospodářství s vysoce kvalifikovanou pracovní silou	
Vazba na specifické cíle SRR ČR 21+	
1.1	Napomáhat transformaci metropolitních ekonomik směrem k činnostem s vyšší přidanou hodnotou a k ekonomice založené na znalostech, vytvářet podmínky pro významnější a intenzivnější zapojení firem do evropské a světové ekonomiky a pro posílení postavení metropolitních území ve střední Evropě v konkurenci podobných území. SPA → zvyšování kvalifikace pracovní síly, rozvoj lidských zdrojů, spolupráce výzkumného a podnikatelského sektoru
3.1	Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce. SPA → zvyšování kvalifikace pracovní síly, rozvoj lidských zdrojů, podpora malého a středního podnikání, podpora rozvoje nových (inovativních, jedinečných) ekonomických odvětví

Specifický cíl SPA 2.1: Efektivní vodní hospodářství**Vazba na specifické cíle SRR ČR 21+**

1.4	Efektivně využívat zastavěné území, omezit zastavování volné krajiny vyvolávané růstem metropolitních území, rozšiřovat a propojovat plochy a hmoty zeleně v intravilánech a zefektivnit hospodaření s vodou a energií v metropolitních územích. SPA → retence vody v krajině, retence vody v intravilánech obcí, modrozelená infrastruktura, smart systémy hospodaření s vodou
2.4	Efektivně řešit problémy životního prostředí spojené s koncentrací velkého množství obyvatel a adaptovat aglomerace na změnu klimatu. SPA → veřejná prostranství, modrozelená infrastruktura, klimatický monitoring

Specifický cíl SPA 2.2: Podpora rozvoje cirkulární ekonomiky a udržitelné energetiky**Vazba na specifické cíle SRR ČR 21+**

2.4	Efektivně řešit problémy životního prostředí spojené s koncentrací velkého množství obyvatel a adaptovat aglomerace na změnu klimatu. SPA → reverzní řešení odpadového hospodářství, udržitelné hospodaření s energií, využití obnovitelných zdrojů energií
3.5	Umožnit energetickou transformaci venkovského zázemí regionálních center. SPA → udržitelné hospodaření s energií, opatření na podporu úspory energií, využití obnovitelných zdrojů energií

Specifický cíl SPA 3.1: Kvalitní vnější dopravní dostupnost Plzeňské aglomerace**Vazba na specifické cíle SRR ČR 21+**

1.2	Zlepšit dopravní spojení mezi metropolemi a významnými středoevropskými centry osídlení, posílit kvalitní dopravní spojení mezi metropolemi a jejich zázemím, zvyšovat atraktivitu jiných způsobů dopravy než individuální automobilové dopravy a zlepšovat propojení různých módů dopravy. SPA → napojení území na síť TEN-T, inteligentní řízení mobility, provázanost různých druhů dopravy, infrastruktura pro kombinovanou dopravu, prostupnost území bezmotorovou dopravou
-----	---

2.2	Zlepšit či dobudovat napojení aglomerací na blízká, velká sídla za hranicemi a na sousední aglomerace nebo metropole, zlepšit dopravu mezi jádry aglomerací a jejich zázemím a zlepšovat podmínky pro atraktivitu jiných způsobů dopravy než individuální automobilové dopravy. SPA → napojení území na síť TEN-T, inteligentní řízení mobility, provázanost různých druhů dopravy, infrastruktura pro kombinovanou dopravu, prostupnost území bezmotorovou dopravou
3.2	Zlepšit dopravní dostupnost v rámci regionů. SPA → podpora rozvoje kvalitního dopravního propojení periferních a jádrových oblastí regionu

Specifický cíl SPA 3.2: Udržitelný dopravní systém uvnitř Plzeňské aglomerace

Vazba na specifické cíle SRR ČR 21+

1.2	Zlepšit dopravní spojení mezi metropolemi a významnými středoevropskými centry osídlení, posílit kvalitní dopravní spojení mezi metropolemi a jejich zázemím, zvyšovat atraktivitu jiných způsobů dopravy než individuální automobilové dopravy a zlepšovat propojení různých módů dopravy. SPA → napojení území na síť TEN-T, inteligentní řízení mobility, provázanost různých druhů dopravy, infrastruktura pro kombinovanou dopravu, prostupnost území bezmotorovou dopravou
2.2	Zlepšit či dobudovat napojení aglomerací na blízká, velká sídla za hranicemi a na sousední aglomerace nebo metropole, zlepšit dopravu mezi jádry aglomerací a jejich zázemím a zlepšovat podmínky pro atraktivitu jiných způsobů dopravy než individuální automobilové dopravy. SPA → napojení území na síť TEN-T, inteligentní řízení mobility, provázanost různých druhů dopravy, infrastruktura pro kombinovanou dopravu, prostupnost území bezmotorovou dopravou
3.2	Zlepšit dopravní dostupnost v rámci regionů. SPA → podpora rozvoje kvalitního dopravního propojení periferních a jádrových oblastí regionu

Specifický cíl SPA 4.1: Zvyšování dostupnosti a kvality základní veřejné občanské vybavenosti Plzeňské aglomerace	
Vazba na specifické cíle SRR ČR 21+	
1.3	Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbiích i v širším zázemí a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit. SPA → vzdělávací, zdravotní a sociální infrastruktura, sladování pracovního a rodinného života, aplikace smart systémů a moderních technologií v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb, služby prevence dopadů problematického sociálního začleňování
2.3	Zajištění dostatečného rozsahu služeb a předcházení vzniku a prohlubování sociálního vyloučení. SPA → vzdělávací, zdravotní a sociální infrastruktura, sladování pracovního a rodinného života, aplikace smart systémů a moderních technologií v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb, služby prevence dopadů problematického sociálního začleňování
3.3	Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit. SPA → revitalizace veřejných prostranství, veřejná volnočasová vybavenost, revitalizace kulturně-historického potenciálu sídel

Specifický cíl SPA 4.2: Zkvalitňování infrastruktury a služeb veřejné správy	
Vazba na specifické cíle SRR ČR 21+	
6.3	Zohledňovat územní dimenzi v rámci sektorových politik a rozvíjet SMART řešení. SPA → SMART řešení v oblasti mobility, vzdělávání, zdravotní a sociální péče, životního prostředí, výkonu veřejné správy
6.4	Zefektivnit výkon veřejné správy a podpořit bezpečné poskytování elektronických služeb občanům. SPA → elektronizace veřejné správy, on-line služby veřejné správy
6.5	Zlepšit práci s daty v oblasti regionálního rozvoje. SPA → územní monitorovací systémy – doprava, životní prostředí, data z výkonu elektronické veřejné správy

Specifický cíl SPA 5.1: Zvyšování atraktivity sídel	
Vazba na specifické cíle SRR ČR 21+	
1.3	Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbiích i v širším zázemí a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit. SPA → revitalizace veřejných prostranství, infrastruktura pro volnočasové aktivity, revitalizace kulturně-historického potenciálu území a sídel
1.4	Efektivně využívat zastavěné území, omezit zastavování volné krajiny vyvolávané růstem metropolitních území, rozšiřovat a propojovat plochy a hmoty zeleně v intravilánech a zefektivnit hospodaření s vodou a energií v metropolitních územích. SPA → revitalizace veřejných prostranství, revitalizace brownfields, modrozelená infrastruktura, propojení území stezkami pro bezmotorovou dopravu
3.3	Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit. SPA → revitalizace veřejných prostranství, revitalizace brownfields, využití kulturně-historického potenciálu územní a sídel, péče o kulturní památky (vč. využití a ekonomizace)
3.4	Pečovat o prostředí obce a stabilizovat dlouhodobé využívání krajiny a zamezit její degradaci SPA → revitalizace veřejných prostranství, revitalizace nevyužívaných objektů v území (vč. využití pro rozvoj cestovního ruchu)

Specifický cíl SPA 5.2: Zvyšování podílu cestovního ruchu na sektoru služeb	
Vazba na specifické cíle SRR ČR 21+	
1.3	Zajistit občanskou vybavenost v dostatečném rozsahu a dostupnosti v jádrech metropolitních oblastí, suburbiích i v širším zázemí a omezit riziko vzniku sociální polarizace a segregovaných či vyloučených lokalit. SPA → vytváření nabídky nových turistických atraktivit a produktů cestovního ruchu s využitím kulturního a kreativního potenciálu území
2.3	Zajištění dostatečného rozsahu služeb a předcházení vzniku a prohlubování sociálního vyloučení. SPA → rozvoj veřejných služeb cestovního ruchu, podpora rozvoje průmyslu cestovního ruchu

3.1	Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce. SPA → podpora rozvoje služeb cestovního ruchu jako perspektivního ekonomického odvětví, rozvoj veřejných služeb cestovního ruchu, doplnění atraktivit (produktů) cestovního ruchu
-----	--

Závěr: Strategický rámec SPA není v rozporu s cíli Strategie regionálního rozvoje ČR 21+, všechny specifické cíle SPA pomáhají naplňovat konkrétní specifické cíle SRR ČR 21+.

4.3 Popis integrovaných rysů strategie

Strategie Plzeňské aglomerace je koncepční nástroj, který v rámci přípravy a následné realizace předpokládá aplikaci integrovaného přístupu. Tím se výrazně liší od standardně zpracovávaných a implementovaných územních rozvojových strategií (na všech územních stupních), které jsou i přes metodické začleňování principů územní či tematické integrace spíše realizačně zaměřeny na individuální, izolované projekty často bez širších lokálních (regionálních) a věcných souvislostí a dominantně orientované dle možností získat pro jejich uskutečnění levné externí zdroje (dotace).

4.3.1 Vymezení integrovaného přístupu

Integrovaný přístup spočívá v nastavení Strategie a následně její realizace tak, aby jednotlivé implementační kroky byly vzájemně logicky propojeny s ambicí na co největší socioekonomický efekt, tzn. aby došlo k maximální funkční provázanosti hlavních prvků integrovaného přístupu.

Hlavní prvky integrovaného přístupu:

- územní přístup (územní integrace)
- tematický přístup (tematická integrace) - prolínání více os operačních programů, prolínání více strategických témat
- vícezdrojové financování (integrace zdrojů)
- více aktérů tvorby, realizace (integrace aktérů)

Základem nastavení integrovaného přístupu je společné naplňování všech výše uvedených prvků.

Integrovaný přístup je v rámci veřejných strategií založen na principu subsidiarity, tj. na přenosu zodpovědnosti na lokální (regionální) autority, resp. na co nejnížší rozhodovací úrovni, která je schopná svěřené aktivity efektivně vykonávat bez ztráty kvality. Tento princip je pro realizaci integrovaného přístupu zásadní, avšak aktuálně není v nastavení implementace kohezní politiky EU v ČR naplňován a limitujícím faktorem je pokračující vysoká míra resortismu.

Aplikace integrovaného přístupu ve Strategii Plzeňské aglomerace

Obsahová struktura Strategie Plzeňské aglomerace (ITI 2) je závazně stanovená Ministerstvem pro místní rozvoj ČR v rámci Metodického postupu integrovaných nástrojů (MPIN v4 + Metodické stanovisko č. 13):

- Strategické cíle
- Specifické cíle
- Opatření

Pozn.: samotná povinná struktura Strategie komplikuje nastavení integrovaného přístupu, protože z metodické podstaty vede k resortnímu uspořádání. Strategie v návrhové části je tedy navržena konvenčně s doplněním tzv. integrovaných rysů.

Strategické cíle vychází z politických cílů stanovených Evropskou komisí, specifické cíle tematicky rozpracovávají cíle strategické a jsou naplňovány opatřeními.

Integrovaný přístup je aplikován napříč jednotlivými opatřeními a prorůstá do vyšších pater návrhové části Strategie, tj. do specifických cílů a strategických cílů.

Na úrovni Strategie Plzeňské aglomerace je primárně je aplikovaný prvek tematické integrace s územní identifikací v rámci aglomerace a s vazbou na integraci aktérů – subjektů veřejného, soukromého a neziskového sektoru.

Čtvrtý klíčový prvek integrovaného přístupu, tj. vícezdrojové financování je v obecném vymezení uveden u každého opatření, a to zejména s ohledem na financovatelnost z operačních programů. Dalšími zapojenými zdroji jsou zdroje veřejné (kofinancování, další) a soukromé (v rámci integrovaného přístupu kooperace aktérů na integrovaných projektech).

4.3.2 Integrovanost na úrovni opatření strategie

Koincidenční matice opatření Strategického rámce

Opatření	1.1.1	1.1.2	1.2.1	2.1.1	2.1.2	2.2.1	2.2.2	2.2.3	3.1.1	3.2.1	4.1.1	4.1.2	4.1.3	4.2.1	5.1.1	5.1.2	5.2.1	5.2.2
1.1.1		xx	xx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2	xx		0	x	0	x	x	x	0	x	0	0	0	x	0	0	0	0
1.2.1	xx	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.1	0	x	0		xx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x	0	0
2.1.2	0	0	0	xx		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.1	0	x	0	0	0		xx	xx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2	0	x	0	0	0	xx		xx	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.3	0	x	0	0	0	xx	xx		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.1	0	0	0	0	0	0	0	0		xx	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.1	0	x	0	0	0	0	0	0	xx		0	0	0	0	0	x	0	0
4.1.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		x	x	x	x	0	0	0
4.1.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x		x	x	0	0	0	0
4.1.3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x	x		x	x	0	0	0
4.2.1	0	x	0	0	0	0	0	0	0	0	x	x	x		0	0	x	0
5.1.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x	0	x	0		xx	0	x
5.1.2	0	0	0	x	0	0	0	0	0	x	0	0	0	0	xx		0	0
5.2.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x	0	0		xx
5.2.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	x	0	xx	

0 = slabá až žádná vazba mezi opatřeními

x = silná vazba mezi opatřeními

xx = zásadní vazba mezi opatřeními

Každá identifikovaná vazba, vyznačena v koincidenční matici, je charakterizována následujícím popisem.

Opatření 1.1.1 zaměřené na podporu inovačního podnikání aplikací výsledků a výstupů výzkumných a inovačních projektů vzešlé ze spolupráce soukromého a výzkumného sektoru má zásadní vazbu na opatření 1.1.2, které navazuje na tuto oblast podporou a zajištěním infrastrukturální a technologického zázemí pro realizaci aplikovaného a předaplikačního výzkumu ve výzkumných organizacích či organizacích implementující výstupy do praxe. Zároveň je zásadní vazba identifikována u opatření 1.1.1 a opatření 1.2.1, které je zaměřeno na komplexní podporu MSP specializující se na perspektivní obory (inteligentní specializace) a budují pozici na trhu na bázi excelence. Společně tato opatření podporují oblast podnikání v moderních, perspektivních a udržitelných odvětvích.

Opatření 1.1.2, které je zaměřeno na infrastrukturální a technologickou podporu realizace zejména předaplikačního a aplikovaného výzkumu má silnou vazbu na opatření, která úzce souvisí s oblastmi (podnikání, výroba, služby, občanská vybavenost), ve kterých zavádění nových technologií, přístupů a procesů k řešení aktuálních problémů a potřeb je zásadní. Silná vazba je tedy zřejmá na opatření věnující se oblasti životního prostředí (retence a klima) – opatření 2.1.1 zaměřené na retenci vody v urbanizovaných územích a krajině včetně zavádění inteligentních digitálních systémů a monitoringu. Dále na opatření zabývající se tématy cirkulární ekonomiky a udržitelné energetiky – opatření 2.2.1 zaměřující se na technologie a zařízení OZE, opatření 2.2.2 řešící oblast využití odpadů (cirkulární ekonomika), opatření 2.2.3 zabývající se zefektivněním hospodaření s energiemi. Silná vazba je též patrná na opatření 3.2.1 směřující k rozvoji technologií v řízení mobility a na oblast rozvoje inteligentních digitálních systémů veřejných služeb (opatření 4.2.1).

Zásadní vazby jsou identifikovány v rámci opatření 2.1.1 a 2.1.2 zabývající se oblastí vodního hospodářství – retence vody v krajině a sídlech, rozvoj vodohospodářské infrastruktury včetně zavádění systémů monitoringu. Obě opatření jsou v silné vazbě s opatřením zabývající se revitalizací veřejných prostranství (opatření 5.1.2) se zaměřením na zkvalitnění komfortu pobytových charakteristik prostranství (retence vody, kvalita ovzduší, regulace teplotních výkyvů, veřejná zeleň).

Oblastí, která je vnitřně integrována a je zde zásadní vazba mezi opatřeními, je oblast cirkulární ekonomiky a udržitelné energetiky. Touto oblastí se zabývají opatření jednak zaměřené na rozvoj a využití OZE (opatření 2.2.1), dále zaměřené na využití odpadů pro další zpracování ve výrobě či využití jako zdroje energie (opatření 2.2.2) a též opatření 2.2.3 zaměřené na zavádění systémů vedoucích k úsporám energií, resp. k efektivnějšímu hospodaření s energiemi.

Doprava je reprezentována opatřeními, která jsou ve vzájemné zásadní vazbě a komplexně řeší problematiku dopravní dostupnosti PA (opatření 3.1.1) v návaznosti na realizaci dílčích aktivit inteligentního integrovaného dopravního systému Plzeňské aglomerace (opatření 3.2.1). Oblast dopravy, a to primárně doprava řešená v opatření 3.2.1 (část infrastruktura pro bezmotorovou dopravu) je v silné vazbě na opatření 5.1.2, které je zaměřeno na veřejná prostranství a řeší i oblast bezpečnosti dopravy včetně funkční regulace toků dopravy.

Silné vazby jsou identifikovány mezi opatřeními, které se zabývají dostupností a kvalitou základní veřejné občanské vybavenosti. Tato oblast je provázána opatřeními 4.1.1 (předškolní, základní vzdělávání, ZNV), 4.1.2 (zdravotní a sociální služby) a 4.1.3 (kultura, sport, zájmová činnost). Tato tři opatření navazují (silná vazba) na realizaci aktivit pod opatřením 4.2.1, které řeší zkvalitňování služeb veřejné správy včetně zavádění digitalizace a inteligentních řešení fungování administrativy. Opatření 4.1.3 Rozvoj vybavenosti pro kulturní, sportovní a zájmovou činnost je dále v silné vazbě s opatřením 5.1.2 Revitalizace veřejných prostranství, a to především ve smyslu venkovní infrastruktury pro volnočasové aktivity v kombinaci s funkčním využitím veřejných prostranství a doplňkovou infrastrukturou.

Oblast zvyšování atraktivity sídel je reprezentována opatřením 5.1.1, které je primárně zaměřeno na podporu a realizaci zachování historických hodnot movitých a nemovitých památek a jejich revitalizaci. Opatření je pak v zásadní vazbě na opatření 5.1.2 Revitalizace veřejných prostranství, a to ve smyslu obnovení či zachování kvality veřejných prostranství odpovídající infrastrukturou historickým hodnotám památek. Silná vazba opatření 5.1.1 je identifikována společně s opatřením 4.1.1, a to edukativním historickým přínosem a posilováním identity.

V rámci rozvoje cestovního ruchu je zásadní vazba u opatření věnující se turistickým aktivitám a produktům (opatření 5.2.1) s opatřením 5.2.1, které je zaměřeno na rozvoj veřejných služeb CR. Obě opatření směřují k rozvoji cestovního ruchu moderní a inovativní formou, přičemž při realizaci obou opatření je integrace podstatným faktorem. V návaznosti na tato opatření lze identifikovat silnou vazbu na opatření 5.1.1 Revitalizace historického potenciálu sídel.

4.4 Integrovaná řešení naplňující Strategii

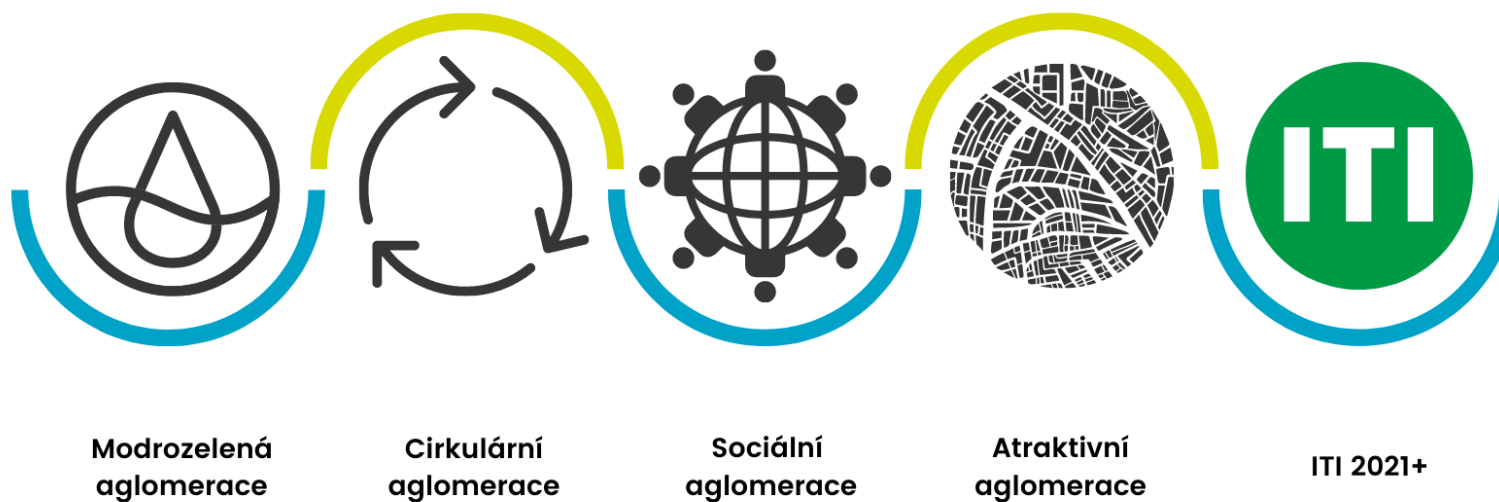
Integrované řešení pro Strategii Plzeňské aglomerace je definováno jako soubor rozvojových záměrů, které společně vytváří funkčně provázaný celek pro naplňování cílů Strategie.

Strategie Plzeňské aglomerace definuje celkem 4 integrovaná řešení. Každé integrované řešení obsahuje strategické projekty, které jsou naplňovány dílčími projekty. Průřezové projekty zároveň vstupují do realizace více integrovaných řešení.

Obrázek 13 Integrovaná řešení Plzeňské aglomerace

Integrovaná řešení

Plzeňské aglomerace 2021+

Zdroj: ITI Plzeň, vlastní zpracování

4.4.1 Schéma integrovaných řešení

Cílem níže uvedeného grafického znázornění integrovaných řešení je poskytnout stručnou a přehlednou informaci o vnitřní logice strategie s vazbou na projektovou úroveň.

Obrázek 14 Členění integrovaných řešení Plzeňské aglomerace

Zdroj: ITI Plzeň, vlastní zpracování

4.4.2 Specifikace integrovaných řešení

Každé integrované řešení je specifické tím, že na základě společného prvku (územní vymezení, téma) vnitřně integruje strategické projekty a dílčí projekty, jejichž realizace tyto strategické projekty naplňuje. Některé strategické projekty jsou v rámci integrovaného nástroje průřezové a prostupují více oblastmi. Následující specifikace charakterizuje jednotlivá integrovaná řešení samostatně a identifikuje vazby napříč integrovanými řešeními.

4.4.2.1 Modrozelená aglomerace

Popis: Integrované řešení se zaměřuje na tematickou oblast hospodaření s vodou, a to jak v intravilánech obcí, tak v krajině.

Hlavními řešenými oblastmi jsou (i) retence vody zejména v urbanizovaných částech aglomerace; (ii) rozvoj vodohospodářské infrastruktury, včetně zajištění náhradního zdroje pitné vody; (iii) zavádění moderních technologií do oblasti hospodaření s vodou; (iv) podporovat revitalizace území s prvky modrozelené infrastruktury.

Integrující prvky: voda, životní prostředí

Strategické projekty: Revitalizace s prvky modrozelené infrastruktury, Digitalizace, Vodohospodářská infrastruktura, Zadržování vody

Dopad:

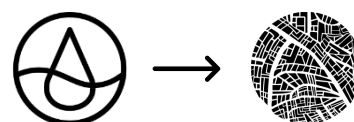
- **Územní integrace**
 - o Plzeňská aglomerace (zejména urbanizovaná území)
- **Tematická integrace**
 - o životní prostředí (udržitelné vodní hospodářství; prevence klimatických rizik – povodně, sucho; moderní digitální řízení vodohospodářské infrastruktury a procesů)
 - o bydlení (zkvalitnění podmínek pro bydlení – veřejná prostranství s prvky modrozelené infrastruktury, kvalitní vodohospodářská infrastruktura)
 - o cestovní ruch (veřejná prostranství s prvky modrozelené infrastruktury)
 - o veřejná správa (digitalizace, monitoring, automatizované řízení procesů v území)

Aktéři:

- veřejný sektor (města, obce, kraj, státní organizace)
- výzkumné instituce (technologická řešení)
- neziskový sektor (environmentální řešení)

Průřezová témata a vazby IŘ:

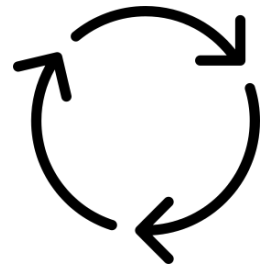
- revitalizace území s prvky modrozelené infrastruktury
- digitalizace procesů v oblasti ochrany životního prostředí

4.4.2.2 Cirkulární aglomerace

Popis: Spojitou linkou je idea cirkulární ekonomiky, tj. udržitelné využívání zdrojů a snížení environmentálního/klimatického dopadu.

Hlavními řešenými oblastmi jsou (i) hospodaření s odpady s využitím reverzní logistiky; (ii) snižování energetické náročnosti budov; (iii) efektivní hospodaření s energií, rozvoj využívání obnovitelných zdrojů energie; (iv) zavádění moderních technologií do oblasti hospodaření s energií; (v) podpora využívání lokálních zdrojů (lokální producenti, suroviny a produkty).

Integrovaní prvky: energie, odpady

Strategické projekty: Reverzní logistika, Energie, Budovy, Digitální nástroje, Lokální zdroje

Dopad:

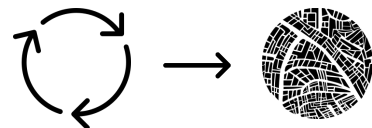
- **Územní integrace**
 - o Plzeňská aglomerace (silná vazba jádra a zázemí aglomerace zejména v rozvoji obslužných funkcí)
- **Tematická integrace**
 - o životní prostředí (ochrana složek životního prostředí vlivem šetrnějšího a udržitelného hospodaření s energií a odpady; moderní digitální řízení energetické infrastruktury a procesů, rozvoj krajinných funkcí v rámci lokální zemědělské produkce)
 - o bydlení (zkvalitnění environmentálních podmínek pro bydlení – snižování zátěže složek životního prostředí)
 - o ekonomika (podpora zaměstnanosti a podnikání ve vazbě na bydlení – aglomerační zázemí)
 - o cestovní ruch (podpora specifické lokální produkční nabídky)
 - o veřejná správa (digitalizace, monitoring, automatizované řízení procesů v území)

Aktéři:

- veřejný sektor (města, obce, kraj, státní organizace)
- soukromý sektor (lokální producenti)
- výzkumné instituce (technologická řešení)
- neziskový sektor (environmentální řešení)

Průřezová témata a vazby IŘ:

- využívání lokálních zdrojů (podpora MSP)
- digitalizace procesů v oblasti energetiky

4.4.2.3 Sociální aglomerace

Popis: Integrované řešení se zaměřuje na vytváření klíčových podmínek pro socioekonomický rozvoj obyvatel Plzeňské aglomerace, a to zejména na zkvalitňování sociální vybavenosti (zdravotnictví, sociální péče, vzdělávání) a podporu konkurenceschopného trhu práce.

Hlavními řešenými oblastmi jsou (i) zaměstnanost ohrožených cílových skupin; (ii) zkvalitňování vzdělávací infrastruktury; (iii) rozšiřování a doplňování kapacit zařízení sociálních služeb.

Integrované řešení Sociální aglomerace je výrazně propojené s integrovaným řešením Atraktivní aglomerace z důvodu úzké provázanosti společenských a územních procesů.

Integroující prvky: socioekonomická kvalita života

Strategické projekty: Zdravotnictví a soc. služby, Vzdělávání, Zaměstnanost, Internacionalizace

Dopad:

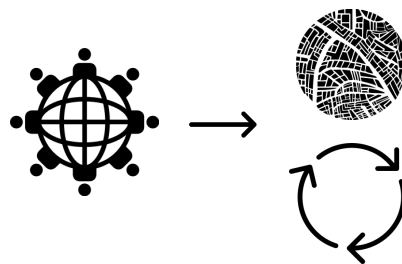
- **Územní integrace**
 - o Plzeňská aglomerace (silná vazba jádra a zázemí aglomerace – plánování a realizace projektů v širším územním kontextu spádových oblastí)
- **Tematická integrace**
 - o bydlení (zkvalitnění dostupnosti veřejné občanské vybavenosti → vzdělávací infrastruktura, sociální infrastruktura, zdravotní infrastruktura a služeb)
 - o ekonomika (podpora zaměstnanosti ve vazbě na bydlení – aglomerační zázemí, spádové oblasti)
 - o veřejná správa (digitalizace, monitoring, automatizované řízení procesů v území)

Aktéři:

- veřejný sektor (města, obce, kraj, státní organizace)
- soukromý sektor (zaměstnavatelé)
- neziskový sektor (projekty v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb)

Průřezová témata a vazby IŘ:

- oblast zaměstnanosti (spolupráce s podnikatelskou sférou)
- digitalizace procesů v oblasti občanské vybavenosti a zaměstnanosti
- stavební úpravy veřejných budov (vzhled veřejných prostranství)

4.4.2.4 Atraktivní aglomerace

Popis: Integrované řešení se zaměřuje na zvyšování atraktivity Plzeňské aglomerace pro obyvatele a návštěvníky se zaměřením na ekonomický rozvoj, inteligentní infrastrukturní systémy a zkvalitňování zázemí veřejných služeb a veřejných prostranství.

Hlavními řešenými oblastmi jsou (i) inovační podnikání; (ii) moderní dopravní infrastruktura; (iii) digitalizace v oblasti infrastruktury, veřejné vybavenosti a služeb; (iv) rozšiřování a doplňování kapacity sportovní, kulturní a volnočasové vybavenosti; (v) revitalizace veřejných prostranství – zkvalitňování zázemí pro obyvatele aglomerace a zatraktivňování území pro návštěvníky.

Integrované řešení Sociální aglomerace je výrazně propojené s integrovaným řešením Atraktivní aglomerace z důvodu úzké provázanosti společenských a územních procesů.

Integroující prvky: atraktivita aglomerace z hlediska vybavenosti, dostupnosti, udržitelnosti a bezpečnosti

Strategické projekty: Výzkum a inovace, Podnikání, Digitalizace, Mobilita, Vybavenost, Bezpečnost

Dopad:

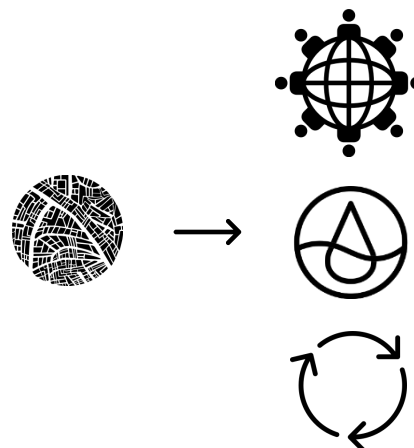
- **Územní integrace**
 - o Plzeňská aglomerace (silná vazba jádra a zázemí aglomerace – plánování a realizace projektů v širším územním kontextu spádových oblastí)
- **Tematická integrace**
 - o bydlení (zkvalitňování dopravní a technické infrastruktury, vč. digitalizace, rozvoj volnočasové vybavenosti)
 - o ekonomika (podpora rozvoje inovačního podnikání, výzkumu a vývoje, rozvoj veřejné ekonomiky a rozšíření možností v oblasti turistického průmyslu)
 - o cestovní ruch (rozšiřování nabídky atraktivit a produktů cestovního ruchu, zvyšování návštěvnosti, podpora podnikání v oblasti turistiky)
 - o veřejná správa (digitalizace, monitoring, automatizované řízení procesů v území)

Aktéři:

- veřejný sektor (města, obce, kraj, státní organizace)
- soukromý sektor (zaměstnavatelé, MSP, klíčoví ekonomičtí aktéři v území)
- neziskový sektor (projekty v oblasti revitalizací veřejných prostranství, kultury, volnočasových aktivit)

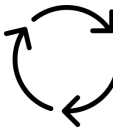
Průřezová témata a vazby IŘ:

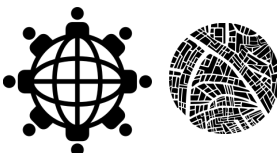
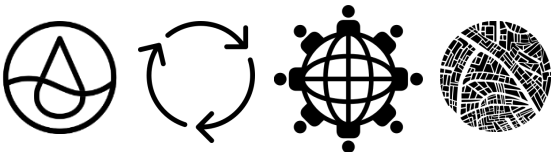
- oblast zaměstnanosti (rozvoj zaměstnanosti v turistickém průmyslu)
- silver economy
- podpora podnikání (podpora začínajících firem, akcelerace stávajících firem, zejména inovativních)
- digitalizace procesů v oblasti občanské vybavenosti a zaměstnanosti
- revitalizace veřejných prostranství
- volnočasová vybavenost (zkvalitňování socioekonomického zázemí pro život obyvatel)

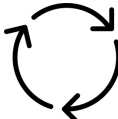
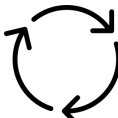
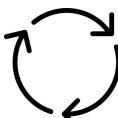

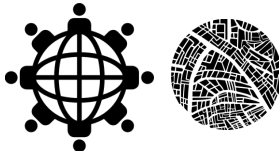
4.4.3 Indikativní seznam strategických projektů

Indikativní seznam projektů obsahuje strategické projekty/typová opatření s uvedením předpokládaného zdroje financování a zařazením pod integrovaná řešení Strategie Plzeňské aglomerace (SPA). Strategické projekty jsou formálně řazeny dle strategických cílů SPA, pořadí projektů neurčuje strategické ani realizační priority.

Název projektu / typového opatření	Předpokládaný zdroj financování	Integrované řešení
VÝZKUM A INOVACE rozvoj kapacit vědecko-technického parku, podpora výzkumu a vývoje, aplikace výzkumu a vývoje v hospodářské praxi, zvyšování kvality VVI	OP TAK OP JAK	
PODNIKÁNÍ podpora malého a středního podnikání, inovační podnikání	OP TAK	
INTERNACIONALIZACE internacionalizace výzkumných a vzdělávacích organizací a soukromého sektoru, podpora a rozvoj talentů, platforma pro VVI a internacionalizaci	OP JAK	

ZAMĚSTNANOST podpora zaměstnanosti specifických cílových skupiny (55+, návrat na trh práce, stabilizace ekonomických migrantů, podpora rozvoje samostatné výdělečné činnosti, podpora návratu nezaměstnaných osob do vzdělávacího systému, sladování pracovního a rodinného života)	OPZ+ OP JAK IROP	
DIGITALIZACE digitalizace veřejné správy (procesy v klíčových oblastech zajišťovaných veřejnou správou)	IROP OP TAK	
LOKÁLNÍ ZDROJE podpora malého a středního podnikání místních producentů na území Plzeňské aglomerace	OP TAK IROP	
VODOHOSPODÁŘSKÁ INFRASTRUKTURA modernizace, rekonstrukce, vybudování kanalizační a vodovodní soustavy v sídlech Plzeňské aglomerace	OPŽP	
ZADRŽOVÁNÍ VODY zadržování dešťové vody v intravilánech	OPŽP	

REVITALIZACE S PRVKY MZI revitalizace území / veřejných prostranství s prvky modrozelené infrastruktury	OPŽP IROP	
REVERZNÍ LOGISTIKA efektivní odpadové hospodářství – třídění a zpracování odpadu	OPŽP	
ENERGIE hospodaření s energií – fotovoltaické systémy s ukládáním energie do baterií	OP TAK	
BUDOVY udržitelné hospodaření s energií (snižování energetické náročnosti veřejných budov, obnovitelné zdroje energie)	OPŽP	
MOBILITA moderní inteligentní integrovaný dopravní systém Plzeňské aglomerace	IROP	

VZDĚLÁVÁNÍ rozvoj vzdělávacích oblastí v návaznosti na potřeby trhu práce, modernizace a vybavení infrastruktury pro základní vzdělávání	OP JAK IROP	
ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ SLUŽBY infrastruktura registrovaných sociálních služeb	IROP	
VYBAVENOST rozvoj a zkvalitňování atraktivit cestovního ruchu se zaměřením na oblasti industriálního turismu (muzejní prostory, prohlídkové okruhy, revitalizace památek, revitalizace veřejných prostranství)	IROP OPŽP	

5 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

5.1 Popis řízení včetně řídicí a realizační struktury a komunikace IN

5.2 Popis realizace partnerské spolupráce (dle nařízení)

5.3 Monitorování a hodnocení plnění strategie

6 PŘÍLOHY

6.1 Seznam použitých zdrojů při zpracování analýzy

Český statistický úřad

Statistická ročenka Plzeňského kraje 2018

Monitoring trhu práce za rok 2018

Pakt zaměstnanosti Plzeňského kraje

Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2018 a strategie APZ pro rok 2019 – veřejně přístupná část

Informace Úřadu práce k projektu KOMPAS k 31.10.2019

RIS3 strategie Plzeňského kraje 2 aktualizace

Plán odpadového hospodářství Plzeňského kraje (2016–2026)

Adaptační strategie města Plzně 2017

Strategický plán města Plzně 2018

Plán udržitelné mobility města Plzně 2014–2024

Program rozvoje Plzeňského kraje 2014+

6.2 Identifikování stakeholderů v území Plzeňské aglomerace

Všechna města a obce v daném území

název obce	počet obyvatel (1.1.2019)	název obce	počet obyvatel (1.1.2019)	název obce	počet obyvatel (1.1.2019)
Bdeněves	697	Krašovice	368	Přeštice	7114
Blažim	56	Krsy	245	Příchovice	1080
Blovce	4140	Kunějovice	163	Příšov	320
Bučí	168	Kyšice	992	Rokycany	14192
Bušovice	603	Ledce	839	Řenče	937
Čeminy	264	Letkov	705	Seč	306
Čerňovice	206	Lhůta	189	Smědčice	288
Česká Bříza	562	Líně	2709	Spálené Poříčí	2820
Čižice	542	Líšťany	752	Starý Plzenec	5105
Dobřany	6154	Líté	194	Stod	3589
Dobříč	425	Litohlavy	521	Střížovice	389
Dolany	289	Losiná	1342	Svojkovice	426
Dolní Bělá	437	Loza	262	Štáhlavy	2733
Dolní Lukavice	980	Lužany	668	Štěnovice	2094
Druztová	785	Město Touškov	2187	Štěnovický Borek	594
Dýšina	1854	Mešno	85	Tatiná	248
Ejpovice	675	Milínov	201	Tlučná	3272
Horní Bělá	566	Mokrouše	270	Trnová	930
Horní Bříza	4213	Mrtník	335	Třemošná	5031
Horní Lukavice	447	Myslinka	201	Tymákov	1024
Hromnice	1235	Nadryby	125	Úherce	372
Hůrky	232	Nebílovy	353	Újezd nade Mží	103
Chlum	234	Nečtiny	632	Úlice	495
Chlumčany	2382	Nekmíř	511	Útušice	678
Chotěšov	2884	Netunice	196	Vejprnice	4240
Chotíkov	1199	Nevid	175	Vlčtejn	89
Chrást	1903	Nevřeň	294	Vochov	1041
Chválenice	741	Nezbavětice	238	Vstíř	517
Jarov	142	Nezvěstice	1468	Všenice	268
Kaceřov	143	Nová Ves	288	Všeruby	1493
Kajejčov	97	Nýřany	6975	Zahrádka	145
Kaznějov	3075	Osek	1394	Zbůch	2501
Kbelany	104	Plešnice	293	Zdemyslice	632
Klabava	463	Plzeň	172441	Zruč-Senec	3287
Kornatice	187	Přonany	427	Žákava	479
Kozolupy	1093	Předenice	234	Žilov	426

Plzeňský kraj

V rámci analýzy byly identifikovány jednotlivé odbory úřadu Plzeňského kraje, které jsou vzhledem k tématům řešených ve strategii relevantní.

- Odbor dopravy a silničního hospodářství
- Odbor fondů a programů EU
- Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu
- Odbor regionálního rozvoje
- Odbor školství, mládeže a sportu
- Odbor zdravotnictví
- Odbor sociálních věcí
- Odbor životního prostředí

Další územní jednotky

EUROREGIONY

Plzeňský kraj je členem **Evropského regionu Dunaj – Vltava**. Tento region byl založen 30. 6. 2012 sedmi příhraničními regiony z České republiky (Plzeňský, Jihočeský a kraj Vysočina), Bavorska a Rakouska. Spolupráce je rozdělena do 7 hlavních oblastí – výzkum a inovace; VŠ; kooperace podniků; trh práce; cestovní ruch; energie; doprava. Vedoucím tématu cestovní ruch je Plzeňský kraj.

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY

Na území aglomerace se vyskytují tyto MAS:

- **MAS Český Západ – Místní partnerství, z. s.** – z celkem 32 obcí, které jsou členy této místní akční skupiny, spadají do oblasti 4 z nich – Líštany, Plesnice, Újezd nade Mží, Úlice.
- **MAS Občanské sdružení Aktivios** – působností této MAS je území 12 obcí a 3 mikroregionů, z toho všechny obce mikroregionu Radyně, část obcí mikroregionů Úslava a Přeštice a dalších 6 obcí (Blovice, Čížice, Chlumčany, Dolní Lukavice, Netunice, Řenče) spadá do vymezené metropolitní oblasti.
- **MAS svatého Jana z Nepomuku** – místní akční skupina má územní působnost pouze v obci Milínov, spadající do řešeného území.
- **MAS Světovina, o.p.s.** – členy této místní akční skupiny jsou 4 mikroregiony, které celkově sdružují 77 obcí, z toho 29 jich náleží do řešeného území metropole. Jedná se o obce Břasy, Březina, Bušovice, Česká Bříza, Dýšina, Horní Bělá, Dolní Bělá, Ejovice, Hromnice, Hůrky, Chlum, Chrást, Jarov, Kamenný Újezd, Klabava, Lité, Mrtník, Kyšice, Obora, Osek, Dražň, Rokycany, Rybnice, Pláně, Smědčice, Svojkovice, Volduchy a Všenice.
- **MAS Radbuza, z. s.** – celkem 24 obcí metropolitní oblasti je členy této MAS. Konkrétně se jedná o obce Bdeněves, Blatnice, Čeminy, Dnešice, Dobřany, Chotěšov, Chotíkov, Kbelany, Kotovice, Kozolupy, Líně, Město Touškov, Nová Ves, Nýřany, Přestavlký, Rochlov, Stod, Tlučná, Úherce, Vejprnice, Vochov, Vstíř, Zbůch.

svazky obcí

- **Mikroregion Touškovsko** – cílem svazku obcí Touškovska je ekonomický rozvoj, rozvoj venkova, kvality života, ochrana životního prostředí, rozvoj cestovního ruchu a všeobecná propagace regionu. Všechny členské obce náleží do území metropolitní oblasti, jedná se o Město Touškov, Újezd nade Mží, Bdeněves, Kozolupy, Vochov.
- **Mikroregion Úslava** – vznikl za účelem řešení společných problémů některých obcí, z řešeného území metropole se jedná o Blovice, Chlum, Jarov, Seč, Střížovice, Vlčtejn, Zdemyslice a Žákava.
- **Šance pro jihozápad** – všestranná podpora rozvoje regionu je cílem tohoto sdružení. Z aglomerace se mezi členy řadí obce Blovice, Chlum, Jarov, Milínov, Seč, Střížovice, Vlčtejn, Zdemyslice, Žákava.
- **Spolek pro obnovu venkova Plzeňského kraje** – jedná se o spolek obcí se zájmem o rozvoj venkova a obnovu venkovského charakteru Plzeňského kraje. Město Touškov, Dýšina, Ejpovice, Nebílovy, Štěnovice, Útušice, Zdemyslice, Žákava.
- **Mikroregion Radbuza** – do společného postupu na realizaci Programu obnovy venkova a programů regionální politiky ČR se z řešeného území zapojují obce Dobřany, Chlumčany, Chotěšov, Líně, Nová Ves, Stod, Tlučná, Vstíř, Zbůch.
- **Mikroregion Radnicko** – sdružení obcí za účelem společného řešení problémů. Z Plzeňské aglomerace jsou členy Chlum a Všenice.
- **Bělská skupina** – svazek obcí v oblasti Horní Bělé má za cíl zmnožení sil a prostředků při prosazování záměrů rozvoje obcí, odvádění a čištění odpadních vod, výstavba pozemních a inženýrských sítí. Z 9 členských obcí jich 8 náleží do řešeného území metropole (Bučí, Dolní Bělá, Dražeh, Horní Bělá, Krašovice, Líté, Loza, Mrtník).
- **Severní Plzeňsko** – zájmové sdružení právnických osob, jehož cílem je všeobecný rozvoj regionu, na kterém se nacházejí i obce metropolitní oblasti – Česká Bříza, Dolany, Druztová, Horní Bříza, Hromnice, Kaznějov, Ledce, Nadřby, Nevřeň, Příšov, Tatiná, Trnová, Třemošná, Zruč – Senec, Žilov.
- **Mikroregion Horní Berounka, povodí Klabavy** – prosazování společných zájmů mikroregionu povodí řeky Klabavy, jehož součástí jsou i obce Dýšina, Ejpovice, Klabava, Kornatice, Kyšice, Litohlavy, Osek a Rokycany.
- **Mikroregion Nepomucko** – zkvalitnění infrastruktury, zejména zásobování energií a vodou, rozvoj cestovního ruchu a podpora malého a středního podnikání, to jsou hlavní cíle tohoto zájmového sdružení, jehož členem je i obec metropolitní oblasti, Milínov.
- **Mikroregion Přeštice** – svazek obcí řešící společné problémy, jako je vzdělávání nebo kultura. Mezi členy patří tyto obce sídlící ve vymezeném území – Chlumčany, Horní Lukavice, Přeštice a Řeňč.
- **Mikroregion Radyně** – všechny členské obce (Chválenice, Letkov, Lhůta, Losiná, Nebílovy, Netunice, Nezavětice, Nezvěstice, Starý Plzenec, Štěnovický Borek, Tymákov, Útušice), se nacházejí ve vymezené oblasti metropole Plzeň.
- **Silnice I/27** – jedná se o koordinovanou spolupráci mezi obcemi a městy, jejichž územím nebo v jejich okolí prochází silnice I/27. V řešené oblasti se jedná o Horní Břízu, Hromnice, Kaznějov, Plzeň, Třemošnou.
- **Mikroregion Plzeňské západní rozvojové zóny** – všech 6 členských obcí tohoto zájmového sdružení, které se snaží o společný rozvoj regionu, se nachází na území metropolitní oblasti, konkrétně se jedná o obce Líně, Nýřany, Tlučná, Úherce, Vejprnice, Zbůch.

Státní a další veřejné instituce

Tabulka 1: Přehled veřejných institucí na území Plzeňské metropolitní oblasti

Veřejné instituce
Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky – Krajské středisko Plzeň
Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest – regionální kancelář pro Plzeňský kraj
Agentura pro zemědělství a venkov Plzeň
Agentura pro zemědělství a venkov Rokycany
Celní úřad pro Plzeňský kraj
Český hydrometeorologický ústav – pobočka Plzeň
Český telekomunikační úřad – odbor pro západočeskou oblast
Inspektorát Státní zemědělské a potravinářské inspekce v Plzni
Katastrální úřad pro Plzeňský kraj
Krajská agentura pro zemědělství a venkov Plzeňský kraj
Krajská agrární komora Plzeň
Krajská hygienická stanice
Krajská správa ČSÚ v Plzni
Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Plzeňský kraj
Krajské vojenské velitelství Plzeň
Krajský soud v Plzni
Krajský úřad Plzeňského kraje
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Plzni
Oblastní inspektorát práce pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj se sídlem v Plzni
Povodí Vltavy, státní podnik – závod Berounka
Regionální pracoviště Státního ústavu pro kontrolu léčiv Plzeň
Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje o. p. s.
Státní úřad pro jadernou bezpečnost – regionální centrum Plzeň
Technická inspekce České republiky – pobočka Plzeň
Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Plzni
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů – pobočka Plzeň

Skupiny subjektů prostřednictvím zastřešujících organizací

Krajská hospodářská komora v Plzeňském kraji se sídlem v Plzni. Jejím posláním je podpora podnikatelských aktivit, prosazování a ochrana zájmů a zajišťování potřeb podnikatelů.

Asociace nestátních neziskových organizací Plzeňského kraje (ANNO PK) je otevřeným sdružením neziskových organizací, které působí v Plzeňském kraji. Dlouhodobým cílem Asociace je podporovat vzájemnou spolupráci, výměnu zkušeností a pomáhat v rozvoji neziskových organizací.

Sdružení měst a obcí Plzeňského kraje (SMO PK) je sdružením, jehož cílem je zastupovat zájmy samosprávy města a obcí Plzeňského kraje, podporovat vznik mikroregionů a prosazovat cíle, které povedou k rozvoji území členských obcí. V současné době se jedná o největší organizaci sdružující samosprávy měst a obcí v Plzeňském kraji. Činnost hlavní

kanceláře Sdružení měst a obcí Plzeňského kraje vykonává Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje o.p.s.

Výzkumné instituce

Plzeňská aglomerace je díky projektu Západočeské univerzity – NTIS – Nové technologie pro informační společnost, sídlem Evropského centra excelence a dalších tří výzkumných center regionálního významu. NTIS se zasazuje o výzkum, vývoj a inovace v hlavních tématech informační společnost a materiálový výzkum na Fakultě aplikovaných věd. Výzkum v oblasti elektrotechniky je realizován v rámci regionálního výzkumného centra RICE Fakulty elektrotechnické. Výzkum v oblasti strojírenských technologií pak zajišťuje regionální výzkumné centrum RTI Fakulty strojní. Západočeská univerzita v Plzni dále realizuje výzkumné aktivity ve svém ústavu Nové technologie – výzkumné centrum. Dále se zde nachází Biomedicínské centrum Lékařské fakulty UK v Plzni, které je zaměřeno na výzkum a vývoj v oblasti nahrazování a regenerace orgánů.

Další vědecko-výzkumnou organizací, která působí v metropolitní oblasti je Výzkumný a zkušební ústav Plzeň s.r.o. Jedná se o bývalou společnost ŠKODA VÝZKUM s.r.o., působící v oboru výzkumu, vývoje a akreditovaného zkušebnictví. Výzkumnou a vývojovou činnost, v oblasti kovových materiálů a jejich zpracování, provádí také společnost COMTES FHT a.s.

Ve městě Plzeň má sídlo společnost BIC Plzeň – podnikatelské a inovační centrum, jejímž cílem je podpora zakládání a rozvoje inovačních firem regionu.

V řešeném území se nachází Vědeckotechnický park Plzeň, který je umístěn do průmyslové zóny Borská pole v blízkosti Západočeské univerzity v Plzni. Kromě dobré polohy poblíž akademického pracoviště univerzity, VTP může těžit z výhodné geografické polohy města Plzeň.

Významné podniky a investoři

Přehled všech ekonomických subjektů (právnických osob) s 500 a více zaměstnanci, které mají sídlo v obcích zařazených do vymezeného území.

Tabulka 2: Přehled největších zaměstnavatelů se sídlem v Plzeňské aglomeraci

Zaměstnavatel	Obec	Převažující činnost	Počet zaměstnanců
Fakultní nemocnice Plzeň	Plzeň	Ústavní zdravotní péče	5000-9999
Západočeská univerzita v Plzni	Plzeň	Terciární vzdělávání	2500-2999
International Automotive Components Group s.r.o.	Přeštice	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	2500-2999
MD ELEKTRONIK spol. s r.o.	Chotěšov	Výroba elektrických vodičů a kabelů j. n.	2500-2999
BORGERS CS spol. s r.o.	Plzeň	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	2000-2499
Plzeňský Prazdroj, a. s.	Plzeň	Výroba piva	2000-2499

Zaměstnavatel	Obec	Převažující činnost	Počet zaměstnanců
Statutární město Plzeň	Plzeň	Všeobecné činnosti veřejné správy	1500-1999
LASSELSBERGER, s.r.o.	Plzeň	Výroba keramických obkládaček a dlaždic	1500-1999
HP – Pelzer s.r.o.	Plzeň	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	1500-1999
VISHAY ELECTRONIC spol. s r.o.	Přeštice	Výroba ostatních elektrických zařízení	1500-1999
Panasonic AVC Networks Czech, s.r.o.	Plzeň	Výroba spotřební elektroniky	1000-1499
Safran Cabin CZ s.r.o.	Plzeň	Výroba průmyslových chladicích a klimatizačních zařízení	1000-1499
HOFMANN WIZARD s.r.o.	Plzeň	Činnosti agentur zprostředkujících práci na přechodnou dobu	1000-1499
HP-Pelzer s.r.o.	Plzeň	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	1000-1499
KS-Europe s.r.o.	Štáhlavy	Balící činnosti	1000-1499
Plzeňské městské dopravní podniky, a.s.	Plzeň	Městská a příměstská pozemní osobní doprava	1000-1499
ŠKODA JS a.s.	Plzeň	Výroba parních kotlů, kromě kotlů pro ústřední topení	1000-1499
Doosan Škoda Power s.r.o.	Plzeň	Výroba motorů a turbín, kromě motorů pro letadla, automobily a motocykly	1000-1499
ŠKODA TRANSPORTATION a.s.	Plzeň	Výroba železničních lokomotiv a vozového parku	1000-1499
Psychiatrická nemocnice v Dobřanech	Dobřany	Ústavní zdravotní péče	1000-1499
Lidl E-Commerce Logistics s.r.o.	Plzeň	Skladování	1000-1499
BRUSH SEM s.r.o.	Plzeň	Výroba turbogenerátorů	500-999
Správa a údržba silnic Plzeňského kraje, příspěvková organizace	Plzeň	Činnosti související s pozemní dopravou	500-999
Plzeňská teplárenská, a.s.	Plzeň	Výroba tepla	500-999
JTEKT Automotive Czech Plzen s.r.o.	Plzeň	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	500-999
ZF Engineering Plzeň s.r.o.	Plzeň	Výzkum a vývoj v oblasti technických věd	500-999
ŠKODA ELECTRIC a.s.	Plzeň	Výroba turbogenerátorů	500-999
MBtech Bohemia s.r.o.	Plzeň	Ost. inženýrské činnosti, souv. technické poradenství j. n.	500-999

Zaměstnavatel	Obec	Převažující činnost	Počet zaměstnanců
EMONA KRONI s.r.o.	Plzeň	Činnosti agentur zprostředkujících práci na přechodnou dobu	500-999
A3 SPORT s.r.o.	Plzeň	Maloobchod se sportovním vybavením	500-999
Plzeňský kraj	Plzeň	Všeobecné činnosti veřejné správy	500-999
Divadlo Josefa Kajetána Tyla, příspěvková organizace	Plzeň	Scénická umění	500-999
PRIVAMED a.s.	Plzeň	Ústavní zdravotní péče	500-999
Zdravotnická záchranná služba Plzeňského kraje, příspěvková organizace	Plzeň	Ostatní činnosti související se zdravotní péčí j. n.	500-999
Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje	Plzeň	Činnosti v oblasti protipožární ochrany	500-999
DIOSS NÝŘANY a.s.	Nýřany	Výroba ostatních čerpadel a kompresorů	500-999
Faurecia	Nýřany	Výroba automobilových sedaček	500-999
LB MINERALS, s.r.o.	Horní Bříza	Provoz pískoven a štěrkopískoven; těžba jílu a kaolinu	500-999
NOVEM Car Interior Design k.s.	Město Touškov	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	500-999
EuWe Eugen Wexler ČR, s.r.o.	Rokycany	Výroba ostatních plastových výrobků	500-999
Geis CZ s.r.o.	Ejpovice	Ostatní vedlejší činnosti v dopravě	500-999
www.brigadnici.com, s.r.o.	Rokycany	Činnosti agentur zprostředkujících práci na přechodnou dobu	500-999
Murr CZ, s.r.o.	Stod	Výroba elektrických rozvodných a kontrolních zařízení	500-999

Zdroj dat: Registr ekonomických subjektů, ČSÚ

Zájmová a profesní sdružení.

Většina zájmových a profesních sdružení je uvedena v kapitole nevládní neziskové organizace. Níže jsou uvedeny ty, které mohou hrát významnou roli při naplňování strategie aglomerace.

Tabulka 3: Přehled zájmových a profesních sdružení

Zájmová a profesní sdružení
Český červený kříž – oblastní spolek Plzeň – město
Informační a vzdělávací centrum Plzeň, z. s.
Společnost pro veřejnou dopravu
Centrum robotiky

Zdroj: RISY.cz

Školská a vzdělávací zařízení

Na území Plzeňské aglomerace se nachází 79 mateřských škol v 29 obcích.

Tabulka 4: Přehled mateřských škol na území Plzeňské aglomerace

Název mateřské školy	Sídlo
Mateřská škola Blovice	Blovice
Mateřská škola Česká Bříza, příspěvková organizace	Česká Bříza
Mateřská škola Dobřany, příspěvková organizace	Dobřany
Mateřská škola Druztová, příspěvková organizace	Druztová
1. Mateřská škola Horní Bříza-ves, příspěvková organizace	Horní Bříza
2. Mateřská škola Horní Bříza, příspěvková organizace	Horní Bříza
Mateřská škola Chlum	Chlum
Mateřská škola Chlumčany	Chlumčany
Mateřská škola Chotěšov, příspěvková organizace	Chotěšov
Mateřská škola Chrást, příspěvková organizace	Chrást
Mateřská škola Kaznějov sídliště, příspěvková organizace	Kaznějov
Mateřská škola Kaznějov u továrny, příspěvková organizace	Kaznějov
Mateřská škola Kyšice, příspěvková organizace	Kyšice
Mateřská škola Ledce, příspěvková organizace	Ledce
Mateřská škola Litohlavy, příspěvková organizace	Litohlavy
Mateřská škola Losiná, příspěvková organizace	Losiná
Mateřská škola Nezvěstice	Nezvěstice
2. mateřská škola Plzeň, U Hvězdárny 26, příspěvková organizace	Plzeň
5. mateřská škola Plzeň, Zelenohorská 25, příspěvková organizace	Plzeň
6. mateřská škola Plzeň, Republikánská 25, příspěvková organizace	Plzeň
7. mateřská škola Plzeň, Kralovická 35, příspěvková organizace	Plzeň
16. mateřská škola Plzeň, Korandova 11, příspěvková organizace	Plzeň
17. mateřská škola Plzeň, Čapkovо náměstí 4, příspěvková organizace	Plzeň
21. mateřská škola Plzeň, Na Celchu 33, příspěvková organizace	Plzeň
22. mateřská škola Plzeň, Z. Wintra 19, příspěvková organizace	Plzeň
23. mateřská škola Plzeň, Topolová 3, příspěvková organizace	Plzeň

Název mateřské školy	Sídlo
24. mateřská škola Plzeň, Schwarzova 4, příspěvková organizace	Plzeň
25. mateřská škola Plzeň, Ruská 83, příspěvková organizace	Plzeň
27. mateřská škola Plzeň, Dvořákova 4, příspěvková organizace	Plzeň
29. mateřská škola Plzeň, Lidická 3, příspěvková organizace	Plzeň
31. mateřská škola Plzeň, Spojovací 7, příspěvková organizace	Plzeň
32. mateřská škola Plzeň, Resslova 22, příspěvková organizace	Plzeň
33. mateřská škola Plzeň, Kyšická 51, příspěvková organizace	Plzeň
37. mateřská škola Plzeň, Barvínkova 18, příspěvková organizace	Plzeň
38. mateřská škola Plzeň, Spojovací 14, příspěvková organizace	Plzeň
44. mateřská škola Plzeň, Tomanova 3, 5, příspěvková organizace	Plzeň
46. mateřská škola Plzeň, Fibichova 4, příspěvková organizace	Plzeň
49. mateřská škola Plzeň, Puškinova 5, příspěvková organizace	Plzeň
50. mateřská škola Plzeň, Družby 4, příspěvková organizace	Plzeň
51. mateřská škola Plzeň, Částkova 6, příspěvková organizace	Plzeň
54. mateřská škola Plzeň, Staniční 72, příspěvková organizace	Plzeň
55. mateřská škola Plzeň, Mandlova 6, příspěvková organizace	Plzeň
56. mateřská škola Plzeň, Budilovo náměstí 72, příspěvková organizace	Plzeň
57. mateřská škola Plzeň, Nad Dalmatinkou 1, příspěvková organizace	Plzeň
60. mateřská škola Plzeň, Manětínská 37, příspěvková organizace	Plzeň
61. mateřská škola Plzeň, Nade Mží 3, příspěvková organizace	Plzeň
63. mateřská škola Plzeň, Lábkova 30, příspěvková organizace	Plzeň
64. mateřská škola Plzeň, Pod Chlumem 3, příspěvková organizace	Plzeň
70. mateřská škola Plzeň, Waltrova 26, příspěvková organizace	Plzeň
78. mateřská škola Plzeň, Sokolovská 30, příspěvková organizace	Plzeň
80. mateřská škola Plzeň, Mikulášské náměstí 8, příspěvková organizace	Plzeň
81. mateřská škola Plzeň, Hodonínská 53, příspěvková organizace	Plzeň
87. mateřská škola Plzeň, Komenského 46, příspěvková organizace	Plzeň
89. mateřská škola Plzeň, Habrová 8, příspěvková organizace	Plzeň
90. mateřská škola Plzeň, Západní 7, příspěvková organizace	Plzeň
91. mateřská škola Plzeň, Jesenická 11, příspěvková organizace	Plzeň
Mateřská škola Plzeň – Křimice, Vochovská 25, příspěvková organizace	Plzeň
Mateřská škola kardinála Berana Plzeň	Plzeň
Mateřská škola Drobeček s. r. o.	Plzeň
Soukromá mateřská škola Plzeň – Božkov	Plzeň
Mateřská škola Montessori Plzeň	Plzeň
Mateřská škola KLUBÍČKO	Plzeň
Mateřská škola Přeštice, Dukelská 959	Přeštice
Mateřská škola Přeštice, Gagarinova 202	Přeštice
Mateřská škola Rochlov, příspěvková organizace	Rochlov
Mateřská škola Rokycany, Školní ulice 642, příspěvková organizace	Rokycany
Mateřská škola Rokycany, U Saské brány, příspěvková organizace	Rokycany
Mateřská škola HARMONIE spol. s.r.o.	Rokycany
Mateřská škola Slunečnice Rokycany s.r.o.	Rokycany
Mateřská škola Seč, příspěvková organizace	Seč
Mateřská škola Starý Plzenec	Starý Plzenec
Mateřská škola Štáhlavy	Štáhlavy

Název mateřské školy	Sídlo
Mateřská škola Štěnovice	Štěnovice
Mateřská škola Třemošná, příspěvková organizace	Třemošná
Mateřská škola Vochoz, příspěvková organizace	Vochoz
Mateřská škola POHÁDKA Zbůch, příspěvková organizace	Zbůch
Mateřská škola Zdemyslice, příspěvková organizace	Zdemyslice
Mateřská škola Zruč-Senec, příspěvková organizace	Zruč-Senec
Mateřská škola Žilov, příspěvková organizace	Žilov

Ze všech 99 základních a základních uměleckých škol, které spadají do vymezené aglomerace, jich je nejvíce v Plzni (45). Celkem ve 38 obcích se nachází nějaká základní nebo základní umělecká škola.

Tabulka 5: Přehled základních škol se sídlem na území metropolitní oblasti Plzeň

Název základní školy	Sídlo
Základní škola internátní Blovice	Blovice
Základní škola Blovice	Blovice
Základní umělecká škola Blovice	Blovice
Základní škola Dobřany	Dobřany
Základní umělecká škola J. S. Bacha Dobřany	Dobřany
Základní škola Dobříč, Dobříč 84, 330 05 Dobříč	Dobříč
Základní škola a Mateřská škola Ludvíka Očenáška Dolní Bělá	Dolní Bělá
Základní škola a mateřská škola Dolní Lukavice	Dolní Lukavice
Základní škola a Mateřská škola generála Pattona Dýšina	Dýšina
Základní škola a Mateřská škola Ejpovice	Ejpovice
Masarykova základní škola Horní Bříza	Horní Bříza
Základní škola a Mateřská škola Žichlice	Hromnice
Základní škola Chlumčany	Chlumčany
Základní škola Chotěšov	Chotěšov
Základní škola a Mateřská škola Chotíkov	Chotíkov
Základní škola Chrást	Chrást
Základní umělecká škola Chrást	Chrást
Základní škola a mateřská škola Chválenice	Chválenice
Základní škola Kaznějov	Kaznějov
Základní škola a Mateřská škola Kozolupy	Kozolupy
Základní škola Ledce	Ledce
Základní škola a mateřská škola Líně	Líně
Základní škola Líšňany	Líšňany
Základní škola a Mateřská škola Město Touškov	Město Touškov
Základní škola Nezvěstice, příspěvková organizace	Nezvěstice
Základní škola a Mateřská škola Nýřany, příspěvková organizace	Nýřany
Základní umělecká škola Nýřany, příspěvková organizace	Nýřany
Základní škola a Mateřská škola Osek, příspěvková organizace	Osek
ZÁKLADNÍ ŠKOLA MARTINA LUTHERA, s.r.o.	Plzeň
Soukromá základní škola ELEMENTÁRIA, s.r.o.	Plzeň

Název základní školy	Sídlo
Soukromá základní umělecká škola Trnka, o.p.s.	Plzeň
Základní umělecká škola Elementária	Plzeň
Základní škola Easy Start s.r.o.	Plzeň
Základní škola speciální Plzeň	Plzeň
Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené Plzeň	Plzeň
Základní škola a Mateřská škola pro zrakově postižené a vady řeči Plzeň	Plzeň
Základní škola a Mateřská škola při Fakultní nemocnici Plzeň	Plzeň
Základní umělecká škola, Plzeň, Jagellonská 14	Plzeň
Základní umělecká škola, Plzeň, Chválenická 17	Plzeň
Základní umělecká škola Bedřicha Smetany Plzeň	Plzeň
Základní umělecká škola, Plzeň, Sokolovská 54	Plzeň
Základní umělecká škola, Plzeň, Terezie Brzkové 33	Plzeň
Základní škola, Plzeň, Heyrovského 23	Plzeň
Základní škola, Plzeň, Podmostní 1	Plzeň
1. základní škola Plzeň, Západní 18, příspěvková organizace	Plzeň
2. základní škola Plzeň, Schwarzova 20, příspěvková organizace	Plzeň
4. základní škola Plzeň, Kralovická 12, příspěvková organizace	Plzeň
7. základní škola a mateřská škola Plzeň, Brněnská 36, příspěvková organizace	Plzeň
Benešova základní škola a mateřská škola Plzeň, Doudlevecká 35, příspěvková organizace	Plzeň
10. základní škola Plzeň, nám. Míru 6, příspěvková organizace	Plzeň
11. základní škola Plzeň, Baarova 31, příspěvková organizace	Plzeň
Masarykova základní škola Plzeň, Jiráskovo náměstí 10, příspěvková organizace	Plzeň
13. základní škola Plzeň, Habrmannova 45, příspěvková organizace	Plzeň
14. základní škola Plzeň, Zábělská 25, příspěvková organizace	Plzeň
15. základní škola Plzeň, Terezie Brzkové 33-35, příspěvková organizace	Plzeň
17. základní škola a mateřská škola Plzeň, Malická 1, příspěvková organizace	Plzeň
Bolevecká základní škola Plzeň, nám. Odboje 18, příspěvková organizace	Plzeň
16. základní škola a mateřská škola Plzeň, Americká třída 30, příspěvková organizace	Plzeň
20. základní škola Plzeň, Brojova 13, příspěvková organizace	Plzeň
21. základní škola Plzeň, Slovanská alej 13, příspěvková organizace	Plzeň
22. základní škola Plzeň, Na Dlouhých 49, příspěvková organizace	Plzeň
25. základní škola Plzeň, Chválenická 17, příspěvková organizace	Plzeň
26. základní škola Plzeň, Skupova 22, příspěvková organizace	Plzeň
28. základní škola Plzeň, Rodinná 39, příspěvková organizace	Plzeň
31. základní škola Plzeň, E. Krásnohorské 10, příspěvková organizace	Plzeň
33. základní škola Plzeň, T. Brzkové 31, příspěvková organizace	Plzeň
34. základní škola Plzeň, Gerská 32, příspěvková organizace	Plzeň
Základní škola a mateřská škola Plzeň – Božkov, Vřesinská 17, příspěvková organizace	Plzeň
Tyršova základní škola a mateřská škola Plzeň, U Školy 7, příspěvková organizace	Plzeň
Základní škola Plzeň – Újezd, Národní 1, příspěvková organizace	Plzeň
Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené, Plzeň, Mohylová 90	Plzeň

Název základní školy	Sídlo
Základní škola a Mateřská škola pro zrakově postižené a vady řeči, Plzeň, Lazaretní 25	Plzeň
Základní škola a Mateřská škola při Fakultní nemocnici, Plzeň, alej Svobody 80	Plzeň
Základní škola Josefa Hlávky Přeštice	Přeštice
Základní škola a mateřská škola Skočice, příspěvková organizace	Přeštice
Základní umělecká škola Přeštice	Přeštice
Základní umělecká škola Rokycany	Rokycany
Základní škola Rokycany	Rokycany
Základní škola T. G. Masaryka Rokycany, příspěvková organizace	Rokycany
Základní škola Rokycany, ulice Míru 64, příspěvková organizace	Rokycany
Základní škola Jižní předměstí Rokycany, příspěvková organizace	Rokycany
Základní škola a mateřská škola Řenče, příspěvková organizace	Řenče
Základní škola Starý Plzenec	Starý Plzenec
Základní škola a mateřská škola Starý Plzenec, Sedlec 81, příspěvková organizace	Starý Plzenec
Základní umělecká škola Starý Plzenec	Starý Plzenec
Základní škola a mateřská škola Stod, příspěvková organizace	Stod
Základní umělecká škola Stod	Stod
Základní škola Štáhlavy	Štáhlavy
Základní škola Štěnovice	Štěnovice
Základní škola s mateřskou školou Tlučná	Tlučná
Integrovaná základní škola a Mateřská škola Trnová	Trnová
Základní škola Třemošná, příspěvková organizace	Třemošná
Základní umělecká škola Třemošná	Třemošná
Základní škola a mateřská škola Vejprnice	Vejprnice
Základní škola Veselá	Veselá
Základní škola a Mateřská škola Všeruby, příspěvková organizace	Všeruby
Odborná škola, Základní škola a Mateřská škola Zbůch	Zbůch
Základní škola Zbůch, příspěvková organizace	Zbůch
Masarykova základní škola Zruč-Senec, příspěvková organizace	Zruč-Senec

Zdroj: Seznam škol a školských zařízení, Plzeňský kraj

Na území aglomerace se nachází celkem 33 středních škol a jedna soukromá VOŠ. Naprostá většina z nich má své sídlo přímo ve městě Plzeň.

Tabulka 6: Přehled středních a vyšších odborných škol se sídlem v Plzeňské aglomeraci

Název školy	Sídlo
Gymnázium Blovice	Blovice
Střední škola Horní Bříza	Horní Bříza
Gymnázium Františka Křižíka a základní škola, Plzeň	Plzeň
PLZEŇSKÁ OBCHODNÍ AKADEMIE, s.r.o.	Plzeň
Bezpečnostní právní akademie Plzeň, s.r.o.	Plzeň
Akademie hotelnictví a cestovního ruchu – střední škola, s.r.o.	Plzeň
Sportovní a podnikatelská střední škola, spol. s.r.o.	Plzeň

Název školy	Sídlo
Soukromá střední uměleckoprůmyslová škola – Zámeček, s.r.o.	Plzeň
Vyšší odborná škola zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií, s.r.o.	Plzeň
Soukromá střední uměleckoprůmyslová škola Plzeň-Husova, s.r.o.	Plzeň
Církevní gymnázium Plzeň	Plzeň
Masarykovo gymnázium Plzeň	Plzeň
Gymnázium, Plzeň, Mikulášské nám. 23	Plzeň
Gymnázium Ludka Pika, Plzeň	Plzeň
Sportovní gymnázium Plzeň	Plzeň
Integrovaná střední škola živnostenská Plzeň	Plzeň
Konzervatoř Plzeň	Plzeň
Obchodní akademie Plzeň	Plzeň
Odborná škola výroby a služeb Plzeň	Plzeň
Hotelová škola Plzeň	Plzeň
Střední průmyslová škola dopravní Plzeň	Plzeň
Střední škola informatiky a finančních služeb Plzeň	Plzeň
Střední odborné učiliště elektrotechnické Plzeň	Plzeň
Střední odborná škola obchodu, užitého umění a designu Plzeň	Plzeň
Střední odborné učiliště stavební Plzeň	Plzeň
Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara	Plzeň
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola elektrotechnická Plzeň	Plzeň
Střední průmyslová škola stavební Plzeň	Plzeň
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Plzeň	Plzeň
Střední škola Rokycany	Rokycany
Gymnázium a Střední odborná škola Rokycany	Rokycany
Střední odborné učiliště lesnické a zemědělské Rokycany	Rokycany
Střední odborné učiliště obchodu a řemesel, spol. s.r.o.	Starý Plzenec

Zdroj: Seznam škol a školských zařízení, Plzeňský kraj

Vysokoškolskou výuku v Plzeňské aglomeraci organizuje na 9 fakultách Západočeská univerzita a spolu s ní 2 detašovaná pracoviště VŠ z Prahy. Lékařskou fakultu zde má Univerzita Karlova a univerzitní středisko soukromá Metropolitní univerzita Praha. Všechna pracoviště mají sídlo na území města Plzeň.

Tabulka 7: Přehled vysokých škol se sídlem v Plzeňské metropolitní oblasti

Název vysoké školy	Sídlo
Západočeská univerzita v Plzni	Plzeň
Lékařská fakulta v Plzni – Univerzita Karlova v Praze	Plzeň
Univerzitní středisko Metropolitní univerzity Praha v Plzni	Plzeň

Zdroj: Seznam škol a školských zařízení, Plzeňský kraj

Provozující subjekty důležité infrastruktury

Tabulka 8: Přehled subjektů provozujících infrastrukturní sítě na území Plzeňské aglomerace (říjen 2019).

Název	Sídlo	Adresa
Dopravní infrastruktura		
Plzeňské městské dopravní podniky, a.s.	Plzeň	Denisovo nábřeží 920/12, 303 23 Plzeň
ČSAD autobusy Plzeň a.s.	Plzeň	V Malé Doubravce 27, 312 78 Plzeň
Krajské centrum osobní dopravy ČD	Plzeň	Purkyňova 22, 301 00 Plzeň
Ředitelství silnic a dálnic ČR – správa Plzeň	Plzeň	Hřímálého 37, 320 25 Plzeň
POVED s.r.o.	Plzeň	Nerudova 25, 301 00 Plzeň
PlaneStation Pilsen s.r.o.	Líně	Letiště Líně, 330 21 Líně
Správa a údržba silnic Plzeňského kraje, p.o.	Plzeň	Kotěrovská 162, 326 00 Plzeň
Správa železnic, s.o.	Plzeň	Sušická 1168/23, 326 00 Plzeň
Vodohospodářská infrastruktura		
VODÁRNA PLZEŇ a.s.	Plzeň	Malostranská 2/143, 317 68 Plzeň
Revos Rokycany, s.r.o.	Rokycany	Sedláčkova 651/III, 337 56 Rokycany
Kanalizace a Vodovody Starý Plzenec, a.s.	Starý Plzenec	Sedlec 195, 332 02 Starý Plzenec
Vodárenská a kanalizační, a.s.	Plzeň	Nerudova 25, Plzeň 301 00
Infrastruktura odpadového hospodářství		
Becker Bohemia s.r.o.	Plzeň	Hrádecká 7, 312 00 Plzeň
AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o.	Plzeň	Hankova 14, 301 33 Plzeň
Dceřiná společnost AVE sběrné suroviny a.s.	Plzeň	Cvokařská 3, 301 52 Plzeň
Plzeňské komunální služby s.r.o.	Plzeň	Doubravecká 2760 / 1, 301 00 Plzeň
Západočeské komunální služby a.s.	Plzeň	Kotěrovská 522/168, 326 00 Plzeň 2 - Slovany
SITA CZ a.s. - logistické centrum Plzeň	Plzeň	Skladová 488/10, 326 00 Plzeň
ECO – F a.s.	Plzeň	Schwarzova 50, 301 00 Plzeň
D.O.O.S. TRADE spol. s r.o.	Zruč – Senec	Vřesová 602, 330 08 Zruč – Senec
ELIOD servis s.r.o.	Zruč – Senec	ul. Vřesová 494, 330 08 Zruč – Senec
FERMET s.r.o.	Chrást	Bezovka 197, 330 03 Chrást
EKO-SEPAR, s.r.o.	Nýřany	Hřbitovní 1214, 330 23 Nýřany
Rumpold – R Rokycany s.r.o.	Rokycany	Jiráskova 32, 337 01 Rokycany
ZEVO Plzeň (Plzeňská teplárenská, a.s.)	Chotíkov	Chotíkov 492, 330 17 Chotíkov
Energetická infrastruktura		
Plzeňská teplárenská, a.s.	Plzeň	Doubravecká 2760/1, 312 00 Plzeň

Název	Sídlo	Adresa
Úslava Bioenergie a.s.	Plzeň	Hálkova 1182/26, 301 00 Plzeň
TERMGLOBAL s.r.o.	Plzeň	Na Roudné 433/46, 301 65 Plzeň
Energie AG Teplo Rokycany s.r.o.	Rokycany	Pod Kostelem 117, 337 01 Rokycany
B+T Přeštice s.r.o.,	Přeštice	Masarykovo náměstí 107, 33401 Přeštice
Environmentální infrastruktura		
Správa CHKO Český les a Krajské středisko Plzeň	Plzeň	Malá 9, 301 00 Plzeň

Zdroj: RSTI, Webový portál krajského úřadu, Webové stránky dotčených organizací

Nadace a nadační fondy

Nadace a nadační fondy sídlí zejména v krajském městě a dalších větších městech oblasti, jako jsou Rokycany, níže je uveden seznam nejvýznamnějších z nich:

Tabulka 9: Přehled nadací a nadačních fondů se sídlem na území metropolitní oblasti Plzeň

Nadace a nadační fondy
Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského kraje
Diecézní charita Plzeň
Hudební nadace Karla Pexidra
Městská charita Plzeň
Nadace 700 let města Plzně
Nadace Archa – Plzeň
Nadace "Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových", Lužany
Nadace Kardiocentrum Plzeň
Nadace Naděje – pobočka Plzeň
Nadace pro obnovu kostela sv. Josefa v Úhercích
Nadace pro transplantace kostní dřeně
Nadace profesora MUDr. Eugena Vencovského, DrSc. pro podporu nemajetných studentů
Nadace Rudolfa Löwyho a plzeňských židů na záchranu plzeňských synagog
Nadace sportující mládeže Plzeň
Nadace žena
Nadační fond pro sociální aktivity občanů města Plzně
Nadační fond Zelený poklad
Oblastní charita Rokycany
Nadační fond Srdce pro Plzeň
Nadační fond Dobří lidé Česka
Sutnar – Nadace Radoslava a Elaine Sutnarových
Nadace Andrey Hlaváčkové
Pomáhat je normální – Nadační fond Gabriely a Josefa Bernardových
Nadační fond Incrementum
Nadační fond Andrey Verešové
Nadační fond západočeských olympioniků
Nadační fond Regionální plzeňské hokejové akademie
Plzeňský nadační fond
Nadační fond BushiDo – IRU

Nadace a nadační fondy
Nadační fond Charon
Nadace Pro půdu
Nadační fond Zdeňky Heyn Edlové
Přátelé dobřanských varhan, nadační fond
Nadace DIANA, pošli pomoc dál
BloG Trust nadační fond

Zdroj: RISY.cz

Organizace zřízené či založené městem či krajem

Ve vymezeném území bylo identifikováno 12 měst (Plzeň, Blovice, Dobřany, Přeštice, Stod, Starý Plzenec, Horní Bříza, Kaznějov, Město Touškov, Nýřany, Třebošná, Rokycany), která si v rámci výkonu veřejné správy zřizují příspěvkové organizace spadající pod jednotlivé odbory. Nejvíce těchto organizací zřizuje město Plzeň.

Statutární město Plzeň má vlastnický podíl v dalších devíti společnostech.

Tabulka 10: Přehled společností, ve kterých má město Plzeň vlastnický podíl

Společnosti s podílem města Plzeň
BIC Plzeň, spol. s.r.o.
MĚŠŤANSKÁ BESEDA Plzeň s.r.o.
Obytná zóna Sylván a.s.
Parking Plzeň s.r.o.
Plzeňská teplárenská, a.s.
Plzeňské městské dopravní podniky, a.s.
POVED s.r.o.
Vědeckotechnický park Plzeň, a.s.
VODÁRNA PLZEŇ a.s.

Zdroj: Statutární město Plzeň

Tabulka 11: Seznam organizací zřizovaných nebo založených městy v Plzeňské aglomeraci

Kultura, sport	Obec
Městské kulturní středisko Lidový dům Blovice	Blovice
Jednotka sboru dobrovolných hasičů Horní Bříza	Horní Bříza
Divadlo Alfa	Plzeň
Divadlo Josefa Kajetána Tyla	Plzeň
Knihovna města Plzně	Plzeň
Plzeňská filharmonie o.p.s.	Plzeň
Divadlo pod lampou, o.p.s.	Plzeň
Plzeň 2015, zapsaný ústav	Plzeň
Galerie města Plzně, o.p.s.	Plzeň
Plzeň – TURISMUS	Plzeň
Městská knihovna Přeštice	Přeštice
Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce Přeštice	Přeštice
Dům historie Přešticka	Přeštice

Kulturní a komunitní centrum Přeštice	Přeštice
Plavecký areál Rokycany	Rokycany
Zimní stadion Rokycany	Rokycany
JSDH Starý Plzenec	Starý Plzenec
K-Centrum, městská knihovna Starý Plzenec	Starý Plzenec
Sociální oblast	Obec
Dům dětí a mládeže Blovice	Blovice
Městský ústav sociálních služeb města Plzně	Plzeň
Středisko volného času Slunečnice	Přeštice
Pečovatelská služba Přeštice	Přeštice
Pečovatelská služba města Rokycany	Rokycany
Pečovatelská služba Starý Plzenec	Starý Plzenec
Dům dětí a mládeže Stod	Stod
Dům dětí a mládeže KAMARÁD Třemošná	Třemošná
Zdravotnictví	Obec
Dětské centrum Plzeň	Plzeň
Nezařazené	Obec
Správa hřbitovů a krematoria města Plzně	Plzeň
Správa informačních technologií města Plzně	Plzeň
Správa veřejného statku města Plzně	Plzeň
Útvar koncepce a rozvoje města Plzně	Plzeň
Útvar koordinace evropských projektů města Plzně	Plzeň
Lesy města Rokycan s.r.o.	Rokycany
Útvar údržby města Starý Plzenec	Starý Plzenec
Zoologická a botanická zahrada města Plzně	Plzeň

Zdroj: ePUSA (elektronický portál územních samospráv)

Krajský úřad Plzeňského kraje zřizuje příspěvkové organizace působících v oblasti dopravy, kultury, školství, sociálních věcí a zdravotnictví.

Tabulka 12: Přehled příspěvkových organizací Plzeňského kraje

Příspěvkové organizace Plzeňského kraje	
Doprava	Sídlo
Správa a údržba silnic Plzeňského kraje	Plzeň
POVED s.r.o.	Plzeň
Kultura	Sídlo
Západočeská galerie v Plzni	Plzeň
Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje	Plzeň
Západočeské muzeum v Plzni	Plzeň
Hvězdárna v Rokycanech a Plzni, p.o.	Plzeň, Rokycany
Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích	Blovice
Školství	Sídlo
Krajské centrum vzdělávání a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Plzeň, sady 5. května 42	Plzeň
Pedagogicko-psychologická poradna, Plzeň, Částkova 78	Plzeň
Středisko služeb školám, Plzeň, Částkova 78	Plzeň
Sociální věci	Sídlo

Příspěvkové organizace Plzeňského kraje	
Centrum sociálních služeb Stod	Stod
Dětský domov DOMINO	Plzeň
Dům dětí a mládeže RADOVÁNEK	Kaznějov
Domov pro osoby se zdravotním postižením Horní Bříza	Horní Bříza
Dům dětí a mládeže Rokycany	Rokycany
Zdravotnictví	Sídlo
Rokycanská nemocnice, a. s.	Rokycany
Stodská nemocnice, a. s.	Stod
Zdravotnická záchranná služba Plzeňského kraje	Plzeň
Zdravotnický holding Plzeňského kraje, a. s.	Plzeň
Ostatní	Sídlo
Centrální nákup	Plzeň

Zdroj: Webové stránky Plzeňského kraje

Nevládní neziskové organizace

Nevládní neziskové organizace (NNO) jsou organizace nezřizované státem a na státu nezávislé, které jsou určeny k obecně prospěšné činnosti nebo k neziskové činnosti soukromého sektoru. Svoji činností často doplňují činnost veřejné správy. Některé NNO jsou zřizovány územními samosprávnými celky (kraji, obcemi) ve formě příspěvkových organizací, veřejnoprávních sdružení apod.

Tabulka 13: Přehled nevládních neziskových organizací se sídlem v Plzeňské aglomeraci

Nevládní neziskové organizace	Sídlo
TOTEM – regionální dobrovolnické centrum	Plzeň
Techmania Science Center o.p.s.	Plzeň
Středisko volného času RADOVÁNEK	Plzeň
Junák – český skaut, z. s.	Celá aglomerace
Ateliér k světu. z.s.	Plzeň Plzeň
ENVIC, občanské sdružení	Plzeň
Centrum pro komunitní práci západní Čechy	Plzeň
Pěstuj prostor, z. s.	Plzeň
Spolek Klubu přátel Divadla PLUTO – profesionální scény komedie od kabaretu po operetu	Plzeň
Divadlo Dialog	Plzeň
Johan, z. ú.,	Plzeň
Západočeské kulturní centrum, o.p.s.	Plzeň
Unie výtvarných umělců Plzeň, z.s.	
JUNIORFEST	Dobřany
Bílý kruh bezpečí Plzeň	Plzeň
Člověk v tísni o.p.s.	Plzeň

Nevládní neziskové organizace	Sídlo
Tady a teď o.p.s.	Plzeň
SHM Klub Plzeň	Plzeň
Organizace pro pomoc uprchlíkům	Plzeň
Ponton, občanské sdružení	Plzeň
Fotoklub Plzeň, z.s.	Plzeň
JAZZ BEZ HRANIC	Plzeň
KULTPRO, občanské sdružení	Plzeň
Klášter Chotěšov	Chotěšov
Klášterní zahrada, z.s.	Chotěšov
Spolek májovníků Chotěšov	Chotěšov
Následuj králíčka, z. s.	Plzeň
Krása v srdci	Plzeň
Občanská poradna Plzeň	Plzeň
HUMR (Human Rights)	Plzeň
Národní iniciativa pro život, o.p.s.	Plzeň
Sdružení poškozených justicí ČR	Plzeň
Liga na ochranu zvířat ČR, organizace Plzeň	Plzeň
Svoboda zvířat	Plzeň
Rybářský spolek Chotíkov z.s.	Chotíkov
Ametyst	Plzeň
Spolek pro záchranu historických památek Přeštice z.s.	Přeštice
Děti Země – Plzeň	Plzeň
Sdružení za krásu české krajiny	Stod
Agentura Venkova, o.p.s.	Plzeň
Bezdrátová síť BloviNet	Blovice
Biskupství plzeňské	Plzeň
Brahma Kumaris, světová duchovní organizace – centrum v České republice	Plzeň
Centrum buddhismu Diamantové cesty Plzeň	Plzeň
Dobrý skutek	Plzeň
Kapela pětatřicátého plzeňského pěšího pluku – FOLIGNO	Plzeň
Koinonia Giovanni Babtista – Koinonia Jan Křtitel	Plzeň
Mladí pro Dobřany	Dobřany
Občanské sdružení Knoflík	Plzeň
Občanské sdružení One4one	Plzeň
Okresní sdružení hasičů ČMS Plzeň-sever (Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska)	Plzeň
SOS Spotřebitelské informační centrum Plzeň	Plzeň
OCET o.p.s.	Plzeň
Westmusic, z.s.	Plzeň
Anonymous art, nezávislé sdružení autorů	Plzeň
Ars Christianum, o.p.s.	Plzeň
Ason-klub	Plzeň
Cohors V Praetoria z.s.	Plzeň
Cultura Afrika	Plzeň
Asociace TOM ČR, TOM 20902 ÚHLAVA	Dobřany

Nevládní neziskové organizace	Sídlo
Česká společnost Josepha Haydna, z.s.	Nezvěstice
Plzeňská dráha	Plzeň
Poradenské a informační centrum, z.s.	Plzeň
Poselství	Plzeň
S.O.S. Život pro koně – útulce pro staré a týrané koně	Plzeň
SNK Hornobřizští občané	Horní Bříza
SNN v ČR – Spolek neslyšících – kulturně vzdělávací středisko neslyšících	Plzeň
Společnost pro veřejnou dopravu	Plzeň
VHK 101st Airborne division – Association West	Starý Plzenec
Zvíře v nouzi	Plzeň
Naše Litice, z.s.	Plzeň
Baculus, z.s.	Vejprnice
Balet z.s.	Plzeň
Blízký soused, z.s.	Plzeň
Aikido Dojo Plzeň	Plzeň
Felix, z.s.	Kozolupy
AA – Anonymní alkoholici	Rokycany
AMARE ČHAVE – ASOCIACE ROMSKÝCH OBČANSKÝCH INICIATIV	Plzeň
Asociace pro mediální pedagogiku z. s.	Plasy
Direct Aid	Plzeň
Domus – Centrum pro rodinu	Plzeň
Duha Kopretina	Plzeň
Podpůrný a rozvojový servis o.p.s.	Plzeň
RC oHRÁTKa, z.s.	Chlumčany
Reditus CZ z.s.	Plzeň
Rotary club Plzeň	Plzeň
Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Plzeň	Plzeň
SAM – sdružení pro hiporehabilitaci a jiné zooterapie, z. s.	Česká Bříza
Sdružení Souzvuk Plzeň	Plzeň
Sport relax handicap Plzeň	Plzeň
Středisko pro ranou péči Plzeň, o.p.s.	Plzeň
Svaz důchodců ČR, Krajská rada Plzeňského kraje	Plzeň
POINT 14	Plzeň
Ulice – Agentura sociální práce, z.s.	Plzeň
Sdružení Romů a národnostních menšin Plzeňského kraje, občanské sdružení	Plzeň
Akademie nadání z.s.	Plzeň
Augeo, o.p.s.	Plzeň
Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského kraje	Plzeň
Centrum protidrogové prevence a terapie, o.p.s.	Plzeň
Centrum SOS Archa	Plzeň
Citadela	Plzeň
Český červený kříž, místní skupina Plzeň – město 1	Plzeň
Český červený kříž, oblastní spolek Plzeň jih a sever	Plzeň

Nevládní neziskové organizace	Sídlo
Český červený kříž, oblastní spolek Rokycany	Plzeň
Audiohelp, z.s.	Plzeň
Český národní registr dárců dřeně, o.p.s.	Plzeň
Dětské klimatické pobyty o.p.s.	Plzeň
Dětský nadační fond Plzeň	Plzeň
Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy	Plzeň
Diecézní charita	Plzeň
Hipocentrum Jitřenka	Plzeň
Hospic sv. Lazara	Plzeň
Hospic Úslava	Blovice
Křesťanské mateřské centrum Duha	Plzeň
Ledovec, z.s.	Ledce
Mateřské centrum Budulíněk	Dobřany
Mateřské centrum Plzeňské panenky	Plzeň
Mateřské centrum Slovany	Plzeň
Městská charita Plzeň	Plzeň
Motýl	Plzeň
Možnosti TU Jsou, o.p.s.	Plzeň
MS VZS ČCK Plzeň – město II	Plzeň
Naděje z.s.	Plzeň
Občanské sdružení Anabell	Plzeň
Občanské sdružení Brána	Plzeň
Občanské sdružení Ty a Já	Plzeň
Oblastní charita Rokycany	Rokycany
Pomocné tlapy, o.p.s.	Starý Plzenec
Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy, o.p.s.	Plzeň
Porozuměn – Sdružení nevidomých a slabozrakých ČR Plzeň	Plzeň
Rodinné centrum Dráček, z.s.	Starý Plzenec
Ruce pomoci o.p.s.	Plzeň
Sdružení občanů EXODUS	Třemošná
Spolek pro podporu pěstounských rodin	Plzeň
Středisko křesťanské pomoci Plzeň	Plzeň
Svaz tělesně postižených v České republice, z.s., krajská organizace Plzeňského kraje	Plzeň
Svaz tělesně postižených v České republice, z.s., městská organizace, Plzeň	Plzeň
Svaz tělesně postižených v České republice, z.s., místní organizace 1 Rokycany	Rokycany
Svaz tělesně postižených v České republice, z.s., místní organizace Bory	Plzeň
Svaz tělesně postižených v České republice, z.s., místní organizace Černošín	Černošín
Svaz tělesně postižených v České republice, z.s., místní organizace Kozolupy	Kozolupy
Svaz tělesně postižených v České republice, z.s., místní organizace Lochotín	Plzeň

Nevládní neziskové organizace	Sídlo
Svaz tělesně postižených v České republice, z.s., místní organizace Plzeň – střed	Plzeň
Svaz tělesně postižených v České republice, z.s., místní organizace Skvrňany	Plzeň
Svaz tělesně postižených v České republice, z.s., místní organizace Vozíčkáři Plzeňska	Plzeň
Svaz tělesně postižených v České republice, z.s., okresní organizace Plzeň – sever	Plzeň
Svaz tělesně postižených v České republice, z.s., okresní organizace Rokycany	Rokycany
Svaz tělesně postižených v ČR, z.s., místní organizace Nýřany	Nýřany
Svaz tělesně postižených v ČR, z.s., místní organizace Zruč – Senec	Zruč – Senec
Svaz tělesně postižených v ČR, okresní výbor Plzeň – jih	Plzeň
Teen Challenge Plzeň	Plzeň
TyfloCentrum Plzeň, o.p.s.	Plzeň
Vodní záchranná služba ČČK, místní skupina Plzeň – jih	Plzeň
ZIP, o.p.s.	Plzeň
Občanské sdružení ProCit	Plzeň
Senior residence Terasy z.ú.	Plzeň
SK ATLANTIS Plzeň	Plzeň
Sport a pobyt v přírodě	Plzeň
Západočeský tenisový svaz	Plzeň
Pohyb a zdraví o.p.s.	Plzeň
TJ Plzeň – Litice, z.s.	Plzeň
Občanské sdružení přátel České Břízy	Česká Bříza
Občanské sdružení Plzeňsko na kole	Plzeň
Unlimited feet z.s.	Město Touškov
NEFOSIN	Plzeň
Alpinum klub Plzeň	Plzeň
ART PLZEŇ, z.s.	Plzeň
Bublina	Plzeň
Klub Náš svět Plzeň	Plzeň
KNOFLÍK – Sdružení pro mimoškolní vzdělávání mládeže	Plzeň
Krystal	Plzeň
LAPEŤ	Černošín
Lokálka Group	Rokycany
Mateřské centrum Barvínek	Plzeň
Občanské sdružení Tak pojď s náma	Plzeň
Plzeň9 z.s.	Plzeň
Plzeňská krajská organizace Pionýra	Plzeň
Plzeňská krajská rada dětí a mládeže	Plzeň
Regionální občanské sdružení Elements	Plzeň
ŠKODA BUS KLUB PLZEŇ	Plzeň
TJ Rozvoj Plzeň	Plzeň
Přátelé Koinonie	Plzeň
Občanské sdružení Partnerem koni, přítelem přírodě	Uherce

Nevládní neziskové organizace	Sídlo
Automotoklub Třemošná	Třemošná
Centrum dětí a rodičů CeDR	Plzeň
Europe FOR Youth, o.p.s.	Plzeň
Hubbardova akademie administrativy Plzeň, o.p.s.	Plzeň
Informační a vzdělávací centrum Plzeň, z.s.	Plzeň
Kedalion, nadační fond na podporu výtvarného umění	Plzeň
Klub ředitelů v Plzni – Princip	Plzeň
Občanské sdružení pro popularizaci zoologie Maral	Plzeň
Soukromá základní umělecká škola Trnka, o.p.s.	Plzeň
Studnice	Plzeň
Tendence-podpora pomoci, o.p.s.	Přeštice
Západočeský technický servis A-Z TESA-Z	Plzeň
ACET ČR z.s.	Plzeň
Akademický vršíček Plasy, z.s.	Plasy
Centrum pro studium diplomacie a politiky	Plzeň
PERAMOST	Plzeň
TODERO – sdružení pro rozvojovou pomoc	Plzeň
Modrá hvězda života – hasičský sbor Blovice	Blovice
Prateta z.s.	Plzeň
Plzeňská unie neslyšících	Plzeň
Svaz diabetiků ČR, územní organizace Plzeň	Plzeň
Skupina historického šermu Pantaleon	Tlučná
Národní rada osob se zdravotním postižením PK	celá aglomerace
CK KID, sídlo Plzeň	Plzeň
Roska Plzeň, regionální organizace UNIE Roska v ČR	celá aglomerace
Spolek zdravotně handicapovaných Plzeňského kraje, sídlo Plzeň	Plzeň
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, pobočný spolek Plzeňský kraj	celá aglomerace
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, pobočný spolek Plzeň	Plzeň
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, pobočný spolek Plzeň-město	Plzeň
Svaz zdravotně postižených Stodská, z.s.	Stod
Krajská organizace Klubu Bechtěreviků Plzeňského kraje	celá aglomerace

Zdroj: RISY.cz

Církve

Dle výsledků SLDB 2011 se v Plzeňském kraji hlásilo k nějaké církvi 53 036 obyvatel, což je cca 9 % všech obyvatel kraje. Nejvíce z těchto obyvatel (72,3 %) se hlásí k Církvi římskokatolické, necelá 3 % mají Českobratrská církev evangelická a Pravoslavná církev v českých zemích. Převaha římskokatolické církve je zobrazena i v počtu institucí v metropolitní oblasti. Farnosti této církve se nachází ve více než 10 obcích řešeného území. Významné postavení mají další organizace spojené s církví, např. Charita České republiky, jejíž pobočky sídlí ve městech Plzeň a Rokycany.

Na území Plzeňské aglomerace působí celá řada církví. Nejvíce věřících v Plzeňském kraji se dle sčítání z roku 2011 hlásí k římskokatolické církvi a to 6,7 % obyvatel.

V tabulce je uvedený seznam nejvýznamnějších církevních institucí, nikoliv celkový seznam všech církví působících na území aglomerace.

Tabulka 14: Přehled nejvýznamnějších církevních institucí

Seznam nejvýznamnějších církevních institucí
Plzeňská diecéze – Biskupství plzeňské
Pravoslavná církevní obec v Plzni
Pravoslavná církevní obec v Rokycanech
Diakonie Českobratrské církve evangelické – středisko Západní Čechy
Plzeňská diecéze Církve československé husitské
Židovská obec Plzeň
Městská charita Plzeň
Oblastní charita Rokycany

Zdroj: webové stránky jednotlivých církví, ČSÚ

7 AKČNÍ PLÁN